

دستورالعمل ماده ۳ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

تأسیسات ۱۳۹۵

«به نام یگانه خالق هستی»**پیشگفتار**

بیش از یکصد سال از اختراع خودرو می‌گذرد. در طول تاریخ، انسان همواره خود را نیازمند وسیله‌ای ایمن و قابل اعتماد برای جا به جایی سریع می‌دیده است و با ظهور خودرو این آرزو تحقق یافت.

خسارات جانی و مالی ناشی از وقوع تصادفات هولناک در محورهای درون و برون شهری و همچنین آلودگی هوای ناشی از نقص فنی خودروها، انجام معاینه فنی را برای تمام خودروها لازم و ضروری کرده است.

با استناد به بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸، ماده ۵ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب سال ۱۳۷۴/۱۱/۰۳، تصویب نامه کاهش آلودگی هوا (۱۳۷۳/۱۲/۲۸) ۴۹۹۵۲-هـ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۱۰ و سایر مقررات مربوط به معاینه فنی خودرو و نحوه تشکیل فوق، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در راستای انجام تعهدات تبیین شده در ماده ۳ تصویب نامه شماره ۱۲۰۶۷۱/ت/۵۰۸۹۱-هـ مورخ ۹۳/۱۰/۱۴ هیأت وزیران با موضوع آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودروها و نیز بهبود وضعیت انجام معاینه فنی مؤثر در کشور اقدام به بازبینی دستورالعمل ماده ۳ آئین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو نموده است.

این دستورالعمل مشتمل بر ۹ بخش و ۸ پیوست می‌باشد که در تهیه و تدوین آن از استاندارد ملی ایران به شماره ۹۱۸۱ (تجدید نظر اول) - با عنوان "خودرو-معاینه فنی-آزمون‌های مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل موتوری و تریلرهای آن‌ها" و شماره ۱۰۲۸۲ اندازه‌گیری شدت صوت موتورگازی و موتورسیکلت و سایر استانداردهای مرتبط در این حوزه و تجمیع نظر کارشناسان کمک گرفته شده است.

رعایت کلیه حدود اعلام شده در استانداردهای ملی ایران به شماره‌های ۹۴۲۶ و ۹۷۴۷ و ۵۶۰۱ جهت انجام بازرسی ادواری خودروها با سوخت گاز طبیعی فشرده (CNG) الزامی می‌باشد.

لازم به ذکر است به منظور تدوین این دستورالعمل طی جلسات متعدد از نظرات و پیشنهادهای اساتید، مدیران، صاحب‌نظران و متخصصان حوزه معاینه فنی و حمل و نقل استفاده گردیده که از مساعدت و همکاری آن‌ها تقدیر و تشکر به عمل آید.

علی نوذریور**معاونت امور شهرداری‌ها**

اعضای کارگروه تدوین:

رئیس کمیته و مدیرکل دفتر حمل‌ونقل عمومی و ترافیک شهری سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور - وزارت کشور	آقای امیر جعفرپور
دبیر کمیته و کارشناس دفتر حمل‌ونقل عمومی و ترافیک شهری سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور - وزارت کشور	آقای علیرضا ملکوتی نیکو
مدیرعامل اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای سعید قیصر
مدیر عامل ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای تهران	آقای سیدنواب حسینی منشی
معاون ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای تهران	آقای رضا پزشک پور تبریزی
کارشناس اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای علیرضا پدرام پارسی
کارشناس اتحادیه سازمان‌های حمل‌ونقل همگانی کشور	آقای مهدی قدیری
معاون دفتر ایمنی و ترافیک سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	آقای حسن عبدوس
عضو هیات مدیره انجمن صنفی CNG کشور و عضو کمیته راهبری صنعت CNG	آقای علی محمودیان
عضو هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی CNG کشور و عضو کمیته راهبری صنعت CNG	آقای مرتضی ابراهیمی مقدم
معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم معاونت محیط زیست انسانی، سازمان حفاظت محیط زیست	آقای مسعود زندی
رئیس اداره حقوقی پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	جناب سرهنگ محمد ترحمی
دفتر نیرو محرکه و خودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت	آقای حمیدرضا ارجمند پیمان
کارشناس ارشد سازمان ملی استاندارد	آقای مهدی نگهدار
کارشناس ارشد دفتر حمل‌ونقل و دبیرخانه شورای عالی ترافیک شهرهای کشور - وزارت کشور	آقای سپهر نواب زاده
کارشناس دفتر حمل‌ونقل و دبیرخانه شورای عالی ترافیک شهرهای کشور - وزارت کشور	خانم نجمه جعفری
مدیر مرکز معاینه فنی و رئیس انجمن صنفی کارفرمایی مراکز معاینه فنی خودرویی استان تهران	آقای غضنفر طاووسی
مدیر مرکز معاینه فنی و رئیس انجمن صنفی کارفرمایی مراکز معاینه فنی خودرویی استان مازندران	آقای محمدرضا جعفریان
مدیر مرکز معاینه فنی استان اصفهان	آقای اصغر نجفی
مدیر مرکز معاینه فنی و دبیر انجمن صنفی کارفرمایی مراکز معاینه فنی خودرویی استان البرز	آقای بهزاد تقی‌پور

اعضای کارگروه تصویب:

نماینده وزارت کشور و رئیس کارگروه - معاون امور شهرداری‌های سازمان شهرداری ها و دهیاریهای کشور	آقای علی نوذری‌پور
نماینده وزارت کشور - مدیر کل دفتر حمل و نقل وزارت کشور و دبیر شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور	آقای پوریا محمدیان
نماینده وزارت راه و شهرسازی - مدیرکل دفتر ایمنی و ترافیک سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای	آقای جواد هدایتی
نماینده سازمان ملی استاندارد ایران - مدیرکل دفتر نظارت بر استاندارد خدمات و معیارهای مصرف انرژی	خانم پریچهر قزلباش
نماینده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - جانشین معاونت فنی، مهندسی و خدمات ترافیک پلیس راهنمایی و رانندگی	جناب سرهنگ فرزین شاه محمدیان
نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت - کارشناس دفتر نیرو محرکه و خودرو	آقای حمیدرضا ارجمند پیمان
نماینده سازمان حفاظت محیط زیست - کارشناس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم معاونت محیط زیست انسانی	خانم مهسا تمجیدی

فهرست مطالب

بخش اول: تعاریف و اصطلاحات	۵
بخش دوم: ضوابط ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، سنگین و تشخیص صلاحیت متقاضیان	۶
۱-۲- مشخصات عمومی متقاضی به شرح ذیل می‌باشد	۷
۲-۲- مدارک مورد نیاز جهت دریافت مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی به شرح ذیل می‌باشد	۷
بخش سوم: نحوه صدور، تمدید، تعلیق و ابطال موافقت اولیه و مجوز فعالیت	۸
۱-۳- نحوه صدور مجوز فعالیت	۸
۲-۳- نحوه تمدید، ابطال و تعلیق مجوز فعالیت	۱۰
بخش چهارم: تأسیسات و تجهیزات و نحوه رده‌بندی مراکز و خطوط معاینه فنی	۱۲
۱-۴- تأسیسات و تجهیزات مراکز و خطوط معاینه فنی	۱۲
۲-۴- شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی، رده بندی و امتیازدهی مراکز معاینه فنی سبک	۱۳
۳-۴- شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی مراکز معاینه فنی سنگین	۱۴
بخش پنجم: ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی	۱۴
بخش ششم: طبقه‌بندی وسایل نقلیه	۱۴
بخش هفتم: روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه مورد معاینه قرار گیرند	۱۴
۱-۷- روش آزمون و قسمت‌های مورد معاینه در وسایل نقلیه سنگین	۱۴
۲-۷- روش آزمون و قسمت‌های مورد معاینه در وسایل نقلیه سبک و موتورسیکلت	۱۴
۳-۷- روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک	۱۴
۴-۷- بازرسی دوره‌ای، نگهداری و تعمیرات مخازن CNG نوع ۲ و ۳ نصب شده بر روی اتوبوس‌های شهری گازسوز	۱۴
۵-۷- ایجاد مراکز سرویس و تعمیرگاهی سریع خودرو	۱۵
بخش هشتم: نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی	۱۵
۱-۸- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین	۱۵
۲-۸- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سبک	۱۵
۳-۸- نحوه تشخیص و رسیدگی به تخلفات مراکز معاینه فنی سبک و سنگین	۱۵
بخش نهم: سایر مقررات	۱۷
پیوست ۱ (جداول)	۱۸
پیوست ۲ (کاربرگ‌ها)	۳۳
پیوست ۳ (کاربرگ‌های ارزیابی مراکز معاینه فنی)	۴۱
پیوست ۴ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سنگین)	۵۴
پیوست ۵ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک)	۵۷
پیوست ۶ (روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند)	۶۱
پیوست ۷ (روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند)	۷۹
۱- نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک	۸۱
۲- انجام آزمون و اجزای مورد معاینه در موتورسیکلت‌ها	۹۰
پیوست ۸ (روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک و سنگین)	۹۳

بخش اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱: در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می‌رود:

- الف - **قانون:** بند ۵ الحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸
- ب - **آیین‌نامه:** تصویب‌نامه شماره ۱۲۰۶۷۱/ت/۵۰۸۹۱-هـ مورخ ۹۳/۱۰/۱۴ هیأت وزیران با موضوع آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو.
- پ - **سیمفا:** اختصار عبارات "سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی ایران"، سامانه‌ای متمرکز و برخط (آنلاین) برای ثبت مشخصات و اطلاعات آزمایش‌های فنی و صدور گواهی معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری که با بهره‌گیری از زیرساخت‌های الکترونیکی و اطلاعات پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در راستای ایجاد وحدت رویه در امور مربوط به معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سبک و سنگین درون و برون شهری و تسهیل در اعمال مقررات و ثبت مکانیزه تخلفات رانندگی، توسط وزارت کشور و با مشارکت وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها ایجاد می‌گردد.
- ت - **معاینه فنی:** انجام بازدیدهای کارشناسی و آزمایش‌های فنی برای تأیید سلامت فنی، صحت عملکرد تجهیزات و سامانه‌های ایمنی و انطباق میزان انتشار آلپندگی وسایل نقلیه موتوری با شاخص‌های مصوب محیط زیستی.
- ث - **گواهی معاینه فنی:** برگ و برچسب یا مدرک مجازی حاوی اطلاعات شناسنامه‌ای خودرو، مشخصات فنی و نتایج آزمایش‌های انجام شده که در چارچوب سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی توسط مراکز معاینه فنی صادر و به متقاضی ارائه می‌شود.
- ج - **وسیله نقلیه موتوری:** هر نوع وسیله نقلیه که دارای چرخ، موتور و سامانه انتقال قدرت است و برای حمل بار یا انسان یا انجام کار یا عملیات به کار می‌رود.
- چ - **وسیله نقلیه شخصی:** وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک شخصی.
- ح - **وسیله نقلیه عمومی:** وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک عمومی.
- خ - **وسیله نقلیه دولتی:** وسیله نقلیه موتوری دارای پلاک دولتی یا نظامی.
- د - **ستاد معاینه فنی:** تشکیلات متمرکز برای برنامه‌ریزی، هدایت، نظارت و کنترل فعالیت مراکز معاینه فنی سبک و یا سنگین.
- ذ - **کارگروه استانی معاینه فنی:** کارگروهی با مسئولیت معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری و عضویت رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی، مدیر کل حفاظت محیط زیست، مدیر کل راهداری و حمل‌ونقل و جاده‌ای، مدیر کل دفتر فنی، امور عمرانی و حمل و نقل و ترافیک استانداری و حسب مورد شهردار شهر مربوط که به منظور هماهنگی امور معاینه فنی خودروهای سبک و سنگین و نظارت بر عملکرد ستادهای معاینه فنی در استان تشکیل می‌شود.
- ر - **سازمان شهرداری‌ها:** سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور به عنوان نماینده وزارت کشور.
- ز - **سازمان راهداری:** سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای به عنوان نماینده وزارت راه و شهرسازی.
- ژ - **پلیس راهور ناجا:** پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.
- س - **نمایندگی استانی:** واحد استانی ستاد معاینه فنی سنگین می‌باشد که مسئولیت اجرایی آن را اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان عهده‌دار می‌باشد.
- ش - **متقاضی:** منظور کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودرو می‌باشد.
- ص - **اعتبار گواهی معاینه فنی:** دوره زمانی از تاریخ صدور تا تاریخ انقضای درج شده در گواهی معاینه فنی وسیله نقلیه یا بروز نقص فنی است.
- ض - **نقص فنی:** هر نوع عیب، نقصان یا تغییر در وضعیت ظاهری و فنی وسیله نقلیه که موجب کاهش ایمنی در عبور و مرور و یا انتشار بیش از حد مجاز گازهای آلاینده هوا و یا آلودگی بیش از حد مجاز صدا گردد.
- ط - **موافقت اولیه:** مجوزی است که برای شروع احداث و تأسیس مرکز معاینه فنی توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی خودروهای سنگین یا ستاد معاینه فنی شهرداری‌ها برای مدت معین به متقاضی اعطا می‌گردد.

- ظ- **مجوز فعالیت:** مجوزی است که پس از احداث و تکمیل کلیه شرایط مندرج در این دستورالعمل برای شروع بهره برداری توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی خودروهای سنگین یا ستاد معاینه فنی شهرداری‌ها به متقاضی اعطا می‌گردد.
- ع- **مراکز معاینه فنی سبک:** مراکزی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از طریق ستاد معاینه فنی وابسته به شهرداری‌ها، برای انجام معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سبک ایجاد می‌گردد.
- غ- **مراکز معاینه فنی سنگین:** مراکزی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه با مجوز ستاد معاینه فنی سنگین، برای انجام معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری سنگین ایجاد می‌گردد.
- ف- **خودروی سنگین برون شهری:** کلیه خودروهای سنگین حمل بار و مسافر شامل انواع اتوبوس، میدی‌بوس و مینی‌بوس و وسایل نقلیه باری با ظرفیت بیش از $\frac{3}{5}$ تن نظیر کامیونت (ون باری، لوری)، کامیون، تریلر، کشنده، تانکر، یدک و نیمه یدک با پلاک مستقل با هر نوع سوخت که تحت نظامات سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده ای (در وزارت راه و شهرسازی) ساماندهی و مدیریت شده و فعالیت نمایند.
- ق- **خودروی سنگین درون شهری:** کلیه خودروهای سنگین غیر برون شهری شامل انواع اتوبوس، میدی‌بوس و مینی‌بوس و وسایل نقلیه باری با ظرفیت بیش از $\frac{3}{5}$ تن نظیر کامیونت (ون باری، لوری)، کامیون، تریلر، کشنده، تانکر و نیز یدک و نیمه یدک با پلاک مستقل با هر نوع سوخت که امکان تردد در راه‌های برون شهری را دارا می‌باشند.
- ک- **خودروی سبک:** کلیه خودروهای سبک حمل مسافر یا بار با هر نوع سوخت که دارای دو محور باشند و وزن کل خودرو کمتر از ۳٫۵ تن بوده و حداکثر وزن هر محور آنها از ۲٫۵ تن بیشتر نباشد.
- گ- **موتورسیکلت:** کلیه موتورسیکلت‌های بنزین سوز و سایر که دارای پلاک ملی بوده و واژه موتورسیکلت در کارت شناسایی آن قید گردیده باشد.
- ل- **سوخت جایگزین:** سوختی که در خودروهای سنگین و سبک و موتورسیکلت جایگزین سوخت پایه محسوب می‌گردد.
- م- **مرکز خدمات فنی خودروهای گاز سوز:** مرکزی است که مطابق با الزامات استاندارد ملی شماره ۵۶۰۱ تجهیز گردیده و دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشد.
- ن- **مرکز آزمون هیدرواستاتیک و سایر آزمون‌های تکمیلی:** مرکزی است که مطابق با استاندارد ملی شماره ۶۷۹۲ و سایر استانداردهای مرتبط، پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت دریافت نموده باشد.
- ه- **کمیته راهبری صنعت CNG:** کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، سازمان ملی استاندارد، سازمان حفاظت محیط زیست و انجمن صنفی CNG کشور که با ابلاغ وزیر صنعت، معدن و تجارت تشکیل شده است.
- ی- **تاییدیه بازرسی مخزن و متعلقات سامانه گاز سوز:** تاییدیه‌ای است که پس از بررسی و رعایت الزامات مربوط به بازرسی و آزمون مخزن و متعلقات سامانه گازسوز خودروهای با سوخت CNG بر روی خودرو نصب می‌گردد.

بخش دوم: ضوابط ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، سنگین و تشخیص صلاحیت متقاضیان

ماده ۲: با ملاک نظر قراردادن سیاست‌های منعکس شده از سوی کارگروه استانی معاینه فنی به ستادهای معاینه فنی خودرو شهرداری‌ها و ستاد معاینه فنی سنگین به نمایندگی‌های استانی معاینه فنی خودروهای سنگین مبنی بر نحوه گسترش مراکز معاینه فنی و وجود ظرفیت، هریک از اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و دارا بودن شرایط و مدارک مندرج در مواد ۳ و ۴ این دستورالعمل، می‌توانند نسبت به تأسیس و ایجاد مراکز معاینه فنی سبک، با ارائه تقاضا به ستادهای معاینه فنی مربوطه و در سنگین با ارائه تقاضای تأسیس و

بهره برداری مرکز معاینه فنی سنگین به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین، ضمن طی روال جاری برابر دستورالعمل ها و آئین نامه ها اقدام نمایند.

تبصره: سیاست های کارگروه استانی در قالب برنامه جامع ۵ ساله معاینه فنی سبک و سنگین درون شهری هر استان، بر اساس مواد ۵ و ۶ این دستورالعمل با تأیید سازمان شهرداری ها به ستادهای معاینه فنی شهرداری ها جهت اجرا به ستادهای معاینه فنی شهرداری ها ابلاغ خواهد شد.

۲-۱- مشخصات عمومی متقاضی به شرح ذیل می باشد:

- عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر (برای متقاضی حقیقی).
- عدم دریافت اخطاریه مبنی بر لغو مجوز فعالیت از ستادهای معاینه فنی کشور در سنوات گذشته.
- تصریح عنوان «امور معاینه فنی و خدمات خودرویی مرتبط» در اساسنامه شرکت یا موسسه (برای متقاضی حقوقی) با تأیید ستاد معاینه فنی.

۲-۲- مدارک مورد نیاز جهت دریافت مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی به شرح ذیل می باشد:

- ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی خودروهای سبک و سنگین (برابر کاربرگ شماره ۱ در پیوست ۲).
- ارائه تصویر مدارک سجلی و هویتی متقاضی و تصویر اساسنامه شرکت
- ارائه تصویر کارت پایان خدمت یا معافیت سربازی (برای آقایان متقاضی حقیقی).
- ارائه اصل گواهی عدم سوء پیشینه مؤثر کیفری (متقاضی حقیقی).
- ارائه اصل گواهی معتبر عدم اعتیاد به مواد مخدر، روان گردان و الکل.
- ارائه گزارش توجیهی و تحلیل اقتصادی احداث مرکز معاینه فنی در محل مورد تقاضا.
- ارائه استعلام و مجوز از کلیه دستگاههای ذیربط حسب مورد (اداره کل راه و شهرسازی، اداره کل حفاظت محیط زیست، سازمان جهاد کشاورزی، شهرداری و پلیس راهور ناجا)
- ارائه اصل و تصویر اسناد مالکیت به انضمام کروکی ملک و مستندات مربوط به وضعیت تملک یا اجاره حداقل پنج ساله (برای مراکز سبک) ملک از سوی متقاضی؛ به منظور احداث مرکز معاینه فنی، باید مشخصات ملکی به نام شخص حقیقی و در مورد اشخاص حقوقی بنام شرکت یا اعضای هیأت مدیره شرکت باشد.

✓ تمامی تصاویر مدارک یاد شده باید به طور رسمی برابر اصل گردند.

✓ در مورد اشخاص حقوقی ارائه مدارک فوق براساس اساسنامه شرکت مندرج در روزنامه رسمی می باشد.

تبصره ۱: از زمان ابلاغ این دستورالعمل، وضعیت تملک کلیه مراکز معاینه فنی سبک باید برای ستادهای معاینه فنی سبک احراز گردد و در این راستا ضروری است تا کلیه مراکز معاینه فنی مشمول، حسب مکاتبه از سوی ستادهای معاینه فنی شهرداری ها نسبت به ارائه مستندات و مدارک قانونی طلب شده اقدام نمایند.

تبصره ۲: صدور معرفی نامه به مراجع ذیصلاح جهت احراز صلاحیت های فردی متقاضی، توسط ستاد معاینه فنی (شهرداری برای خودروهای سبک و نمایندگی استانی برای خودروهای سنگین) صورت می گیرد.

تبصره ۳: کلیه خطوط معاینه فنی سبک و موتورسیکلت مستقر در مراکز معاینه فنی و خطوط ایجاد شده جدید، باید به صورت برخط به سامانه سیمفا متصل باشند، همچنین خطوط معاینه فنی سنگین مستقر در مراکز معاینه فنی سنگین و خطوط ایجاد شده جدید می بایست از طریق سامانه برخط معاینه فنی مستقر در سازمان راهداری قابلیت اتصال به سامانه سیمفا را داشته باشند.

تبصره ۴: مسئولیت بروزرسانی، ارتقا و افزایش تجهیزات مربوط به معاینه فنی خودروها به عهده صاحب امتیاز احداث و بهره برداری مرکز بوده و باید با نظارت ستاد معاینه فنی سبک / سنگین و کارگروه استانی عملیاتی گردد.

ماده ۳: کلیات رویه مربوط به ارائه درخواست، نحوه بررسی مدارک و فرآیند اعطاء مجوز احداث و راهبری مراکز معاینه فنی سبک طبق جدول ۱ و سنگین طبق جدول ۲ در پیوست ۱ می باشد.

ماده ۴: پس از اخذ و بررسی مدارک مربوطه توسط ستاد معاینه فنی شهرداری یا نمایندگی استانی معاینه فنی سنگین و ارسال به ستادهای معاینه فنی سبک یا سنگین، حسب مورد، با توجه به گزارش توجیهی و تحلیل اقتصادی ارایه شده و متناسب با برآورد عرضه و تقاضا و سایر عوامل از قبیل کفایت یا عدم کفایت مراکز معاینه فنی موجود، ستاد معاینه فنی نتیجه را حداکثر ظرف یک ماه به ستاد معاینه فنی شهرداری یا نمایندگی استانی جهت اعلام به متقاضی اعلام خواهد نمود. (تکمیل کاربرگ شماره ۱ در پیوست ۲).

ماده ۵: ستادهای معاینه فنی شهرداریها موظفند صدور مجوز و موافقت اولیه خود را بر پایه برنامه ای که از سوی کارگروه استانی مبنی بر سیاست های افزایش و فعال سازی مراکز معاینه فنی (تعداد خطوط و مکان احداث) به صورت ۵ ساله ابلاغ می گردد، به انجام رسانده و مراتب را جهت اقدام برای اتصال به سیمفا به سازمان شهرداریها اعلام نمایند.

ماده ۶: حداکثر ظرفیت اسمی سالیانه شناسایی شده برای یک خط مکانیزه معاینه فنی خودروی سبک، بر اساس زمان ثبت شده در سیمفا برای فاصله زمانی پذیرش تا صدور گواهی برای انواع خودرو محاسبه می شود.

تبصره ۱: تا یکسال پس از ابلاغ این دستور العمل، که زمان لازم برای محاسبه ظرفیت بر اساس معاینه فنی کامل خودرو فراهم گردد، ظرفیت مراکز معاینه فنی سبک که توانایی ارائه خدمات به دو خودرو را به صورت هم زمان دارا باشد (خطوط نوع ۲) در هر شیفت کاری، برابر (۱۵۰۰۰) دستگاه و برای خطوطی که توانایی آزمون یک خودرو را در لحظه دارا باشد (نوع ۱) یا خطوط قابل حمل، در هر شیفت کاری، در سال برابر (۸۰۰۰) دستگاه می باشد. ظرفیت برآورد شده برای هر ایستگاه آزمون موتورسیکلت در هر شیفت کاری، در سال (۲۶۰۰۰) دستگاه می باشد (جدول های ۲ و ۳ پیوست ۱). تعداد شیفت کاری براساس رده مرکز و ارزیابی انجام شده تا سه شیفت (با توجه به جداول ۴ و ۵ پیوست ۲) قابل افزایش است. در مدت یکسال مزبور، زمانبندی مندرج در جدول ۳ پیوست ۱، برای نظارت و ارزیابی سالانه ستاد معاینه فنی شهرداریها و صدور مجوز ایجاد و ظرفیت سنجی مراکز بوده و محدودیت زمانی برای انجام آزمونها در سامانه سیمفا بر اساس آن اعمال نمی گردد.

تبصره ۲: تعداد شیفت کاری بر اساس رده مرکز و ارزیابی انجام شده تا سه شیفت (با توجه به جداول پیوست ۳) قابل افزایش است.

ماده ۷: متقاضیان مراکز معاینه فنی سنگین صرفاً مجاز به راه اندازی خط معاینه فنی سنگین می باشند و احداث دو نوع خط سبک و سنگین به صورت تفکیک نشده در یک محوطه غیر مجاز می باشد.

بخش سوم: نحوه صدور، تمدید، تعلیق و ابطال موافقت اولیه و مجوز فعالیت

۳-۱- نحوه صدور مجوز فعالیت

ماده ۸: صدور موافقت اولیه از سوی ستاد معاینه فنی شهرداریها به متقاضی جهت آغاز عملیات احداث و راه اندازی مرکز معاینه فنی خودروهای سبک، پس از بررسی نقشه های ساختمانی مربوط به ابعاد زمین، تأسیسات و تجهیزات، ابنیه، سازه، جانمایی سالن و فضاهای اختصاص یافته به راه گذرهای ورودی و خروجی و چیدمان خطوط معاینه فنی که از سوی متقاضی ارائه شده و ضوابط احداث مرکز، شرایط زیست محیطی و ترافیکی و معماری مصوب رعایت شده، صورت خواهد پذیرفت (طبق کاربرگ شماره ۲ سبک در پیوست ۲).

تبصره ۱: مهلت اعتبار موافقت اولیه احداث یا توسعه مراکز معاینه فنی سبک موضوع این ماده برای نوبت اول با تشخیص ستاد معاینه فنی سبک به مدت سه ماه بوده که برای یک دوره زمانی مشابه دیگر و صرفاً با استناد بر قبول شرایط ویژه برای یک نوبت قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۲: موافقت اولیه پیش گفته به هیچ وجه در حکم مجوز فعالیت در امر معاینه فنی نبوده و در صورت عدم اخذ مجوز فعالیت توسط متقاضی ظرف مهلت مقرر، موافقت اولیه احداث یا توسعه صادره باطل و بی اعتبار خواهد بود.

ماده ۹: پراکندگی مراکز معاینه فنی سبک و مکان‌یابی و تأیید مکان استقرار مرکز معاینه فنی جدید سبک با توجه به سیاست آمایش کارگروه استانی و توجه به ماده ۸ بر عهده ستاد معاینه فنی خواهد بود. کارگروه استانی موظف است ضمن هماهنگی با دستگاه‌های مرتبط (سازمان شهرداری‌ها- اداره کل حفاظت محیط زیست- پلیس راهنمایی و رانندگی- اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل نسبت به تهیه و ابلاغ برنامه جامع پنج ساله ایجاد و گسترش مراکز معاینه فنی سبک در سطح استان به کلیه شهرداری‌ها اقدام نماید.

تبصره: تا زمان تدوین و ابلاغ سیاست آمایش و پراکندگی مراکز معاینه فنی سبک توسط کارگروه استانی، ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها می توانند با هماهنگی کارگروه استانی و سازمان شهرداری‌ها نسبت به انطباق سنجی تقاضاهای ارائه شده و صدور موافقت اولیه اقدام نمایند.

ماده ۱۰: کلیه متقاضیان تأسیس مرکز معاینه فنی سنگین باید تقاضای کتبی خویش را به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین ارائه نمایند. پس از ارائه تقاضای کتبی و احراز شرایط و صلاحیت‌های مذکور در این دستورالعمل و ارائه اسناد رسمی مالکیت زمین واجد شرایط (تأییدیه صلاحیت‌های ترافیکی و کاربری اراضی) و اخذ تأییدیه ستاد معاینه فنی سنگین، موافقت اولیه جهت تأسیس مرکز معاینه فنی با مدت اعتبار یک ساله توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین بنام متقاضی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: مهلت اعتبار موافقت اولیه موضوع این ماده به شرط آن که درخواست تمدید قبل از پایان اعتبار موافقت اولیه انجام گرفته باشد، فقط برای یک نوبت با تشخیص نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین به مدت سه ماه قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت عدم تکمیل و بهره برداری مرکز قبل از انقضای تمدید نوبت اول، تمدید مجدد موافقت اولیه بسته به میزان پیشرفت کار و دلایل توجیهی تأخیرات با نظر ستاد معاینه فنی سنگین انجام می پذیرد.

تبصره ۳: موافقت اولیه‌های مذکور، مجوز فعالیت در امر معاینه فنی نبوده و در صورت عدم تمدید یا اخذ مجوز فعالیت توسط متقاضی ظرف مهلت مقرر، موافقت اولیه صادره باطل و فاقد هرگونه اعتبار خواهد بود.

تبصره ۴: صدور معرفی نامه به مراجع ذیصلاح جهت احراز صلاحیت‌های مکان پیشنهادی متقاضی توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صورت می گیرد.

ماده ۱۱: صدور مجوز اولیه جهت احداث و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین توسط شهرداری‌ها (ویژه خودروهای سنگین درون شهری) و نیز تداوم فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین موجود شهرداری‌ها در صورت اخذ موافقت ستاد معاینه فنی سنگین و به منظور ارائه خدمات معاینه فنی وسایل نقلیه سنگین درون شهری صورت خواهد پذیرفت. مراکز مذکور بدون اخذ مجوز از ستاد معاینه فنی سنگین حق ارائه خدمات به ناوگان سنگین برون شهری را نداشته و مسئولیت نظارت بر عملکرد این مراکز با ستاد معاینه فنی شهرداری صادر کننده مجوز مرکز می باشد.

تبصره ۱: موافقت صادره از سوی ستاد معاینه فنی سنگین دارای مهلت اعتبار یک ساله بوده و در صورت عدم ارتکاب تخلف از سوی مرکز معاینه فنی مبنی بر انجام معاینه فنی ناوگان سنگین برون شهری این موافقت برای یک سال

دیگر تمدید خواهد شد. در مدت موافقت مذکور نظارت عالیه بر مراکز معاینه فنی سنگین شهرداری‌ها با نمایندگی ستاد معاینه فنی سنگین در استان مربوطه خواهد بود.

تبصره ۲: مراکز معاینه فنی سنگین شهرداری‌ها در صورت احراز شرایط این دستورالعمل و اخذ مجوز از ستاد معاینه فنی سنگین، مجاز به انجام معاینه فنی انواع وسایل نقلیه سنگین (اعم از درون شهری و برون شهری) می‌باشند.

تبصره ۳: متقاضیان بهره‌برداری از هر دو نوع خط سبک و سنگین حق استفاده مشترک از تجهیزات و نیروی انسانی فنی در یک فضای عملیاتی مشترک را ندارند.

ماده ۱۲: پس از تکمیل ابنیه، تأسیسات، تجهیزات و ادوات آزمون خودرو و کلیه فضاهای عملیاتی مورد نیاز مرکز معاینه فنی و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز مندرج در این دستورالعمل، با تأییدیه ستاد معاینه فنی، مجوز فعالیت (بهره‌برداری) برای متقاضیان (اعتبار سه ساله برای سبک و یک‌ساله برای سنگین) بعد از آن برای تمدید با توجه به رده بندی مراکز توسط ستاد معاینه فنی (شهرداری برای خودروهای سبک و نمایندگی استانی برای خودروهای سنگین) بنام متقاضی صادر خواهد شد.

تبصره ۱: هرگونه فعالیت در امر معاینه فنی قبل از اخذ مجوز فعالیت معتبر ممنوع است.

تبصره ۲: کلیه ادوات آزمون وسیله نقلیه مورد استفاده در خطوط معاینه فنی باید از نظر کیفیت مطلوبیت‌های لازم و شناسایی شده را دارا بوده و مورد تایید ستاد معاینه فنی باشد و از طریق شرکت فروشنده یا شرکت پشتیبانی کننده قابلیت اتصال به سامانه سیمفا را دارا باشند.

تبصره ۳: هر نوع تجهیزات که به هر طریق از داخل یا خارج کشور تامین شده و مورد استفاده مراکز معاینه فنی است، باید دارای نماینده فعال خدمات پس از فروش در ایران باشد. نماینده مزبور باید تامین قطعات یدکی، ارائه خدمات تعمیر، نگهداری و کالیبراسیون، خدمات گارانتی و ارائه خدمات پس از فروش را تضمین نماید. نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین و کارگروه استانی می‌توانند حسب مورد تاییدیه و اسناد معتبر را که نشانگر تضمین تعهدات یاد شده می‌باشند را از مرکز معاینه فنی مطالبه نمایند.

تبصره ۴: در صورت استفاده مرکز از هرگونه تجهیزات دست دوم که به هر نحو از داخل یا خارج کشور تامین شده باشد، مدیر یا مالک مرکز باید با درخواست از شرکت ارائه کننده خدمات پس از فروش مربوطه در ایران نسبت به نصب و راه اندازی تجهیزات مربوطه اقدام کرده و مجوز مرکز منوط به تاییدیه صحت عملکرد تجهیزات نصب شده توسط شرکت مربوطه می‌باشد.

ماده ۱۳: موسس مرکز مکلف است هرگونه به روزرسانی دستگاه‌ها را جهت انجام آزمون جدید ابلاغی از سوی مراجع ذیصلاح، براساس اعلام ستاد معاینه فنی در اسرع وقت انجام دهد. بدیهی است عدم انجام این امر منجر به رسیدگی به تخلف وفق مواد ذیل بخش ۸-۳ اقدام می‌گردد.

ماده ۱۴: پس از تکمیل و آماده سازی مرکز جهت بهره‌برداری و تأیید ستاد معاینه فنی سنگین/سبک، مجوز فعالیت مرکز (مطابق کاربرگ شماره ۳ در پیوست ۲) از سوی نمایندگی استانی /ستاد معاینه فنی شهرداری مربوطه صادر خواهد شد.

۲-۳- نحوه تمدید، ابطال و تعلیق مجوز فعالیت

ماده ۱۵: دارنده مجوز مرکز معاینه فنی باید قبل از اتمام مهلت اعتبار مجوز فعالیت خود نسبت به تمدید آن از طریق ستاد معاینه فنی (شهرداری برای سبک و نمایندگی استانی برای سنگین) اقدام نماید.

تبصره: تمدید مجوز فعالیت منوط به بررسی و احراز کلیه شرایط مذکور در این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۱۶: در صورت عدم تمدید مجوز فعالیت، مجوز صادره قبلی باطل، و مرکز معاینه فنی حق ادامه فعالیت و صدور گواهی معاینه فنی را نخواهد داشت.

ماده ۱۷: در صورت ابطال مجوز فعالیت یک مرکز، راه‌اندازی مجدد مرکز منوط به ارایه درخواست جدید از سوی متقاضی و نیز احراز آخرین ضوابط و شرایط صدور مجوز می‌باشد.

ماده ۱۸: با از دست دادن الزامات و شرایط مندرج در این دستورالعمل به تشخیص ستاد معاینه فنی مجوز فعالیت مرکز وفق ماده ۳۴ این دستورالعمل تعلیق می‌گردد.

ماده ۱۹: کلیه متقاضیان مراکز معاینه فنی مکلف به ارایه تعهد رسمی مبنی بر ارایه خدمات استاندارد معاینه فنی به مدت اعتبار مجوز فعالیت و مبتنی بر ارزیابی و رده مرکز، طبق مفاد این دستورالعمل، به ستاد معاینه فنی هستند. در صورتی که مراکز به هر دلیل زودتر از اتمام دوره اعتبار مجوز فعالیت مایل به انصراف از ادامه فعالیت باشند باید حداقل ۳ ماه قبل از آن به ستاد معاینه فنی و کارگروه استانی اعلام نمایند.

تبصره ۱: در مواردی که تغییر کاربری زمین جهت فعالیت مرکز معاینه فنی بر اساس موافقت اولیه ستاد معاینه فنی صورت پذیرد، متقاضی باید تعهد رسمی حسب مورد، به نمایندگی استانی و ستاد معاینه فنی شهرداری مبنی بر این که مرکز احداث شده حداقل ۵ سال از تاریخ شروع بهره برداری تحت عنوان مرکز معاینه فنی فعالیت مستمر نماید، را ارایه نماید.

تبصره ۲: در صورت انتقال امتیاز مجوز فعالیت، متقاضی جدید به شرط احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز جدید فعالیت، مجاز است در مرکز مورد نظر به ادامه انجام معاینه فنی مبادرت نماید.

تبصره ۳: در صورت فوت دارنده مجوز (شخص حقیقی)، نماینده وراثت حداکثر یک سال مهلت خواهد داشت تا در صورت احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز، در مرکز مورد نظر به ادامه انجام معاینه فنی مبادرت نماید؛ در غیر این صورت مجوز صادره باطل شده محسوب می‌گردد.

ماده ۲۰: تمدید پروانه فعالیت مرکز معاینه فنی بصورت دوره‌های یکساله تا حداکثر ۵ ساله بر اساس رده بندی و ارزیابی انجام خواهد شد.

تبصره ۱: مؤسس مرکز معاینه فنی باید حداقل سه ماه قبل از اتمام اعتبار مجوز فعالیت خود، در صورت نداشتن تخلف نسبت به تمدید مجوز از طریق ستاد معاینه فنی اقدام نماید.

تبصره ۲: تعریف و اجرای هرگونه فعالیت جانبی یا ارایه خدمات تعمیرگاهی سریع مرتبط با معاینه فنی در مراکز معاینه فنی باید با موافقت ستاد معاینه فنی و اخذ مجوز لازم صورت پذیرد.

ماده ۲۱: شهرداری‌ها در صورت عدم مشارکت در تامین عرصه، اعیان و تجهیز مرکز با استناد به بند ۵ لحاقی ماده ۳۲ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و سایر مقررات مربوط به معاینه فنی خودرو و نحوه تشکیل مراکز مربوط، مجاز به اخذ هیچ‌گونه وجهی بابت حق السهم و یا هر عنوان دیگری نخواهند بود.

ماده ۲۲: در صورت ایجاد بسترهای سخت افزاری و نرم افزاری لازم گواهی معاینه فنی می‌تواند حسب مورد با اعلام سازمان شهرداری‌ها یا سازمان راهداری (ستاد معاینه فنی)، از صورت فیزیکی خارج شده و در قالب الکترونیکی/هوشمند از طریق سامانه سیمفا صادر گردد.

ماده ۲۳: چنانچه بنا بر پیشنهاد شهرداری‌ها و تصویب مراجع ذیصلاح در سطح شهرهای کشور اجرای طرح "مناطق کم انتشار آلاینده‌گی شهر (کاهش)" مدنظر قرارگیرد، استفاده از گواهی‌های معاینه فنی که رده بندی سطوح انتشار آلاینده‌گی خودرو توسط رنگ (نظیر زرد و سبز) در آنان مشخص شده، ضروری است. استفاده به نحوی باید باشد که بنابر شرایط آلودگی هوا، در صورت عدم انطباق گواهی مربوطه با منطقه‌ای که خودرو در آن تردد می‌نماید،

پلیس راهور ملزم به اعمال قانون و جریمه عدم ارائه گواهی معاینه فنی معتبر با رنگ مورد تأیید برای خودرو خواهد بود. تجهیز محدوده یا مرز "مناطق کاهش" به دوربین های پلاک خوان پیش نیاز اجرای طرح است.

ماده ۲۴: گواهی معاینه فنی خودروهایی که پس از دریافت گواهی معاینه فنی دچار نقص فنی، تصادف و هرگونه دستکاری شوند، باطل می‌شود و وسیله نقلیه باید ضمن رفع نقص، مجدداً مورد آزمون معاینه فنی قرار گیرد.

تبصره: پلیس راهور باید در فرم تصادفات خودروها، در مواردی که حادثه منجر به نقص فنی مؤثر خودرو گردیده و نیاز مجدد به صدور گواهی معاینه فنی معتبر را داشته باشد، گواهی معاینه فنی را ابطال و موارد را در سامانه سیمفا لحاظ نماید.

ماده ۲۵: مراکز موجودی که دارای خط سبک و سنگین تفکیک نشده در یک محوطه و مجاورت یکدیگر می‌باشد از زمان ابلاغ این دستورالعمل به مدت سه سال مهلت خواهند داشت تا نسبت به جداسازی معاینه فنی سبک و سنگین و احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل اقدام نمایند، در غیر این صورت مجوز معاینه فنی سنگین آن‌ها به هیچ عنوان تمدید نخواهد شد. در صورتی که مرکزی جهت تفکیک معاینه فنی سنگین از سبک نیازمند جابه‌جایی به مکان دیگری باشد ارایه زمین جهت احداث مرکز معاینه فنی سنگین با سند رسمی اجاره پنج ساله مورد پذیرش می‌باشد.

بخش چهارم: تأسیسات و تجهیزات و نحوه رده‌بندی مراکز و خطوط معاینه فنی

۴-۱- تأسیسات و تجهیزات مراکز و خطوط معاینه فنی

ماده ۲۶: تأسیسات و تجهیزات مورد نیاز به ازای هر خط جهت راه اندازی مرکز معاینه فنی سبک و سنگین به شرح جدول ۵۵ در پیوست ۱ می‌باشد.

ماده ۲۷: کلیه تجهیزات مرکز معاینه فنی نیاز به کالیبراسیون یا سنجش دقت اندازه‌گیری و انجام تعمیر و نگهداری دوره‌ای دارند. کالیبراسیون باید توسط شرکت های دارای گواهینامه تأیید صلاحیت از سازمان ملی استاندارد، انجام گرفته و برابر اعتبار زمانی تعیین شده در ضوابط ابلاغی یا استانداردهای مربوط به تجهیزات، گواهی صادر شود.

ماده ۲۸: فرآیند تعمیرات و نگهداری در ارتباط با کنترل تجهیزات و دستگاه‌های آزمون باید دارای برنامه زمان‌بندی بازدید پیشگیرانه و تعویض یا تعمیر قطعات باشد.

ماده ۲۹: حداقل متر از زمین معرفی شده جهت احداث یک مرکز معاینه فنی سبک دو خطه با احتساب فضاهای لازم جهت ارائه خدمات کنترل چشمی متعلقات کیت گازسوز و مخازن سوخت CNG، فضای سبز، اداری، امداد رسانی و غیره، ۱۰۰۰ متر مربع می‌باشد. مساحت سالن ۱۵۰ مترمربع برای آزمون‌های ایمنی و زیست محیطی، ۷۵ مترمربع برای ارائه خدمات کنترل چشمی متعلقات کیت گازسوز و مخازن سوخت CNG، برای قسمت اداری و مدیریت و بایگانی، باید حداقل ۶۰ متر مربع باشد. بخش‌های پذیرش و صدور گواهی مرکز در راه‌گذر ورودی و خروجی باید پیش‌بینی شود. متقاضی احداث مرکز موظف است حسب دستورالعمل‌های الزام آور از سوی مراجع ذی صلاح فضاهای لازم جانبی نظیر فضای امداد رسانی را در طراحی و اجرای ابنیه مرکز معاینه فنی منظور نماید (جدول ۷ در پیوست ۱).

تبصره ۱: برای افزایش خطوط در مراکز سبک، به بیش از ۲ خط به ازای هر خط بیست درصد به مساحت زمین و سالن افزوده می‌گردد.

تبصره ۲: مکان در نظر گرفته شده جهت احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی باید دارای دو درب مجزای ورودی و خروجی جهت تردد خودروهای مراجعه کننده باشد، مراکز فاقد این شرط که قبل از ابلاغ این دستورالعمل ایجاد شده اند فرصت سه ماهه برای اصلاح خواهند داشت.

تبصره ۳: فضای مربوط به آزمون چشمی تجهیزات خودروهای گازسوز (خودروهای سبک) به صورت فضای مسقف دوطرف باز (مطابق ضوابط مندرج در استاندارد ملی مربوطه) و در کنار سالن معاینه فنی به صورت مجزا ایجاد می‌شود.

۴-۲- شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی، رده بندی و امتیازدهی مراکز معاینه فنی سبک

ماده ۳۰: نحوه ارزیابی سطح کمی و کیفی مراکز سبک و خطوط مکانیزه معاینه فنی سبک توسط ستادهای معاینه فنی و بر اساس شاخص‌های عنوان گردیده در برگ‌های ارزیابی یاد شده در جداول ۹ و ۸ (مندرج در پیوست ۳) صورت خواهد پذیرفت. مراکز مکانیزه معاینه فنی سبک به شرط احراز شرایط مطلوب قید شده در برگ‌های ارزیابی (مندرج در پیوست ۳) که در دوره‌های سالیانه از سوی ستادهای معاینه فنی به مورد اجرا گذاشته می‌شوند درجات یاد شده در جداول ۱۰ و ۱۱ (مندرج در پیوست ۳) را احراز می‌نمایند. احراز این رده‌ها و کسب مطلوبیت بالاتر موجب اعطای دریافت مزیت از سوی ستادهای معاینه فنی خواهد شد.

تبصره: در صورت عدم کالیبره و سالم نبودن تجهیزات مرکز معاینه فنی، ارزیابی صورت نمی‌گیرد.

ماده ۳۱: بر اساس امتیازات کسب شده در فرآیند ارزیابی‌های ادواری وضعیت مراکز معاینه فنی سبک رده یا ستاره مرکز توسط ستاد معاینه فنی مطابق جدول ۱۱ در پیوست ۱ محاسبه و اعلام خواهد شد.

تبصره ۱: چنانچه مرکز معاینه فنی در ارزیابی‌های دوره‌ای در هر یک از موارد تجهیزات و فرآیندها مردود شناخته شود یا در شاخص‌های الزام‌آور مانند کالیبراسیون، صحت قرائت، عملکرد و انتقال نتایج آزمون به سامانه سیمفا و انجام فرآیندهای آزمون دارای نقص فنی و اشکال اثرگذار دانسته شود، بنابر تشخیص ستاد معاینه فنی مدت معینی از زمان اعلام نتایج ارزیابی به مرکز معاینه فنی فرصت داده می‌شود تا نسبت به رفع نواقص شناسایی شده اقدام نماید و مجدد مورد ارزیابی قرار گیرد. چنانچه مرکز در فرصت تعیین شده نسبت به رفع کاستی‌ها اقدام ننماید، تا زمان رفع ایراد که از سوی ستاد اعلام می‌شود، مجوز فعالیت مرکز به حالت تعلیق درآمده و کد سیمفا برای مرکز غیر فعال می‌گردد. در صورت عدم اقدام بهنگام در مهلت مقرر مطابق جدول تخلفات (جدول ۱۳ پیوست ۱) با مرکز برخورد خواهد شد.

تبصره ۲: ستادهای معاینه فنی باید بلافاصله پس از افتتاح و راه اندازی مرکز و پس از آن در دوره‌های حداکثر یک ساله نسبت به بازدید و ارزیابی مرکز معاینه فنی (حسب کاربرگ‌های مندرج در پیوست ۳) اقدام نموده و رده اخذ شده مرکز را تعیین نمایند. جمع نمرات کل مکتسبه از جداول پیوست باید بر اساس رده تعیین شده و از طریق جدول ۱۰ پیوست ۱ نسبت به تعیین رده کیفی برای مرکز اقدام گردد.

تبصره ۳: پس از تعیین رده کیفی مرکز توسط ستاد معاینه فنی سبک مراتب ضمن درج در مجوز فعالیت مرکز باید جهت درج در سوابق به کارگروه استانی منعکس گردد.

تبصره ۴: ستادهای معاینه فنی شهرها می‌توانند حسب نیاز درخواست مربوط به کیفیت سنجی مراکز خود را به کارگروه‌های معاینه فنی استان جهت جلب همکاری ستاد معاینه فنی شهر مرکز استان خود منعکس نمایند.

۴-۳- شاخص ها و معیارهای ارزیابی مراکز معاینه فنی سنگین

ماده ۳۲: رده بندی مراکز معاینه فنی سنگین مطابق معیارهای ارزیابی مندرج در جدول ۱۲ پیوست ۱ انجام می گردد. تبصره: مدت اعتبار مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین حسب رده مرکز به شرح جدول ۱۲ پیوست ۱ از یک تا پنج سال می باشد.

بخش پنجم: ضوابط به کارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی

ماده ۳۳: دارنده مجوز مرکز معاینه فنی موظف است نیروی انسانی مورد نیاز مرکز را متناسب با تعداد خطوط معاینه فنی و ساعات کاری مرکز به نحوی که پاسخگوی نیاز مراجعین باشد، تأمین نماید. تبصره ۱: تعداد نیروی انسانی مورد نیاز مرکز معاینه فنی، شرح تخصص و وظایف آن ها و دوره های آموزشی که باید سپری نماید مطابق جزئیات مندرج در (پیوست ۴ سنگین و ۵ سبک) خواهد بود. تبصره ۲: شخص حقیقی متقاضی تأسیس مرکز معاینه فنی سبک/ سنگین در صورت دارا بودن شرایط مدیر فنی می تواند شخصاً، مدیریت فنی مرکز معاینه فنی را نیز برعهده گیرد. تبصره ۳: با توجه به تفاوت هایی که ممکن است در نحوه عملکرد و استفاده تجهیزات ساخت شرکت های مختلف وجود داشته باشد، کاربران مراکز باید آموزش های لازم را در شرکت تأمین کننده فرا گرفته و گواهینامه مربوطه را ارائه نمایند. جهت بهره وری بیشتر آموزشی با هماهنگی بین شرکت های تأمین کننده و ستادهای معاینه فنی دوره های مشترک می تواند برگزار شود.

بخش ششم: طبقه بندی وسایل نقلیه

ماده ۳۴: طبقه بندی انواع وسیله نقلیه بر اساس آئین نامه راهنمایی و رانندگی است.

بخش هفتم: روش آزمون و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه مورد معاینه قرار گیرند

۷-۱- روش آزمون و قسمت های مورد معاینه در وسایل نقلیه سنگین

ماده ۳۵: روش های انجام بازدیدهای کارشناسی، تشخیص عیوب ظاهری و انجام آزمون های فنی در مراکز معاینه فنی سنگین و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند، با ملاحظه استانداردهای ملی مطابق پیوست شماره ۶ این دستورالعمل می باشد.

۷-۲- روش آزمون و قسمت های مورد معاینه در وسایل نقلیه سبک و موتورسیکلت

ماده ۳۶: روش های انجام بازدیدهای کارشناسی، تشخیص عیوب ظاهری و انجام آزمون های فنی در مراکز معاینه فنی سبک و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند، با ملاحظه استانداردهای ملی مطابق پیوست شماره ۷ این دستورالعمل می باشد.

۷-۳- روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک

ماده ۳۷: این آزمون بر اساس فرآیند ذکر شده در پیوست شماره ۸ این دستورالعمل قابل اجرا می باشد.

۷-۴- بازرسی دوره ای، نگهداری و تعمیرات مخازن CNG نوع ۲ و ۳ نصب شده بر روی اتوبوس های شهری گازسوز

ماده ۳۸: مسئولیت انجام آزمون مخازن CNG اتوبوس های شهری پیش نیاز امکان ارائه خدمات حمل و نقل مسافر در هر شهر بوده و از طریق شرکت های دارای صلاحیت از سازمان ملی استاندارد عملیاتی خواهد شد. (طبق پیوست شماره ۸ این دستورالعمل)

۷-۵- ایجاد مراکز سرویس و تعمیرگاهی سریع خودرو

ماده ۳۹: مراکز معاینه فنی می‌توانند جهت رفع عیب خودروهایی که در آزمون معاینه مردود شده‌اند در صورت دارا بودن شرایط مکانی و تخصصی و کسب امتیاز و رده لازم و مجوز مکتوب با مدت معین از ستاد معاینه فنی، نسبت به دایرکردن بخش تعمیرگاهی فوری و رفع عیب خودروها اقدام نمایند.

بخش هشتم: نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی

۸-۱- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین

ماده ۴۰: نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین وظیفه کنترل و نظارت بر فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین استان مربوطه را بر عهده داشته و از روش‌های گوناگون نظیر سامانه سیمفا و اعزام تیم‌های نظارتی نسبت به پایش و نظارت بر عملکرد مراکز معاینه فنی سنگین اقدام می‌نماید.

تبصره ۱: نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین جهت بازدید و نظارت بر مراکز معاینه فنی سنگین می‌تواند از نمایندگان سایر دستگاه‌های استانی نظیر پلیس راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه، اداره کل حفاظت محیط زیست و اداره کل استاندارد، برابر ترکیب مصوب کارگروه استانی معاینه فنی دعوت به عمل آورد و گزارش بازدیدها را به کارگروه استانی ارائه نماید.

تبصره ۲: کنترل نحوه نظارت نمایندگی ستاد معاینه فنی سنگین در استان بر مراکز معاینه فنی سنگین تحت پوشش از طریق کارگروه استانی معاینه فنی انجام خواهد پذیرفت.

تبصره ۳: نظارت عالیه بر عملکرد مراکز معاینه فنی سنگین و نمایندگی‌های استانی با ستاد معاینه فنی سنگین می‌باشد.

۸-۲- نحوه نظارت و تشخیص تخلفات مراکز معاینه فنی سبک

ماده ۴۱: ستاد معاینه فنی می‌تواند راساً و یا حسب مورد علاوه بر دعوت از نمایندگان دستگاه‌های عضو، شامل پلیس راهنمایی و رانندگی و سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان ملی استاندارد، سازمان راهداری، نماینده مراکز معاینه فنی استان جهت بازدید و نظارت بر مراکز معاینه فنی نیز اقدام نماید. گزارش‌های بازدیدهای ادواری صورت پذیرفته باید توسط ستاد معاینه فنی به کارگروه استانی منعکس گردیده و خلاصه گزارش‌ها از طریق کارگروه استانی بصورت فصلی به سازمان شهرداری‌ها ارسال گردد.

۸-۳- نحوه تشخیص و رسیدگی به تخلفات مراکز معاینه فنی سبک و سنگین

ماده ۴۲: موارد تخلفات احتمالی در مراکز معاینه فنی سنگین به شرح جدول ۱۴ پیوست ۱ می‌باشد.

ماده ۴۳: در صورت مشاهده هر یک از تخلفات مذکور در ماده قبل، در مرکز معاینه فنی سنگین و به طور کلی در صورت عدم رعایت هر یک از شرایط مذکور در این دستورالعمل، پس از تشکیل پرونده و رسیدگی به تخلف توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین، در صورت احراز ارتکاب تخلف از سوی مرکز معاینه فنی، مراتب جهت رسیدگی نهایی به ستاد معاینه فنی سنگین ارسال و متخلف حسب نوع، تعداد و تکرار تخلفات به تعلیق موقت یا لغو دائم مجوز فعالیت محکوم خواهد شد.

تبصره ۱: حسب تصمیمات ستاد معاینه فنی سنگین رسیدگی به بخشی از تخلفات مراکز معاینه فنی سنگین قابل تفویض به نمایندگی‌های استانی ستاد معاینه فنی سنگین می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت احراز تخلف صدور گواهی معاینه فنی خلاف واقع، نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین با مشاهده اولین تخلف علاوه بر برخورد‌های لازم وفق این ماده، مکلف است متخلف را با فوریت به مراجع قضایی معرفی نماید.

تبصره ۳: در صورت لغو دائم مجوز فعالیت ناشی از ارتکاب تخلفات مندرج در این دستورالعمل، بهره‌برداری مجدد مرکز منوط به ارایه درخواست جدید از سوی متقاضی جدید (در مورد اشخاص حقیقی بستگان غیر درجه یک) و نیز احراز مجدد کلیه شرایط و ضوابط صدور مجوز می‌باشد. همچنین دارنده مجوز مرکز معاینه فنی متخلف نمی‌تواند در مرکز معاینه فنی دیگری تصدی مدیریت را به عهده گیرد و یا مجوز جدید اخذ نماید.

تبصره ۴: در صورت تکرار تخلفات مدیر فنی تا سه نوبت ضمن برخورد مقتضی با مرکز معاینه فنی سنگین مورد نظر، مدیر فنی مذکور حق فعالیت در هیچ یک از مراکز معاینه فنی سنگین را نخواهد داشت.

ماده ۴۴: در صورت مشاهده یکی از تخلفات مذکور در جدول (۱۳ پیوست شماره ۱) در مرکز معاینه فنی سبک و یا به طور کلی در صورت عدم رعایت یا از دست دادن هر یک از شرایط مذکور در این دستورالعمل، رسیدگی به تخلف توسط ستاد معاینه فنی مربوطه انجام می‌شود و در صورت احراز تخلف مرکز معاینه فنی، با متخلف مطابق با جدول مذکور برخورد خواهد شد.

تبصره ۱: در صورت احراز جعل گواهی معاینه فنی و یا صدور گواهی معاینه فنی غیر معتبر توسط مرکز، ستاد معاینه فنی مربوطه با مشاهده اولین تخلف موظف است علاوه بر برخوردهای لازم وفق جدول (۱۳ پیوست شماره ۱)، متخلف را با قید فوریت به مراجع قضایی معرفی نموده و مراتب را جهت درج در سوابق به کارگروه استانی منعکس نماید.

تبصره ۲: در صورت لغو دائم مجوز فعالیت ناشی از ارتکاب تخلفات مندرج در این دستورالعمل، بهره‌برداری مجدد مرکز منوط به ارایه درخواست جدید از سوی یک متقاضی جدید (در مورد اشخاص حقیقی بستگان غیر درجه یک) و نیز احراز مجدد کلیه شرایط و ضوابط صدور مجوز می‌باشد. همچنین دارنده مجوز مرکز معاینه فنی متخلف نمی‌تواند در مرکز معاینه فنی دیگری تصدی مدیریت را به عهده گیرد و یا مجوز جدید اخذ نماید.

تبصره ۳: در صورت تکرار تخلفات مدیر فنی تا سه نوبت ضمن برخورد مقتضی (طبق جدول ۱۳ تخلفات پیوست شماره ۱) با مرکز معاینه فنی سبک مورد نظر، مدیر فنی مذکور حق فعالیت در هیچ یک از مراکز معاینه فنی سبک و سنگین را نخواهد داشت.

تبصره ۴: در صورتی که طبق جدول (۱۳ پیوست شماره ۱) تخلف مرکز برای نوبت اول صرفاً از نوع توبیخ و درج در پرونده بوده باشد و مرکز خاطی از تاریخ درج در پرونده به مدت یکسال هیچگونه تخلفی مرتکب نگردد، توبیخ مندرج قبلی بی‌اثر بوده و از سوابق ایشان حذف می‌گردد.

ماده ۴۵: به تخلفات مراکز معاینه فنی، طبق جدول تخلفات (جدول شماره ۱۳ و ۱۴ پیوست ۱)، توسط ستاد معاینه فنی رسیدگی خواهد شد.

ماده ۴۶: در صورت ارتکاب یکی از تخلفات بر شمرده در جدول تخلفات، ستاد معاینه فنی موظف است با مرکز معاینه فنی حسب مورد برخورد نماید. در این راستا ستاد معاینه فنی شهرداری موظف است نسبت به انعکاس نوع تخلف شناسایی شده در مرکز و نحوه برخورد با آن به کارگروه استانی اقدام نماید.

بخش نهم: سایر مقررات

ماده ۴۷: موافقت اولیه صادره جهت احداث مرکز معاینه فنی سبک/ سنگین تحت هیچ شرایطی قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده ۴۸: اساس صحه‌گذاری بر سلامت عملکرد تجهیزات ایمنی خودروهای سنگین که به صورت غیر مکانیزه مورد بررسی قرار می‌گیرند بر پایه اظهار نظر کارشناس فنی و آموزش دیده مرکز استوار بوده و در زمان صدور تاییدیه مسئولیت، این امر بر عهده وی می‌باشد. چنانچه به هر دلیل بعد از تأیید سلامت و صدور گواهی معاینه فنی، در عملکرد متعلقات تامین کننده ایمنی خودرو نقص و یا نواقص فنی از سوی پلیس راهور شناسایی گردد، طبق ماده ۲۹ اقدام می‌شود.

ماده ۴۹: معاینه فنی وسایل نقلیه سنگین خاص نظیر جرثقیل، ادوات فوق سنگین، ادوات راهسازی، ادوات کشاورزی، و ... به صورت معاینه فنی سیار در محل از طریق مراکز دارای مجوز خاص جهت انجام این کار صورت می‌پذیرد.

ماده ۵۰: تعیین سایر موارد و روال‌های اجرایی مربوط به فعالیت مراکز معاینه فنی سنگین که در این دستورالعمل به آنها اشاره نشده بر عهده ستاد معاینه فنی سنگین می‌باشد.

ماده ۵۱: تعیین سایر موارد و روال‌های اجرایی مربوط به فعالیت مراکز معاینه فنی سبک که در این دستورالعمل به آنها اشاره نشده بر عهده سازمان شهرداری‌ها می‌باشد.

تبصره: کارگروه ماده ۳ آیین‌نامه به صورت دوره‌ای در بازه‌های فصلی و یا حسب مورد و ضرورت با نظر وزارت کشور می‌تواند نسبت به تشکیل جلسه و طرح موضوعات مورد نظر اقدام نماید.

ماده ۵۲: ستادهای معاینه فنی شهرداری‌ها می‌توانند جهت ارائه خدمات معاینه فنی به خودروهای متعلق به تشکیلات سازمانی خاص و یا مکان‌های جغرافیایی که توجیه احداث مرکز معاینه فنی را ندارند، به مراکز دارای رده و امتیاز لازم (۴ ستاره و بالاتر)، نسبت به صدور مجوز به مراکز دارای ایستگاه‌های سیار و تمام مکانیزه معاینه فنی اقدام نمایند. تمام ضوابط و الزامات برشمرده شده در این دستورالعمل بر مرکز معاینه فنی سیار نیز استوار بوده و این مراکز باید با قابلیت انجام کلیه آزمون‌ها به شکل مکانیزه قابلیت انتقال نتایج به سامانه سیمفا و صدور کارت معاینه فنی از آن را دارا باشند.

ماده ۵۳: برای اشخاصی که گواهی معاینه فنی اخذ نموده باشند باید امکان مشاهده نتایج و تاریخ اعتبار معاینه فنی در سامانه سیمفا وجود داشته باشد. در صورت عدم مشاهده نتایج و تاریخ اعتبار گواهی جعلی یا فاقد اعتبار تلقی شده و در اسرع وقت باید گواهی معتبر از مراکز معاینه فنی اخذ شود.

ماده ۵۴: این دستورالعمل مشتمل بر ۵۷ ماده می‌باشد و جزء لاینفک آیین‌نامه اجرایی نحوه انجام معاینه می‌باشد.

پیوست ۱ (جداول)

جدول (۱). مراحل بررسی مدارک و صدور مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی (سبک).

مرحله	شرح مرحله
۱	تدوین و ابلاغ برنامه‌های مرتبط با احداث، تعداد و ظرفیت مراکز معاینه فنی در قالب برنامه‌های جامع پنج ساله از سوی کارگروه استانی به ستادهای معاینه فنی
۲	ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی متقاضیان به ستاد معاینه فنی - کاربرگ شماره ۱ سبک (پیوست شماره ۲)
۳	بازدید از محل و بررسی کیفی و انطباق درخواست‌های دریافت شده
۴	مکاتبه ستاد معاینه فنی با کارگروه استانی جهت دریافت تصدیق انطباق درخواست با برنامه استانی گسترش مراکز معاینه فنی
۵	دریافت پاسخ از کارگروه استانی (تصدیق انطباق با برنامه)
۶	صدور موافقت اولیه از سوی ستاد معاینه فنی - کاربرگ شماره ۲ سبک
۶-۱	صدور برگ‌های مربوط به استعلام‌های لازم از شهرداری‌ها و مراجع ذی‌صلاح برای متقاضی از سوی ستادهای معاینه فنی
۶-۲	ارایه تعهد رسمی
۷	اقدام از سوی متقاضی جهت احداث مرکز معاینه فنی و ارائه تعهد محضری برای انجام ۳ ساله خدمات معاینه فنی
۸	کنترل حین عملیات احداث مرکز معاینه فنی از سوی ستاد معاینه فنی
۹	اعلام مراتب اتمام مراحل احداث و تجهیز مرکز معاینه فنی از سوی متقاضی
۱۰	کنترل و صحت‌گذاری بر اتمام مراحل احداث و تجهیز مرکز معاینه فنی و اعطاء مجوز بهره‌برداری از مرکز از سوی ستاد معاینه فنی به مدت ۳ سال - کاربرگ شماره ۳ سبک
۱۱	ارایه تعهد رسمی برابر ماده ۱۹ از سوی متقاضی جدید به ستاد معاینه فنی جهت درج در سوابق
۱۲	صدور کد کاربری سامانه یکپارچه معاینه فنی ایران - سیمفا از سوی سازمان شهرداری‌ها به ستاد معاینه فنی
۱۳	انعکاس مراتب فعال شدن مرکز از سوی ستاد معاینه فنی به کارگروه استانی

جدول (۲). مراحل بررسی مدارک و صدور مجوز فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین.

مرحله	شرح مرحله
۱	تدوین و ابلاغ برنامه‌های مرتبط با احداث تعداد و ظرفیت مراکز معاینه فنی در قالب برنامه‌های جامع پنج ساله از سوی ستاد معاینه فنی سنگین به نمایندگی‌های استانی
۲	ارائه درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی متقاضیان به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین - کاربرگ شماره ۱ سنگین
۳	اخذ و بررسی مدارک متقاضی و بازدید و بررسی نقشه‌های ساختمانی مربوط به ابعاد زمین، جانمایی، تأسیسات و تجهیزات که از سوی متقاضی ارائه شده و در آنها ضوابط احداث مرکز و شرایط زیست محیطی و ترافیکی مورد نظر رعایت گردیده توسط نمایندگی استانی
۴	تأیید تکمیل بودن پرونده (تکمیل کاربرگ شماره ۲ در پیوست ۲) توسط نمایندگی استانی و ارسال جهت تأیید نهایی به ستاد معاینه فنی سنگین
۵	با ابلاغ ستاد معاینه فنی سنگین مبنی بر تأیید نهایی پرونده، از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین جهت آغاز عملیات احداث، موافقت اولیه بنام متقاضی صادر خواهد شد.
۶	بازدید ادواری و صحت‌گذاری بر فرآیند احداث و تجهیز مرکز توسط نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صورت می‌پذیرد.
۷	پس از تکمیل و بهره‌برداری مرکز و تأیید ستاد معاینه فنی سنگین، مجوز فعالیت مرکز (مطابق کاربرگ شماره ۳ در پیوست ۲) از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین صادر خواهد شد.
۹	انعکاس مراتب فعال شدن مرکز از سوی نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین به کارگروه استانی

جدول (۳). محاسبه زمان بندی انجام آزمون‌ها در مراکز معاینه فنی سبک.

محاسبه زمان بندی انجام آزمون‌ها در مراکز معاینه فنی					
ردیف	نوع آزمون‌ها-فرايندها	ایستگاه / تیپ ۱	شماره ایستگاه / مرکز تیپ ۲	زمان تقریبی آزمون‌ها	توضیحات
۱	قرائت پلاک توسط دوربین-فراخوان اطلاعات از سامانه راهور			0:00:30	الزام در صورت فعال سازی در سیمفا
۲	پذیرش-دریافت وجه-صدور رسید			0:01:00	
۳	هدایت به مدخل ورودی سالن مرکز			0:00:10	
۴	فراخوان اطلاعات خودرو-از طریق سامانه	۱	۱	0:00:10	
۵	کنترل آج و تست باد تایرها	۱	۱	0:00:50	همپوشانی با بازدید ظاهری خودرو
۶	انجام آزمون سنجش آلایندگی-دور آرام	۱	۱	0:01:00	
۷	آزمون سنجش آلایندگی-دور بالا-کنترل لامبدا-کنترل مبدل کاتالیست	۱	۱	0:02:00	در صورت ابلاغ از سوی سازمان محیط زیست
۸	کنترل وجود عیوب اعلامی از سیستم OBD خودرو	۱	۱	0:01:00	در صورت ابلاغ از سوی سازمان محیط زیست
۹	کنترل شدت نور چراغهای جلو و زاویه انحراف پرتوها	۱	۱	0:01:00	الزام در اندازگیری شدت نور
۱۰	ذخیره اطلاعات آزمون‌ها-انتقال به ایستگاه دوم			0:00:10	
۱۱	انجام آزمون هم راستایی چرخهای جلو	۱	۲	0:00:05	
۱۲	انجام آزمون کنترل سیستم تعلیق محور جلو	۱	۲	0:00:30	
۱۳	انجام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری چرخهای جلو	۱	۲	0:00:10	
۱۴	انجام آزمون هم راستایی چرخهای عقب	۱	۲	0:00:05	
۱۵	انجام آزمون کنترل سیستم تعلیق محور عقب	۱	۲	0:00:30	
۱۶	انجام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری چرخهای عقب	۱	۲	0:00:10	
۱۷	انجام آزمون کنترل قدرت ترمزگیری ترمز دستی	۱	۲	0:00:10	
۱۸	کنترل آج تایرها	۱	۲	0:00:00	زمان تست ترمز-در صورت ابلاغ از سوی مراجع قانون
۱۹	ایستگاه سوم			0:00:10	الزام در صورت فعال شدن توسط سیمفا
۲۰	هدایت خودرو بروی چک قیچی و یا چال سرویس	۱	۳	0:00:05	
۲۱	انجام آزمون لقی فرمان-کنترل اتصالات جلو بندی	۱	۳	0:02:00	
۲۲	انجام آزمون لقی فرمان-کنترل بلبرینگ چرخهای جلو	۱	۳	0:01:00	
۲۳	عیوب ظاهری	۱	۳	0:02:00	
۲۴	کنترل تجهیزات خودرو-بررسی عیوب ظاهری-کنترل بوق	۱	۳	0:03:00	
۲۵	قبولی/ردی			0:02:00	
۲۶	صدور برگ معاینه فنی خودرو			0:03:00	
	جمع کل			0:18:15	

جدول (۴). ظرفیت سنجی مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نوع یک و دو (به ازاء هر خط معاینه فنی).

ظرفیت سنجی مراکز معاینه فنی خودروهای سبک نوع یک و دو (بازاء هر خط معاینه فنی)				
ردیف	عنوان	خودرو	زمان	توضیحات
۱	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		0:18:15	
۲	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		0:18:15	
۳	زمان انجام معاینه فنی یک خودرو در		0:09:00	به سبب انجام هم زمانی ارائه خدمات به دو خودرو در لحظه واحد
۴	ساعت کار فعالیت مرکز در یک شیفت		8:00:00	
۵	ساعت کار فعالیت مرکز در دو شیفت		15:00:00	
۶	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۳۰۳		
۷	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۶۶		
۸	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۲۶		
۹	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۵۳		
۱۰	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۵۰		
۱۱	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط	۹۹		
ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط مرکز / دو شیفت -		۲۹۷۰۰		حداکثر ظرفیت یک خط معاینه فنی مرکز نوع دوم
سالیانه				

جدول (۵). فضاها و تأسیسات مورد نیاز برای احداث و راه اندازی تا ۲ خط مرکز معاینه فنی سبک و موتورسیکلت

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
تجهیزات مربوط به خط معاینه فنی خودروهای سبک				
۱	زمین مناسب	متر مربع	۱۰۰۰	حداقل مساحت قابل استفاده برای ۲ خط
۲	سالن سوله کف سوله از جنس بتن با قابلیت تحمل و بارپذیری تردد	متر مربع	حداقل ۱۵۰ برای ۲ خط	برای هر خط معاینه فنی حداقل ۱۵ × ۵ و در ازای هر خط اضافه ۴,۵ متر به عرض سالن افزوده خواهد شد. فاصله بین هر دو خط ۰,۵ متر می باشد.
۳	ابعاد دربهای ورودی و خروجی سوله	متر	۴*۴	حداقل ارتفاع و عرض
۴	یک خط عبور خارج از سوله جهت عبور وسایل نقلیه مردودی از آزمون ظاهری	متر	۳	پیش بینی حداقل عرض جهت جلوگیری از عبور از روی خط معاینه فنی
۵	دستگاه سنجش گازهای آلاینده خروجی از اگزوز	دستگاه *	۱	برای هر خط جهت اندازه گیری گازهای: منو اکسید کربن - هیدروکربن های نسوخته - اکسیژن - دی اکسید کربن - اکسیدهای نیتروژن - فاکتور لاند - (بر اساس آخرین ابلاغ سازمان حفاظت محیط زیست) حتی الامکان همراه حسگر قرائت دمای روغن موتور و سنجش دور موتور
۶	دیاگ	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ دستورالعمل از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست در الزام انجام فرایند عیب سنجی از عملکرد احتراق در موتور از طریق OBD
۷	دستگاه آزمون ترمزها	دستگاه	۱	(Roller Brake Tester) با قابلیت آزمون ترمز محورهای جلو، عقب، ترمز دستی و در صورت عدم وجود سامانه توزین در سامانه آزمون سامانه تعلیق، توزین محورهای خودرو برای هر خط.
۸	دستگاه آزمون لغزش جانبی چرخها	دستگاه	۱	Side Slip Tester برای هر خط
۹	دستگاه آزمون لقی جلوبندی و فرمان	دستگاه	۱	(Steering Play Detectors) این تجهیزات می تواند روی جک قیچی (یا کنار چال سرویس در خط ۲ مراکز قدیمی) با ابعاد و طول مناسب نصب شود.

۱۰	دستگاه آزمون کمک فنر و سامانه تعلیق	دستگاه	۱	عملکرد سیستم تعلیق و کمک فنر هر چرخ در هر محور (به تفکیک) و در صورت نبود سامانه توزین در تجهیزات آزمون سیستم ترمز، توزین محورها برای هر خط
۱۱	دستگاه سنجش ذرات و کدری گاز آلاینده خروجی از اگزوز	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و نیاز سنجی کارگروه استانی (به ازای هر مرکز یک دستگاه) جهت انجام کدر سنجی دود خودروهای دیزلی سبک
۱۲	تجهیزات مرتبط با سامانه برخط، دوربین پلاک خوان و شبکه دوربین مداربسته	—	—	باقابلیت ذخیره اطلاعات طبق مشخصات اعلامی از سوی سازمان شهرداری ها
۱۳	لباس متحدالشکل همراه اتیکت شناسایی	—	—	برای تمام کارکنان مرکز
۱۴	دستگاه سنجش شدت و زوایای نور چراغهای جلو	دستگاه	۱	قابلیت خروجی اطلاعات بصورت دیجیتالی و اتصال به سیمفا-قابلیت اندازه‌گیری شدت نور چراغهای جلو و شکن با توانایی قرائت زوایای PITCH-ROLL-YAW
۱۵	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه *	۱	جهت قرائت شدت صوت خروجی موتور و بوق-در صورت ابلاغ حدود مجاز و رویه انجام آزمون از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست قابل اتصال به سیمفا
۱۶	اگزوز فن (سامانه تخلیه دود)	دستگاه *	۱	در صورت الزام به انجام آزمون سنجش آلاینده‌گی در دور تند موتور و ابلاغ ستاد معاینه فنی
۱۷	تنظیم باد (حتی الامکان اتوماتیک)	دستگاه	۱	بنا بر تشخیص مرکز ملزم به کنترل و تنظیم باد خودرو مطلق استاندارد تعریف شده برای خودروی مربوطه پیش از انجام آزمون است.
تجهیزات مربوط به خط معاینه فنی موتورسیکلت				
۱۸	فضای کافی جهت آزمون موتورسیکلت	متر	۴*۴	مجهز به سامانه تخلیه دود مناسب-روشنایی
۱۹	دستگاه سنجش گازهای آلاینده	دستگاه	۱	دارای قابلیت اتصال به سیمفا و اندازه‌گیری دور موتور - مجهز به مبدل و واسط لوله اگزوز با پرپ دستگاه آزمون
۲۰	دستگاه سنجش قدرت ترمزگیری	دستگاه	۱	Roller Brake Tester
۲۱	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه *	۱	در صورت ابلاغ رویه آزمون و حدود مجاز از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست قابل اتصال به سیمفا
۲۲	تجهیزات مرتبط با سامانه برخط، دوربین پلاکخوان و شبکه دوربین مداربسته	—	—	باقابلیت ذخیره و مشخصات اعلامی از سوی سازمان شهرداری ها-در صورت اعلام ستاد معاینه فنی
تجهیزات مربوط به ایستگاه آزمون چشمی متعلقات و مخزن کیت گازسوز CNG				
۲۴	مکان مربوط به انجام آزمون	متر مربع	۷۵	مطابق الزامات قید گردیده در این دستورالعمل و استاندارد ملی ۵۶۰۱
۲۵	تجهیزات ویژه آزمون چشمی متعلقات کیت های گاز سوز و مخازن CNG			مطابق الزامات قید گردیده در این دستورالعمل و استاندارد ملی ۹۴۲۶ و ۹۷۴۷

- کلیه فضاهای در نظر گرفته شده برای آزمون های ویژه خودروهای سبک، موتورسیکلت و آزمون CNG باید به صورت مجزا از یکدیگر طراحی و اجرا گردند.
- ادوات مشخص شده با * منوط به ابلاغ از سوی مراجع بالادستی می باشند.

جدول (۶). فضاها و تأسیسات مورد نیاز برای یک خط مرکز معاینه فنی سنگین

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
۱	زمین مناسب	مترمربع	۵۰۰۰	حداقل مساحت
۲	دفتر ثبت نام و صدور گواهی	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۳	دفتر مدیریت و امور اداری	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۴	دفتر کارکنان مرکز	مترمربع	۲۰	حداقل مساحت
۵	سالن سوله کف سوله از جنس بتن با قابلیت تحمل و بارپذیری تردد ناوگان سنگین	مترمربع	۲۵۰	برای هر خط معاینه فنی حداقل ۸×۳۲ و در ازای هر خط اضافه ۸ متر به عرض سالن افزوده خواهد شد
۶	ابعاد دربهای ورودی و خروجی سوله	متر	ارتفاع ۵/۵ عرض ۶	حداقل
۷	احداث رمپهای ورود و خروج با روسازی آسفالت یا بتنی	-	-	برابر ضوابط طراحی هندسی راه با اخذ تأییدیه از اداره راه و شهرسازی
۸	دارا بودن دو درب مجزای ورودی و خروجی جهت تردد خودروهای مراجعه کننده	-	-	-
۹	فضای لازم برای استقرار صف انتظار قبل از رمپ ورود به سالن	-	-	-
۱۰	چاله سرویس	متر	طول ۲۲ عرض ۰٫۹ عمق ۱/۵	حداقل ابعاد، در آکس محور طولی سوله دارای پلکان در دو طرف برای هر خط
۱۱	رمپ خروج بعد از چاله سرویس	-	-	در هر خط برای خروج وسایل نقلیه
۱۲	تأمین فضای لازم جهت پارکینگ وسایل نقلیه پس از انجام معاینه فنی	-	-	-
۱۳	تأمین تأسیسات و امکانات لازم جهت تهویه مناسب هوای سوله	-	-	-
۱۴	تأمین سرویس بهداشتی	چشمه	۲	حداقل تعداد
۱۵	نصب تابلوی نرخ مصوب در ورودی سوله و دفتر ثبت نام	عدد	۲	ابعاد $۱/۵ \times ۱$ متر
۱۶	نصب تابلوی سامانه رسیدگی به شکایات و پیشنهادهای سازمان در ورودی دفتر ثبت نام	عدد	۱	ابعاد $۱/۵ \times ۱$ متر

ردیف	موضوع	واحد	مقدار	توضیحات
۱۷	دستگاه آزمون سنجش آلاینده‌ها جهت اندازه‌گیری میزان کدري دود خروجی از اگزوز وسایل نقلیه دیزلی	دستگاه	۱	برای هر خط (Opaci Meter)
۱۸	دستگاه آزمون کیلومتر شمار	دستگاه	۱	(Speed Meter Tester)
۱۹	دستگاه آزمون ترمزها	دستگاه	۱	(Brake Tester) با قابلیت آزمون ترمز محورهای جلو، عقب، ترمز دستی و توزین خودرو برای هر خط. این دستگاه باید مجهز به سامانه القای بار جهت انجام آزمون ترمزها در شرایط بارگیری باشد. حداقل ظرفیت بارپذیری و اندازه‌گیری این دستگاه ۱۵ تن باید باشد و در صورت داشتن خط آزمون دوم، ظرفیت اندازه‌گیری آن باید حداقل ۲۰ تن باشد.
۲۰	تجهیزات مرتبط با سامانه برخط، دوربین پلاک خوان و شبکه دوربین مدار بسته	—	—	با قابلیت ذخیره و مشخصات اعلامی از سوی سازمان راهداری
۲۱	لباس متحدالشکل به همراه اتیکت شناسایی	—	—	برای تمام کارکنان مرکز
۲۲	دستگاه هم راستایی چرخها (لغزش جانبی چرخهای جلو)	دستگاه	۱	Side Slip Tester
۲۳	دستگاه سنجش شدت صوت	دستگاه	۱	در صورت ابلاغ رویه تست و حدود مجاز از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست
۲۴	دستگاه سنجش شدت و زوایای نور چراغهای جلو	دستگاه	۱	قابلیت خروجی اطلاعات به صورت دیجیتال و اندازه‌گیری شدت نور چراغهای جلو و مه شکن با توانایی قرائت زوایای PITCH-ROLL-YAW
۲۵	دستگاه تست لقی جلوبندی و فرمان	دستگاه	۱	Steering Play Detectors

جدول (۷). ابعاد ابنیه مراکز مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک بر اساس نوع ظرفیتی.

توضیحات	تعداد خطوط مرکز معاینه فنی	محوطه تست ظاهری قطعات گازسوز	محوطه بخش صدور کارت	محوطه بخش پذیرش	مساحت بخش اداری-تاسیسات	ابعاد سالن معاینه فنی (یک خطه)	ظرفیت پذیرش خودرو در هر خط معاینه در لحظه	تیب مرکز
مساحت یاد شده در جدول حداقل مساحت برآورد شده برای احداث یک مرکز معاینه فنی با یک خط می باشد. و به آن فضای ۷۵ متر مربع برای آزمون چشمی CNG و ۱۶ مترمربع برای آزمون موتورسیکلت که با دوبرابر کردن آنها باید ۱۵۰ و ۳۲ مترمربع ۲۰٪ برای هر خط افزایش پیدا می‌نماید.	الزامی برای خطوط معاینه فنی تجهیز شده به یک خط مکانیزه معاینه فنی	عرض ایستگاه تست	طول باند خروجی	طول باند ورودی	عرض ابنیه	عرض هر خط	یک خودرو	
			۱۰	۲۰	۴	۴۵		
		طول ایستگاه تست	عرض باند خروجی	عرض باند ورودی	طول ابنیه	طول هر خط		
			۵	۵		۱۰		
		ارتفاع ایستگاه تست	تعداد کریدور های خروجی	تعداد کریدور های ورودی		فاصله بین خطوط		
			۱	۱	۱۵	۰.۵		
		مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل		
			۵۰	۱۰۰	۶۰	۱۵۰		
مساحت یاد شده در جدول حداقل مساحت برآورد شده برای احداث یک مرکز معاینه فنی با یک خط می باشد. و به آن فضای ۷۵ متر مربع برای آزمون چشمی CNG و ۱۶ مترمربع برای آزمون موتورسیکلت که با دوبرابر کردن آنها باید ۱۵۰ و ۳۲ مترمربع ۲۰٪ برای هر خط افزایش پیدا می‌نماید.	الزامی برای دوخط	عرض ایستگاه تست	طول باند خروجی	طول باند ورودی	عرض ابنیه	عرض هر خط	دو خودرو	
			۲۰	۲۰	۳	۴۵		
		طول ایستگاه تست	عرض باند خروجی	عرض باند ورودی	طول ابنیه	طول هر خط		
			۵	۵		۱۵		
		ارتفاع ایستگاه تست	تعداد کریدور های خروجی	تعداد کریدور های ورودی		فاصله بین خطوط		
			۲	۲	۲۰	۰.۵		
		مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل	مساحت کل		
			۲۰۰	۴۰۰	۶۰	۱۵۰		

جدول (۸). جدول امتیاز دهی به نحوه کالیبراسیون و نگهداری تجهیزات مراکز معاینه فنی و نیروی انسانی آن

نوع تجهیزات خطوط معاینه فنی (متوسط امتیاز کل خطوط)	شاخص ها	وضعیت عملیاتی		وضعیت کالیبراسیون		حداکثر
		مطلوبیت	عدم کارایی	کالیبره	فاقد گواهی	امتیاز احراز
						شده
دستگاه آزمون ترمز خودرو و موتورسیکلت	امتیاز	خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون آلاینده های خروجی از اگزوز خودرو و موتورسیکلت		خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون لغزش جانبی و کمک فتر		لغزش ۵+کمک ۵	۰	لغزش تا ۵+کمک تا ۵	۰	۲۰
دستگاه آزمون چشمی خودروهای گازسوز			۰		۰	۲۰
دستگاه آزمون چراغها خودرو و موتورسیکلت		خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	خودرو تا ۶+موتور تا ۴	۰	۲۰
دستگاه آزمون اتصالات جلوبندی به همراه جک قیچی			۰		۰	۱۰
دستگاه کدرسنجی دود خودروهای سبک دیزلی			۰		۰	۱۰
دستگاه سنجش شدت صوت خودرو و موتورسیکلت		خودرو ۵+موتور ۵	۰	خودرو ۵+موتور ۵	۰	۲۰
شبکه-تجهیزات سخت افزاری-رایانه ها-چاپگرها			۰		۰	۱۰
اتصال قابل اعتماد به شبکه سیمفا (با آزمون و بازرسی دقیق توسط بازرس مربوطه)			۰		۰	۱۰
عملکرد مناسب سامانه تخلیه دود/گرمایش/سرمايش			۰		۰	۱۵
عملکرد مناسب دوربین نظارتی و پلاک خوان			۰		۰	۱۵
رده کیفی عالی: ۲۰۰-۱۷۶						
رده کیفی خوب: ۱۷۵-۱۴۱						
رده کیفی متوسط: ۱۴۰-۹۶						
رده کیفی نامطلوب: ۹۵ و کمتر						

جدول (۹). جدول امتیازدهی به نیروی انسانی دارای کارت اشتغال (از ستاد معاینه فنی) در مراکز معاینه فنی

عنوان شغلی	تحصیلات				نمره احراز شده از آموزش	حداقل امتیاز لازم
	کارشناسی ارشد و دکترا	کارشناسی	کاردانی	دیپلم		
	۱۰	۸	۶	۴	هر ۸ ساعت ۱ امتیاز	
مدیر مرکز			-	-		۱۴
کارشناسان فنی/مسئول خط			-	-		۱۸
آزمونگران						۱۰
مسئول پذیرش						۸
مسئول صدور کارت						۶
رده کیفی عالی						
۱۰۱ و بیشتر						
رده کیفی خوب						
۷۱-۱۰۰						
رده کیفی متوسط						
۴۱-۷۰						
رده کیفی نامطلوب						
۴۰ و کمتر						

جدول (۱۰). جدول امتیازدهی به وضعیت محیط -ابنیه-فرآیند های مدیریتی مرکز

ردیف	شاخص ها	امتیاز				جمع
		عالی	خوب	متوسط	ضعیف	
	امتیاز	۱۰	۷	۴	۱	
۱	نظافت و آراستگی مرکز					
۲	نظم در گردش ترافیکی خودروها					
۳	مکفی بودن فضای سبز					
۴	کیفیت روشنایی سالن					
۵	کیفیت تهویه و آگزوز فن سالن					
۶	کیفیت سرمایش، گرمایش سالن و کیفیت کف					
۷	کیفیت بخش پذیرش					
۸	کیفیت بخش صدور کارت					
۹	کافی بودن فضای پارک خروجی					
۱۰	وجود تابلوهای هدایت مسیر به مرکز					
۱۱	وجود تابلو های اطلاع رسانی به مشتریان					
۱۲	وجود سامانه اطفای حریق در مرکز					
۱۳	وجود امکانات رفاهی ویژه مشتریان					
۱۴	وجود جعبه و امکانات کمک های اولیه					
۱۵	سامانه روشنایی محوطه مرکز					
۱۶	کافی بودن فضای راه گذر ورودی					
۱۷	آگاهی کارکنان از دستورالعمل های ابلاغی					
۱۸	پیاده سازی سامانه های نظام مدیریتی					
۱۹	نظم در امور بایگانی مرکز					
۲۰	وجود نظام آراستگی کارکنان					
۲۱	کاربست برنامه های مشتری مداری					
۲۲	مطلوبیت صیانت و حراست از مرکز					
۲۳	نگهداری منظم سوابق کارکنان					
رده کیفی عالی		۲۰۱ و بیشتر				
رده کیفی خوب		۲۰۰-۱۴۱				
رده کیفی متوسط		۱۴۰-۸۱				
رده کیفی نامطلوب		۸۰ و کمتر				

هر مرکز معاینه فنی که با احراز کلیه شرایط مندرج در این دستورالعمل مجوز انجام معاینه فنی سبک یا سنگین را دریافت می‌کند، یک مرکز معاینه فنی یک ستاره محسوب می‌گردد. از آن پس هر مرکز در صورت کسب شرایط به شرح جدول ۱۰ و ۱۱ می‌تواند به درجات ۲ تا ۵ ستاره ارتقا یابد. مراکز ایجاد شده قبل از ابلاغ این دستورالعمل به طور موقت یک ستاره محسوب شده و پس از ارزیابی توسط ستاد معاینه فنی، با توجه به امتیازات کسب شده ۱ ستاره تا ۵ ستاره محسوب خواهند شد.

رده یک مرکز دائمی نبوده و در صورت از دست دادن شرایط و کیفیت امکانات و خدمات رده مرکز تنزل خواهد نمود. مرکز با امتیاز ۱۰۰ و کمتر مهلت سه ماهه برای اصلاح و ارزیابی مجدد خواهد داشت. بالاتر بودن رده یک مرکز مجوز اخذ بهای بیشتر از تعرفه های مجاز جهت انجام معاینه فنی نمی باشد و اخذ رده بالاتر برخی امتیازاتی که از سوی ستاد معاینه فنی برای مرکز صادر خواهد شد، را می تواند به دنبال داشته باشد. اخذ تعرفه مصوب جهت صدور و تمدید مجوز مرکز معاینه فنی بسته به رده مرکز متفاوت می باشد.

جدول (۱۱). رده بندی کیفی مراکز معاینه فنی سبک.

رده کیفی مرکز	رده تجهیزات، منابع و فرآیندها	حداکثر شیفت کاری	تمدید مجوز	خطوط قابل افزایش	امتیازها	الزامات
۱ ستاره یا E مرکز معاینه فنی ضعیف	۲ متوسط و ۱ خوب و امتیاز ۱۰۱ تا ۱۵۰	۱	۱ ساله	-	شرایط مراکز معاینه فنی با حداقل شرایط که در صورت تمایل به ارتقای رده باید نسبت به رفع فوری مشکل طبق جدول ارزیابی اقدام نمایند	معاینه فنی خودروی بنزینی و گازسوز* چشمی سبک + تأمین تجهیزات ایمنی (سامانه اطفاء حریق، جعبه کمک های اولیه و ...)
۲ ستاره یا D مرکز معاینه فنی متوسط	۲ خوب و ۱ متوسط و امتیاز ۱۵۱ تا ۲۵۰	۲	۲ ساله	۲ خط	شرایط مراکز معاینه فنی ضعیف + سامانه ارسال پیامک اتمام مهلت اعتبار گواهی معاینه فنی و اطلاع رسانی نوبت دهی	الزامات مراکز معاینه فنی ضعیف + معاینه فنی موتورسیکلت
۳ ستاره یا C مرکز معاینه فنی خوب	۲ خوب و ۱ عالی و امتیاز ۲۵۱ تا ۳۵۰	۲	۳ ساله	۳ خط	شرایط مراکز معاینه فنی متوسط + خدمات فوری و معاینه دیزلی سبک + مجوز کارواش	الزامات مراکز معاینه فنی متوسط + داشتن دستگاه آزمون آلایندگی مجزا جهت خودروهای سبک دیزلی + نوبت دهی آنلاین
۴ ستاره یا B مرکز معاینه فنی کامل	۲ عالی و ۱ خوب و امتیاز ۳۵۱ تا ۴۵۰	۳	۴ ساله	۴ خط	شرایط مراکز معاینه فنی خوب + دارای اعتبار گواهی صادره معاینه فنی در کشورهای همسایه + امکان انجام معاینه فنی سبک سیار در حوزه جغرافیایی تعریف شده + امکان ارائه خدمات چشمی خودرو با مخزن گازسوز در صورت تأمین شرایط استاندارد و اخذ مجوز از آن سازمان	الزامات مراکز معاینه فنی خوب + سالن انتظار حداقل ۱۵ مترمربع و امکانات رفاهی مراجعین (با پذیرایی رایگان امکان رؤیت خط به صورت مدار بسته، تلویزیون، صندلی، امکانات سرمایشی گرمایشی، آب سردکن) + خودروهای دو دیفرانسیل
۵ ستاره یا A مرکز معاینه فنی عالی	عالی - عالی و ۴۵۰ امتیاز و بیشتر	۳	۵ ساله	۵ خط و بیشتر	شرایط مراکز معاینه فنی کامل + اعتبار گواهی صادره معاینه فنی در سطح بین المللی + قادر به ارائه خدمات انتخابی مشتری با قیمت اعلامی به وی	الزامات مراکز معاینه فنی کامل + دارا بودن گواهی مدیریت کیفیت ISO داشتن گواهی نظام آراستگی ۵S + آزمون خودروی برقی و هیبریدی + عیب یابی خودرو

• کلیه امتیازات و الزامات مراکز با درجات پایین تر، در درجات بالا باید رعایت شود.

• اگر مرکز معاینه فنی الزامات را رعایت نکرده باشد افت رده خواهد داشت.

*الزام در ایجاد امکانات مربوط به آزمون چشمی خودروهای گازسوز توسط مراکز معاینه فنی منوط به دارا بودن شرایط مندرج در پیوست هشت این دستورالعمل می باشد. و در غیر این صورت مرکز معاینه فنی مجاز به انجام فرایندهای کنترل چشمی سیستم های گازسوز نخواهد بود.

جدول (۱۲). نحوه رده بندی مراکز معاینه فنی سنگین.

درجه مرکز	شرایط مورد نیاز	امتیازهای در نظر گرفته شده
۱	احراز مستمر شرایط مندرج در این دستورالعمل و اخذ مجوز فعالیت	صدور مجوز فعالیت با اعتبار یک ساله
۲	- تأمین کلیه شرایط مورد نیاز یک مرکز درجه یک - داشتن شبکه دوربین مدار بسته مرکز و خط - تأمین خدمات عیب یابی مکانیزه - تأمین سامانه مکانیزه ارسال پیامک در خصوص اتمام مهلت اعتبار گواهی معاینه فنی و اطلاع رسانی - داشتن گواهی مدیریت کیفیت ISO - تأمین تجهیزات ایمنی (سیستم اطفاء حریق، جعبه کمک های اولیه و ...)	- امکان افزایش شیفیت فعالیت تا ۲ شیفیت در روز - صدور مجوز فعالیت با اعتبار ۳ ساله - امکان احداث خط دوم معاینه فنی - امکان تأمین فضایی در محوطه جهت رفع نقایص جزئی وسایل نقلیه سنگین
۳	- تأمین کلیه شرایط مورد نیاز یک مرکز درجه ۲ - تأمین سالن انتظار و امکانات رفاهی جهت مراجعین حداقل مساحت ۱۵ مترمربع (شامل امکان رؤیت خط به صورت مدار بسته، تلویزیون، صندلی، آب سردکن، امکانات سرمایشی گرمایشی، پذیرایی رایگان) - داشتن گواهی نظام آراستگی ۵S - داشتن دستگاه تست آلایندهی مجزا جهت خودروهای سنگین و نیمه سنگین بنزینی - تأمین فضای سبز حداقل برای ۱۰ درصد محوطه	- امتیازهای در نظر گرفته شده جهت یک مرکز درجه ۲ - صدور مجوز فعالیت با اعتبار ۵ ساله - امکان احداث خط دوم معاینه فنی - امکان انجام معاینه فنی سیار - وسایل نقلیه خاص در حوزه جغرافیایی تعریف شده - امکان دایر نمودن کارواش

جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه های مراکز معاینه فنی سبک.

نوع تخلف	مرتبۀ نخست	مرتبۀ دوم	مرتبۀ سوم	مرتبۀ چهارم
۱. صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور خودرو	اخطار کتبی و دو هفته تعلیق / غیرفعال شدن کد سیمفا و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مراجع قضایی ذیربط	-	-
۲. جعل و فروش گواهی معاینه فنی خودرو	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مراجع قضایی ذیربط	-	-	-

ادامه جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه‌های مراکز معاینه فنی سبک.

نوع تخلف	مرتبۀ نخست	مرتبۀ دوم	مرتبۀ سوم	مرتبۀ چهارم
۳. دستکاری نتایج آزمون خودرو دارای نقص فنی یا عدم انجام آزمون‌های قید شده در این دستور العمل	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و غیرفعال شدن کد سیمفا به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۴. صدور گواهی معاینه فنی برای خودروهایی که فاقد سلامت فنی اعم از آلاینده‌گی یا ایمنی باشند	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دوهفته و کاهش یک ستاره	توبیخ و تعطیلی مرکز به مدت دو ماه	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۵. عدم اقدام بهنگام و ارائه تقاضا جهت رفع نواقص فنی تجهیزات	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت و معرفی به مرجع قضایی
۶. عدم وجود شرایط عملیاتی در تأسیسات اصلی مرکز که موجب تعطیلی مرکز گردد	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۷. عدم اقدام به موقع تمدید مجوز فعالیت	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت	-
۸. نداشتن مجوز فعالیت معتبر	جلوگیری از ادامه فعالیت و معرفی به مراجع ذیصلاح	-	-	-
۹. صدور گواهی معاینه فنی برای وسیله نقلیه غیر مرتبط	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت دو هفته و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت	-
۱۰. عدم استفاده از نیروی متخصص طبق دستور العمل و آیین نامه	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۱۱. عدم اخذ گواهی کالیبراسیون معتبر دستگاه‌های خطوط مکانیزه معاینه فنی	برخورد با فرد متخلف-توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت

ادامه جدول (۱۳). نوع تخلفات و نرخ جریمه‌های مراکز معاینه فنی سبک.

نوع تخلف	مرتبۀ نخست	مرتبۀ دوم	مرتبۀ سوم	مرتبۀ چهارم
۱۲. صدور گواهی معاینه فنی خارج از سامانه سیمفا یا غیر برخط	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت سه ماه	ابطال پروانه فعالیت	—	—
۱۳. عدم رعایت نرخهای مصوب	برخورد با فرد متخلف - توبیخ کتبی درج در سوابق و تعطیلی یک هفته مرکز	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۱۴. عدم ثبت صحیح اطلاعات خودرو و نتایج آزمون	برخورد با افراد متخلف - توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت سه ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۱۵. در اختیار قرار دادن یا گرفتن گواهی معاینه فنی به مراکز دیگر	برخورد با فرد متخلف - توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت
۱۶. جابجایی مرکز بدون هماهنگی با ستاد معاینه فنی و کارگروه استانی، (خط مکانیزه و دستگاه‌های آزمون)	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت سه ماه	ابطال پروانه فعالیت	—	—
۱۷. عدم رعایت دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و ضوابط ابلاغ شده از سوی مراجع بالادستی ذی صلاح	برخورد با افراد متخلف، توبیخ کتبی درج در سوابق	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک هفته	توبیخ کتبی و تعطیلی مرکز به مدت یک ماه و کاهش یک ستاره	ابطال پروانه فعالیت

جدول (۱۴). نوع تخلفات مراکز سنگین.

ردیف	نوع تخلفات
۱	صدور گواهی معاینه فنی برای خودرویی که فاقد سلامت فنی، ایمنی یا آلاینده‌گی (شامل آزمون‌ها و بازدیدهای مندرج در این ضوابط) باشند.
۲	صدور گواهی معاینه فنی بدون داشتن مجوز فعالیت معتبر.
۳	صدور گواهی معاینه فنی بدون انجام آزمون.
۴	صدور گواهی معاینه فنی بدون رعایت نحوه صحیح انجام آزمون.
۵	صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور وسیله‌نقلیه در مرکز.
۶	صدور گواهی معاینه فنی برای وسیله‌نقلیه غیر مرتبط (مرکز سبک برای خودرو سنگین و بالعکس).
۷	صدور گواهی معاینه فنی بدون حضور و تأیید مدیر فنی مرکز.
۸	صدور گواهی معاینه فنی توسط دستگاه آزمونگر معیوب یا فاقد گواهی کالیبراسیون معتبر.
۹	عدم رعایت نرخهای مصوب.
۱۰	عدم ثبت صحیح اطلاعات وسیله‌نقلیه و نتایج آزمون.
۱۱	مهر و یا امضا نمودن گواهی معاینه فنی قبل از انجام آزمون.
۱۲	جابجایی نتایج آزمون بر روی خودرو دارای نقص فنی و صدور گواهی معاینه فنی برای آن.
۱۳	عدم رعایت الزامات سامانه ملی یکپارچه معاینه فنی در صدور گواهی معاینه فنی.
۱۴	واگذاری امتیاز مرکز بدون اطلاع، هماهنگی و اخذ مجوز از نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین.
۱۵	عدم رعایت ضوابط مربوط به مراحل و چگونگی انجام معاینه فنی مندرج در این ضوابط.
۱۶	عدم رعایت بخشنامه‌ها و ضوابط ابلاغی ستاد معاینه فنی سنگین.

پیوست ۲ (کاربرگ‌ها)

کاربرگ شماره ۱ (سبک)

برگ درخواست احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودروها از سوی متقاضی بخش خصوصی

ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای شهرداری-----

احتراماً، اینجانب/ اینجانبان متقاضی بخش خصوصی در قالب فرد حقیقی/ حقوقی به شماره شناسنامه صادره شماره ملی/ شناسه ملی فرد حقوقی کد اقتصادی فرد حقوقی فرزند متولد به آدرس

تلفن با علم و اشراف کامل به ضوابط مندرج در این دستورالعمل، مراتب درخواست خود را مبنی بر احداث و فعال سازی مرکز معاینه فنی ویژه خودروهای سبک مشتمل بر..... خط مکانیزه خودرو سبک و خط موتور سیکلت و □ معاینه چشمی خودروهای گازسوز در مکان قید شده با کلیه تجهیزات لازم در آدرس ذیل اعلام داشته و اذعان می نماید بضاعت مکفی را جهت فعال سازی آن منطبق بر دستورالعمل های ابلاغی از سوی آن ستاد در مدت قانونی تعیین شده دارا می باشم و در صورت عدم تحقق این امر و خروج از محدودیت ها و ضوابط قید شده در دستورالعمل ماده ۳ مربوط به آیین نامه اجرایی معاینه فنی، ستاد معاینه فنی مجاز به ابطال توافقتنامه احداث مرکز و دریافت خسارات وارده برآورد شده از اینجانب خواهد بود.

مشخصات ملک جهت احداث

نشانی محل:
کروکی:

شمال

نوع کاربری:

ابعاد ملک:

ردیف	موقعیت جغرافیایی	تاسیسات		مشخصات ملک	
				مساحت (مترمربع)	ابعاد (متر)
۱	شمال		برق		
۲	جنوب		آب		
۳	شرق		گاز		
۴	غرب		تلفن		

وضعیت مالکیت: سند ملکی □ قولنامه ای □ اجاره نامه با اعتبار حداقل ۵ سال □

مهر / امضاء متقاضی

ضمیمه کاربرگ ۱: مکاتبه ستاد معاینه فنی با کارگروه استانی جهت دریافت تصدیق انطباق برنامه
گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان-----

بسمه تعالی

مدیر کل محترم دفتر فنی، امور عمرانی و حمل و نقل و ترافیک استانداری-----

با سلام

احتراما، به پیوست ضمن ارسال مشخصات ملک و متقاضی احداث مرکز معاینه فنی سبک مشتمل بر-----
-----تعداد خط معاینه فنی سبک و-----تعداد خط معاینه فنی موتورسیکلت و-----
ایستگاه کنترل چشمی متعلقات سامانه گازسوز CNG، خواهشمند است در خصوص انطباق ظرفیت این مرکز با
برنامه جامع پنج ساله احداث و گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان اعلام نظر فرمایند.

نام و نام خانوادگی

مسئول ستاد معاینه فنی شهرداری-----

مسئول محترم ستاد معاینه فنی شهرداری-----

با سلام

احتراما ، باطلاع می رساند کارگروه استانی مراتب صدور تاییدیه احداث و راهبری مرکز را منطبق بر سیاست های
ایجاد و گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان می داند. این تصدیق طی شماره-----مورخ-----
-----به شهرداری-----تنظیم گردیده است.

نام و نام خانوادگی

مدیر کل محترم دفتر فنی، امور عمرانی و

حمل و نقل و ترافیک استانداری

تاریخ.....

کاربرگ شماره ۲ (سبک)

برگ بررسی و اعلام نظر احداث مرکز معاینه فنی خودرو سبک (موافقت اولیه)

(این قسمت توسط ستاد معاینه فنی تکمیل میگردد)

بسمه تعالی

بدینوسیله بازگشت به درخواست فرد حقیقی فرد حقوقی: شرکت به شماره مورخ مبنی بر تقاضای احداث مرکز مکانیزه معاینه فنی خودرو سبک منطبق بر دستورالعمل‌های اجرایی و مصوبات و مستندات قانونی، با عنایت به تصدیق صورت پذیرفته از سوی کارگروه استانی به شماره مورخ مبنی بر انطباق ظرفیت ایجاد گردیده با برنامه گسترش مراکز معاینه فنی در سطح استان، بدینوسیله نتیجه بررسی و بازدیدهای بعمل آمده از محل را با مشخصات اعلام شده و ضوابط و دستورالعمل‌های قانونی منطبق دانسته و با درخواست پیش گفته موافقت می‌گردد.

(نقشه‌های سازه-تاسیسات-محوطه دریافت شده از متقاضی پیوست می‌باشد)

بررسی نوع مالکیت: مرکز دارای سند مالکیت ☐ قولنامه ای (با کد رهگیری)..... ☐ اجاره‌ای با

اعتبار حداقل ۵ سال (با کد رهگیری)..... ☐

مدت اعتبار این موافقت نامه ۳ ماه بوده و متقاضی موظف است جهت انجام فرآیندهای مربوط به دریافت پروانه ساخت و سایر مجوزهای لازم از دستگاه‌های مربوطه در این مدت اقدام نماید. این موافقت‌نامه غیر قابل واگذاری به غیر می‌باشد.

نام و نام خانوادگی رییس ستاد

مهر و امضا

کاربرگ شماره ۳

مجوز بهره برداری و فعالیت مرکز معاینه فنی سبک ... ستاره ...

بسمه تعالی

بنا به درخواست شماره مورخ شخص حقوقی / حقیقی با شماره ثبت ا کد ملی براساس بند ذ ماده ۱ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی بدین وسیله مجوز بهره برداری و فعالیت مرکز معاینه فنی سبک در شهر به آدرس و کدپستی مشتمل بر تعداد خط معاینه فنی سبک/تعداد خط معاینه فنی موتورسیکلت و ایستگاه آزمون چشمی خودروهای گاز سوز و متعلقات کیت CNG به ایشان اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سه سال شمسی از تاریخ صدور است.

ردیف	موقعیت جغرافیایی	مشخصات ملک		مشخصات سالن آزمون		مشخصات ساختمان اداری	
		ابعاد (متر)	مساحت (مترمربع)	ابعاد (متر)	مساحت (مترمربع)	ابعاد (متر)	مساحت (مترمربع)
۱	شمال						
۲	جنوب						
۳	شرق						
۴	غرب						

مسئول ستاد معاینه فنی شهرداری

.....

محل مهر و امضاء

با عنایت به تایید مراتب از سوی ستاد معاینه فنی ، و اعلام موافقت کارگروه استانی طی مکاتبه شماره ----- مورخ ----- مبنی بر انطباق احداث و فعال سازی مرکز براساس برنامه جامع ۵ ساله، صدور کد راهبری مرکز در سامانه سیمفا بلامانع بوده و کد مربوطه جهت تخصیص در مورخه ----- با شماره ----- به همراه رمز عبور تحویل ستاد معاینه فنی شهرداری ----- گردید.

مدیر کل دفتر حمل و نقل عمومی و ترافیک شهری

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

(وزارت کشور)

در حفظ و نگهداری این پروانه کوشا باشید چون صدور المثنی مستلزم طی تشریفات قانونی است.

کاربرگ شماره (۱) (سنگین) درخواست احداث مرکز معاینه فنی سنگین

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای تاریخ تقاضا :
اینجانب/شرکت.....فرزند/ نوع شرکت..... شماره شناسنامه/شماره ثبت صادره / محل ثبت
..... کد ملی/شناسه ملی..... کد اقتصادی
متقاضی تاسیس مرکز معاینه فنی سنگین در شهرستان..... محورمی باشم.

مشخصات زمین جهت احداث

نشانی محل:
نوع کاربری :
مختصات جغرافیایی نقاط :
ابعاد زمین:
مساحت زمین :
تصویر کروکی به پیوست
وضعیت مالکیت :
تصویر سند مالکیت به پیوست

نام و نام خانوادگی و امضاء متقاضی

کاربرگ شماره ۲ (سنگین)

(این قسمت توسط اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان تکمیل می‌گردد)

دبیرخانه ستاد معاینه فنی سنگین - دفتر ایمنی و ترافیک
 با عنایت به اخذ و بررسی مدارک درخواست احداث مرکز معاینه فنی از سوی در محل شهرستان /
 محور بدین وسیله ضمن تأیید صحت مستندات و مدارک به شرح ذیل مراتب جهت طرح و تصمیم‌گیری در
 ستاد معاینه فنی سنگین ایفاد می‌گردد.
 تاریخ دریافت مدارک از شخص متقاضی
 بررسی مشخصات نقشه زمین (نقشه محل پیوست گردد)
 بررسی نوع مالکیت مرکز
 بررسی شرایط متقاضی

نظریه اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان:

نام و نام خانوادگی مدیرکل
 اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای استان

.....

مهر و امضا

کاربرگ شماره ۳ (سنگین)

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای

اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای استان

مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین ... ستاره ...

(ویژه اشخاص حقوقی)

بنا به درخواست شماره مورخ شرکت با شماره ثبت مورخ
مستقر در شهرستان براساس بند ذ ماده ۱ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ
معاینه فنی بدین وسیله مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین در محور در محل
(کیلومتر) به شرکت مذکور اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سال شمسی از تاریخ صدور است.

(ویژه اشخاص حقیقی)

بنا به درخواست شماره مورخ آقا/ خانم فرزند متولد به
شماره شناسنامه صادره از بر اساس بند ذ ماده ۱ آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور
برگ معاینه فنی بدین وسیله مجوز تأسیس و فعالیت مرکز معاینه فنی سنگین در محور در
محل (کیلومتر) به شرکت مذکور اعطاء می گردد. اعتبار این پروانه سال شمسی از تاریخ صدور
است.

نام و نام خانوادگی مدیرکل راهداری و حمل و نقل

جاده ای استان

مهر و امضا

در حفظ و نگهداری این پروانه کوشا باشید چون صدور المثنی مستلزم طی تشریفات قانونی است.

پیوست ۳ (کاربرگ های ارزیابی مراکز معاینه فنی)

کاربرگ ارزیابی مراکز معاینه فنی خودرو

تاریخ ارزیابی

۱- شناسنامه مراکز	
نوع مرکز معاینه فنی: سبک ☐ سنگین ☐ نام مدیر مرکز: کد مرکز: سابقه فعالیت: محل استقرار مرکز استان: شهرستان: شهر: آدرس مرکز: تلفن مرکز: فکس مرکز: تلفن همراه مدیر مرکز:	
اسامی حاضرین در جلسه ستاد:	
۱-	۴-
۲-	۵-
۳-	۶-
☐ ۱- تعمیرات و بازسازی ☐ ۲- تعطیل و غیر فعال ☐ ۳- عدم همکاری مرکز ☐ ۴- سایر موارد (ذکر علت):	علت عدم ارزیابی

۲- مشخصات فیزیکی مرکز	
هکتار مساحت مرکز:	تاریخ احداث:
نام مرکز: فاصله: کیلومتر نزدیکترین مرکز معاینه	

۳- مشخصات افراد شاغل در مرکز		
مجموع تعداد کل افراد: نفر		
مجموع تعداد نفرات فنی: نفر	تعداد کارشناسان:	تعداد آزمونگران:
مجموع تعداد نفرات اداری: نفر	تعداد کاربرها:	

۴- مدیریت نیروی انسانی (سوابق تحصیلی، کاری، آموزشی)						
ردیف	سمت	نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	مدرک تحصیلی		
				سابقه کاری	مدرک دوره آموزشی	
۱	صاحب امتیاز مرکز			کارشناسی و بالاتر	کارדانی	زیر دیپلم
۲	مدیر فنی مرکز			کارشناسی و بالاتر	کاردانی	زیر دیپلم
۳	کارشناسان فنی خودروهای بنزینی، گازسوز، دیزلی، موتورسیکلت			کارشناسی و بالاتر	کاردانی	زیر دیپلم
۴	آزمونگران خودروهای بنزینی، گازسوز، دیزلی، موتورسیکلت			کارشناسی و بالاتر	کاردانی	زیر دیپلم
۵	متصدی پذیرش			کارشناسی و بالاتر	کاردانی	زیر دیپلم
۶	متصدی صدور گواهی			کارشناسی و بالاتر	کاردانی	زیر دیپلم

۵- تجهیزات مرکز و کالیبراسیون

۵-۱- مشخصات دستگاه‌ها

مشخصات دستگاه‌ها (خط شماره ۱) خودروهای بنزینی					
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	نماینده رسمی در ایران	تاریخ نصب
۱	آنالایزر گازهای خروجی				
۲	آزمون سنجش نور چراغ‌های جلو				
۳	آزمون ۳ گانه: هم راستایی-ترمز-کمک فشر				
۴	آزمون اتصالات	جک قیچی			
۵	آزمون صدا				
۶	آزمون دیاگ				
۷	آزمون و تنظیم باد چرخ‌ها				

مشخصات دستگاه‌های آزمون چشمی متعلقات کیت گازسوز (آسیب سطح یک مخزن)				
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	تاریخ نصب
۱	ابزار سنجش گاز و نشت یابی (دیتکتور گاز)			
۲	ابزار سنجش تغییر شکل (خط کش -ایینه -کولیس...)			
۳	ابزار سنجش وضعیت اتصالات و شیرآلات (دیتکتور گاز)			

مشخصات دستگاه‌ها (موتورسیکلت)					
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	نماینده رسمی در ایران	تاریخ نصب
۱	آنالایزر گازهای خروجی				
۲	آزمون چراغ				
۳	آزمون ترمز				

مشخصات دستگاه‌های آزمون خودروی دیزلی سبک				
ردیف	عنوان	شرکت سازنده	کشور سازنده	تاریخ نصب
۱	ابزار آنالایزر گازهای خروجی دیزل (کدرسنجی)			

۵-۲- اعتبار کالیبراسیون / سوابق تعمیرات نگهداری تجهیزات عمومی

ردیف	نوع تجهیزات	تجهیز	تجهیز	کالیبراسیون						سوابق تعمیرات نگهداری		
				کالیبراسیون	گواهی	تجهیز	تجهیز	شرکت	تاریخ	شماره	دارد	ندارد
۱	دستگاه سنجش ترمز (خط ۱)											
۲	دستگاه سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز (خط ۱)											
۳	دستگاه سنجش لغزش جانبی(خط ۱)											
۴	دستگاه سنجش کمک فتر (خط ۱)											
۵	دستگاه سنجش چراغ‌ها (خط ۱)											
۶	دستگاه سنجش اتصالات جلوبندی (بالابر) (خط ۱)(گواهی صحت عملکرد)											
۷	دستگاه آزمون صدا											
۸	دستگاه دیاگ(گواهی صحت عملکرد)											
۹	دستگاه آزمون آلاینده‌های دیزل											
۱۰	دستگاه نشت یاب گاز											
۱۱	اگزوز فن(گواهی صحت عملکرد)											

۶- تجهیزات آزمون مرکز معاینه فنی

چگونگی بررسی تجهیزات مراکز معاینه فنی خودروهای سبک										
ردیف	نوع تجهیزات	اجزاء مورد بررسی	وضعیت	کامل	ناقص	خراب	عدم توانایی	عدم استفاده		
۱	دستگاه آزمون آلاینده‌های خروجی از اگزوز	قابلیت اندازه گیری ابلاغی از سوی سازمان حفاظت محیط زیست	کامل							
			ناقص							
۲	دستگاه آزمون ترمز	قابلیت آزمون ترمزهای جلو، عقب و ترمز دستی	دارد							
			خراب/ناقص							
۳	دستگاه آزمون کمک فدر	خروجی کامپیوتری برای هر چرخ	دارد							
			خراب/ناقص							
۴	اگزوز فن یا سامانه تخلیه دود	تعداد کافی برای هر خط معاینه	دارد							
			تعداد کم							
۵	بالابر (آزمون اتصالات جلوبندی)	وجود دستگاه بالابر با قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد							
			عدم کفایت							
		وجود چال سرویس با قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد							
			عدم کفایت							
۶	دستگاه آزمون لغزش جانبی	وجود دستگاه بالابر بدون قابلیت آزمون اتصالات جلوبندی	دارد							
			عدم کفایت							
		وجود صفحه لغزان آزمون ناهمراستایی چرخها	دارد							
			خراب							
۷	دستگاه آزمون چراغ	وجود دستگاه آزمون نور چراغ‌های	دارد							

					عدم کفایت	جلو متصل به سیمفا		
					دارد	وجود دستگاه آزمون صوت متصل	دستگاه آزمون صدا	۸
					عدم کفایت	به سیمفا		
					دارد	وجود دستگاه آزمون گازهای	دستگاه آزمون گازهای	۹
					ندارد/خراب	خروجی (دیزل)	خروجی (دیزل)	
					دارد	وجود دستگاه نشت یاب گاز	دستگاه نشت یاب گاز	۱۰
					ندارد/خراب			
					دارد	وجود دستگاه دیاگ	دستگاه دیاگ* (در صورت	۱۱
					ندارد/خراب		الزام)	

۷- شرایط محیطی

۷-۱- فضای فیزیکی فضاهای (مورد نیاز) اداری و پارکینگ خودروها

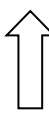
ردیف	نام واحد	ندارد	دارد متراژ (مترمربع)	نتیجه ارزیابی (تأیید- عدم تأیید)	توضیحات
۱	پذیرش خودرو				
	محل انتظار مشتریان				
	محل ثبت پذیرش				
۲	صدور کارت				
۳	مدیریت				
۴	محل بایگانی اوراق				
۵	خودروها				
۶	خودروهای آماده آزمون				
۷	خودروهای آزمون شده				
۸	خودروهای برگشتی				
۸	خدمات فوری خودرویی Quick Service				
توضیحات:					

۷-۲- وضعیت فیزیکی سالن آزمون

تعداد خطوط مکانیزه: تعداد خطوط فعال: فاصله بین خطوط: متر

ابعاد سالن			
طول (متر)	عرض (متر)	ارتفاع (متر)	مساحت (متر مربع)

متراژ فضاها							
۱	فضای آزمون خط یک			۲	فضای آزمون خط سه		
	طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (مترمربع)		طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (مترمربع)
۳	فضای آزمون خط دو			۴	فضای آزمون خط چهار		
	طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (مترمربع)		طول (متر)	عرض (متر)	مساحت (مترمربع)
نقشه فضاها							
N 							

۸- ارزیابی فرایندها

۸-۱- ارزیابی فرایندهای پذیرش و ترخیص خودرو

آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل پذیرش تدوین شده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل گردش کار تدوین شده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل ترخیص تدوین شده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
نحوه اطلاع:	
توضیحات:	

۸-۲- ارزیابی فرایندهای خودروهای برگشتی

آیا در مرکز معاینه فنی دستورالعمل پذیرش تدوین شده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است ؟	☐ بلی ☐ خیر
تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه	
نتیجه ارزیابی: تائید ☐ عدم تائید ☐	
توضیحات:	

۸-۳- ارزیابی فرایند ارتباط با مشتریان

ردیف	عنوان
۱	آیا نتایج معاینه فنی در اختیار مشتریان گذاشته می‌شود؟ بلی ☐ خیر ☐
۲	آیا مکانیزمی جهت رسیدگی به شکایات مشتریان در مرکز معاینه فنی وجود دارد؟ بلی ☐ خیر ☐
۳	آیا به سؤالات و پیشنهادهای مشتریان راجع به وسیله نقلیه آن‌ها پاسخ داده می‌شود؟ بلی ☐ خیر ☐
۴	در صورت تدوین دستورالعمل، آیا این دستورالعمل به اطلاع مشتریان رسیده است؟ بلی ☐ خیر ☐ نحوه اطلاع:
۵	بررسی اجرای سازوکار رسیدگی به شکایات مشتریان تعداد: نمونه تأیید: عدم تأیید:
۶	آیا مکانیزم نظرسنجی رضایت مشتریان در مرکز معاینه فنی ایجاد و مستقر شده است؟ بلی ☐ خیر ☐
۷	در صورت مستقر شدن نظام نظرسنجی این مکانیزم توسط چه مجموعه‌ای نظرسنجی می‌شود؟ توسط مرکز ☐ توسط سایرین ☐
۸	بررسی اجرای مکانیزم نظرسنجی رضایت مشتریان تعداد: نمونه، تعداد: تأیید شده

۸-۴- ارزیابی صحت انجام آزمون خودرو (استاندارد ۹۱۸۱)

دستورالعمل نحوه انجام فرایند: بلی ☐ خیر ☐ بازه‌های زمانی اجرا:
بررسی اجرای سازوکار نظارت بر اجرای آزمون خودرو تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه نتیجه ارزیابی: تأیید ☐ عدم تأیید ☐
توضیحات:

۸-۵- ارزیابی فرایند نظارت بر صحت صدور برگه معاینه فنی

آیا سوابق مربوط به برگه‌های صادر شده جهت معاینه فنی خودروها در مرکز نگهداری می‌شود؟ بلی ☐ خیر ☐
بررسی صحت صدور برگه معاینه فنی تعداد اوراق مورد بررسی: نمونه نتیجه ارزیابی: تأیید ☐ عدم تأیید ☐
توضیحات و شواهد:

۹- آمار گواهی معاینه فنی

تعداد دریافتی	تعداد صادره	تعداد موجود	تعداد ابطالی

- ۹-۱- آیا کلیه گواهی‌های دریافتی از طریق سامانه تا زمان ارزیابی در مرکز موجود می‌باشد؟
 بلی ☐ خیر ☐
- ۹-۲- آیا در مرکز گواهی‌های عمومی و شخصی معاینه فنی به درستی استفاده می‌گردد؟
 بلی ☐ خیر ☐

توضیحات:

- ۹-۳- آیا استاندارد ۹۱۸۱ (استاندارد بازرسی آزمون معاینه فنی خودرو آخرین ویرایش) در مرکز رعایت می‌شود؟
 بلی ☐ خیر ☐

۱۰- ارزیابی فرایند مراحل معاینه فنی خودرو

ردیف	مرحله مورد ارزیابی	وضعیت (خوب- متوسط- ضعیف)
۱	پذیرش	
۲	عیوب ظاهری	
۳	آزمون سالن	
۴	صدور کارت و برچسب	

۱۱- نظام آراستگی مراکز معاینه فنی

۱۱-۱- مستندات

- الف- آیا کتب فنی و دستورالعمل‌های مرتبط با مباحث معاینه فنی خودرو در مراکز وجود دارد؟
 کامل ☐ ندارد ☐ ناقص ☐
- ب- میزان دسترسی نیروی انسانی به کتب فنی و دستورالعمل‌های تعمیراتی مناسب ☐ نامناسب ☐
- آیا کلیه افراد شاغل در مرکز معاینه فنی دارای پرونده نیروی انسانی می‌باشند؟
- سوابق شغلی ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐
- سوابق تحصیلی ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐
- سوابق آموزشی ندارد ☐ ناقص ☐ کامل ☐

۱۱-۲- وضعیت امکانات ایمنی و رفاهی مرکز

ردیف	نوع امکانات	وضعیت (کامل- ناقص- فاقد)	توضیحات
۱	سامانه اطفاء حریق (قسمت اداری- سالن آزمون)		
۲	جعبه کمک‌های اولیه		
۳	دوربین نظارتی		
۴	فضای انتظار مشتریان		
۵	بخش رفاهی	آب آشامیدنی	
		صندلی	
		تأسیسات سرمایشی	
		تأسیسات گرمایشی	
۶	سامانه تهویه مطبوع (اگزوز فن)		
۷	تابلوهای راهنما (پذیرش، اتاق انتظار مشتریان، مدیریت مرکز و...)		

۱۱-۳- وضعیت نظافت و آراستگی محیط کار

ردیف	نام محیط کار	وضعیت (خوب- متوسط- ضعیف)
۱	محوطه مرکز	
۲	کف سالن	

۳	دیوار سالن	
۴	تجهیزات	
۵	ابزار آلات	
۶	اداری	

۱۱-۴- نیروی انسانی

الف- آیا نیروی انسانی حاضر در مرکز ملبس به لباس کار مطابق با استاندارد مربوطه می‌باشند؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ب- آیا لباس نیروی انسانی دارای اتیکت شناسایی می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ج- آیا مرکز دارای اینترنت مناسب برای برقراری ارتباط با سامانه سیمفا می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

د- آیا گواهی‌های معاینه فنی ابطالی موجود در مرکز با سامانه مطابقت دارد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ه- آیا تعداد خودروهای مردودی از نظر آلاینده‌گی، ایمنی و ظاهری متناسب با فعالیت مرکز می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

و- آیا نیروی انسانی مرکز از نظر معلومات و دانش فعالیت مرتبط آگاهی و اشراف کامل دارند؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

ز- آیا نیروی انسانی مرکز آموزش‌های لازم را در خصوص کار با تجهیزات دیده است و به آن تسلط دارد؟ ☐ بلی ☐ خیر

توضیحات:

۱۲- امتیازهای تشویقی

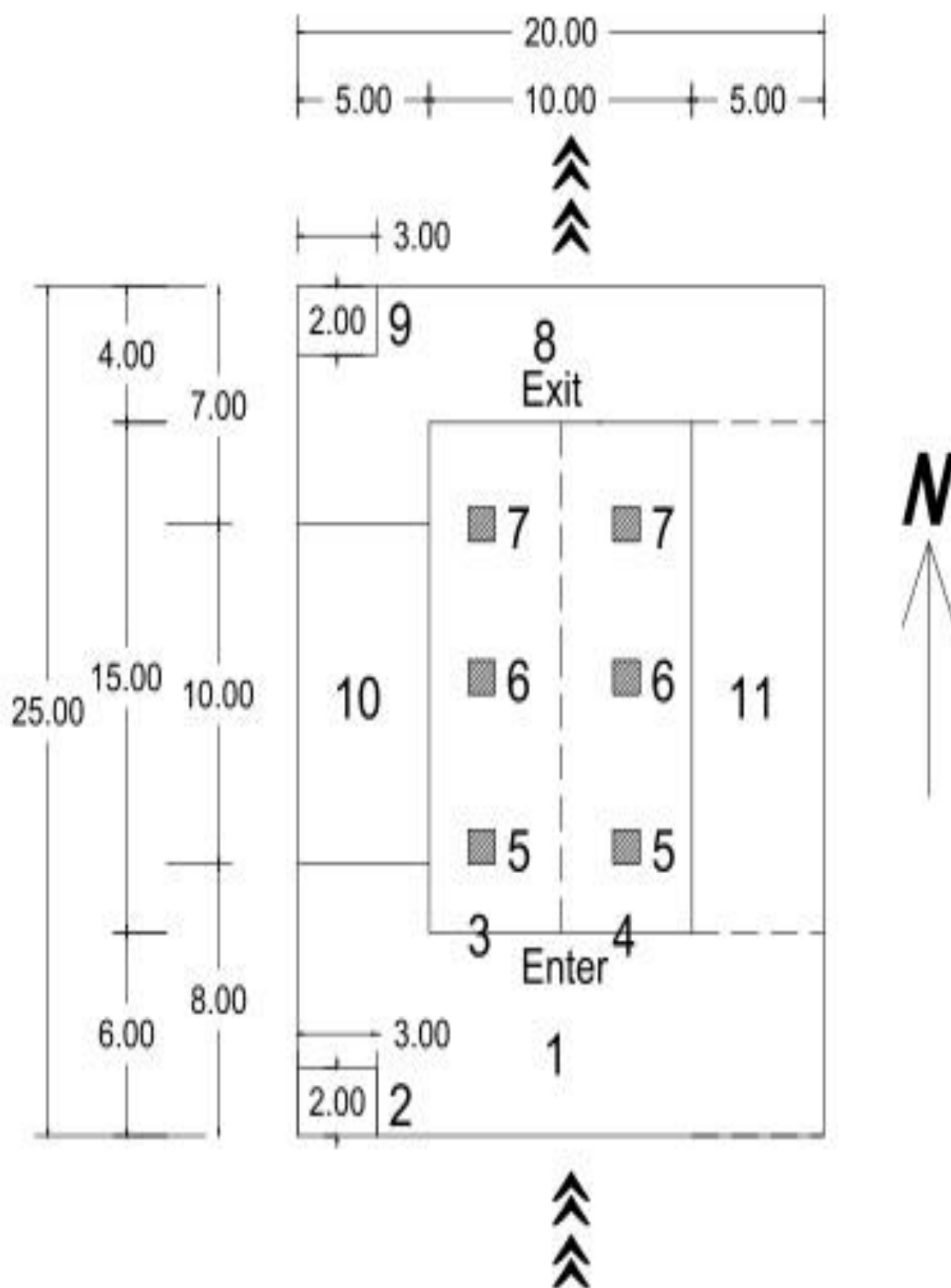
۱۲-۱- آیا مرکز دارای گواهینامه‌های زیر می‌باشد؟

☐ خیر	☐ بلی	ISO ۹۰۰۱: ۲۰۰۸
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۴۰۰۱
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۰۰۰۲
☐ خیر	☐ بلی	ISO ۱۰۰۰۴
☐ خیر	☐ بلی	OHSAS ۱۸۰۰۱
☐ خیر	☐ بلی	مدل تعالی سازمانی (EFQM)
توضیحات:		

۱۲-۲- آیا مرکز دارای فضای کنارگذر (بای پاس) می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

۱۲-۳- آیا مرکز دارای دستگاه سنجش صوت می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

۱۲-۴- آیا مرکز دارای سنجش چراغ می‌باشد؟ ☐ بلی ☐ خیر

پیوست ۴ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سنگین)

تعداد نیروی انسانی مورد نیاز در مرکز معاینه فنی

ردیف	سمت	تعداد
۱	مدیر فنی	یک نفر
۲	کارشناس فنی	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۳	آزمونگر	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۴	مسئول پذیرش	به ازای هر مرکز یک نفر
۵	مسئول صدور گواهی معاینه فنی	یک نفر

با فرض انجام معاینه ۳ تا ۴ وسیله نقلیه در ساعت برای یک شیفت کاری ۸ ساعته و ۳۰ روز کاری (ماهانه) در یک خط معاینه فنی:

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی زیر ۳۵۰ مورد باشد، می‌توان از یک نفر بعنوان کارشناس فنی و آزمونگر و یک نفر نیز بعنوان مسئول پذیرش و صدور گواهی معاینه فنی استفاده گردد.

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی بین ۳۵۰ تا ۷۰۰ مورد باشد، می‌توان از یک نفر بعنوان مسئول پذیرش و صدور گواهی معاینه فنی استفاده گردد.

اگر متوسط صدور گواهی معاینه فنی در مرکزی بالای ۷۰۰ مورد باشد، ترکیب کارکنان مرکز باید مطابق جدول فوق باشد. کارکنان فنی مرکز بیش از یک شیفت کاری مجاز به فعالیت نمی‌باشند و چنانچه مرکزی اجازه فعالیت روزانه در دو شیفت پیاپی را داشته باشد، باید از دو گروه کارکنان فنی مستقل استفاده نماید.

کلیه متقاضیان ایجاد مرکز معاینه فنی سنگین بایستی یک نفر مدیر فنی اصلی و نیز یک نفر مدیر فنی جایگزین واجد شرایط (در شرایط عدم امکان کارکرد مدیر فنی اصلی) انتخاب و معرفی نمایند.

آموزش کارکنان

عنوان فعالیت شغلی در مرکز	سطح و نوع تحصیلات	عنوان دوره آموزشی	توضیحات (حداقل ساعت آموزشی)
مدیر فنی	حداقل کارشناسی در رشته مهندسی مکانیک و یا رشته‌های مرتبط با خودرو	آزمون‌های مکانیزه و عیب‌یابی خودرو (پیشرفته)	۲۰ ساعت
کارشناس فنی / آزمونگر	حداقل دیپلم در رشته اتومکانیک و یا رشته‌های مرتبط با خودرو	آزمون‌های مکانیزه و عیب‌یابی خودرو (مقدماتی)	۱۶ ساعت
متصدیهای پذیرش و صندوق	حداقل دیپلم	ICDL	مقدماتی و پیشرفته

کلیه کارکنان مراکز معاینه فنی سنگین باید قبل از شروع فعالیت رسمی خود در دوره‌های آموزشی که از سوی مراکز و یا واحدهای آموزشی ذیصلاح به صورت دوره‌ای برگزار می‌شود، شرکت نموده و تأییدیه لازم را دریافت نمایند و مدرک مربوط به تأییدیه گذراندن دوره را به نمایندگی استانی ستاد معاینه فنی سنگین تحویل نمایند.

هر یک از کارکنان مرکز جهت فعالیت در هر سمت باید ضمن احراز شرایط آن سمت دوره‌های آموزشی مربوط به آن را گذرانده باشد.

صرفاً گذراندن دوره متصدی که توسط شرکت تأمین کننده تجهیزات برگزار می‌شود برای صدور گواهینامه آزمونگری از طرف شرکت مذکور کفایت می‌نماید یا دوره‌های آموزش کارشناسی فنی که توسط کارشناسان فنی گذرانده شده، مورد تأیید می‌باشد.

آشنایی با الزامات دستورالعمل شرایط و ضوابط مراکز معاینه فنی که نیاز به ارائه گواهی نمی‌باشد.

محل اجرای دوره آموزشی، مفاد و انواع دوره‌های آموزشی، نحوه حفظ و ذخیره‌سازی مدارک مربوط به تأییدیه گذراندن دوره‌های آموزشی از سوی ستاد معاینه فنی سنگین ابلاغ می‌گردد.

شرایط احراز کارکنان مراکز معاینه فنی سنگین

- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی مورد نیاز
- دارا بودن گواهینامه دوره‌های آموزشی مورد نیاز
- فعالیت تمام وقت در مرکز

شرح وظایف مدیر فنی

- مسئولیت تأیید نتایج آزمایش‌های فنی در هر خط معاینه فنی
- نظارت بر صحت انجام کلیه مراحل ثبت‌نام، آزمون‌های ظاهری، آزمونهای فنی و صدور گواهی
- تقسیم کار بین کلیه کارکنان شاغل در مرکز معاینه فنی و نظارت بر حسن عملکرد ایشان
- دریافت اطلاعاتی‌های فنی و ابلاغیه‌های ستاد معاینه فنی سنگین و نظارت بر اجرای آنها
- ارائه پیشنهادات اصلاحی جهت رفع نواقص اجرایی به مدیریت مرکز

شرح وظایف کارشناس فنی مرکز

- انجام بازدیدهای چشمی و ظاهری
- ارائه مشاوره فنی و پاسخ به سؤالات کارکنان مراکز و مشتریان و تأیید یا عدم تأیید نتایج آزمون
- آموزش آزمونگران مراکز معاینه فنی و کمک و همراهی در انجام آزمونهای معاینه فنی
- انجام آزمایش‌های لازم قبل از شروع کار خط معاینه و کنترل عملیات تعمیرات و نگهداری و کالیبراسیون
- حفظ و نگهداری مستندات فنی در آرشیو فنی و بروز کردن آنها

شرح وظایف آزمونگر

انجام آزمون‌های معاینه فنی خودرو مطابق با آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی آن

شرح وظایف مسئول پذیرش

- برنامه ریزی و کنترل نوبت دهی
- پذیرش مشتری و تکمیل فرم‌های مربوطه
- تطبیق اطلاعات خودرو با سند یا کارت شناسایی خودرو

شرح وظایف مسئول صدور گواهی معاینه فنی

- ثبت برگ آزمون خودرو، اخذ کد رهگیری از سامانه معاینه فنی و صدور گواهی معاینه فنی
- کنترل اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون

پیوست ۵ (ضوابط بکارگیری و آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک)

ضوابط به کارگیری کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی سبک

ضوابط به کارگیری کارکنان مراکز معاینه فنی طبق جدول ۱ (وضعیت مدیریت و نیروی انسانی) می باشد.

جدول (۱). مدیریت و نیروی انسانی

ردیف	سمت	تعداد (حداقل)
۱	مدیر مرکز	یک نفر
۲	کارشناس فنی مرکز	به ازای هر دو خط معاینه یک نفر
۳	مسئول پذیرش	به ازای هر سه خط یک نفر
۴	آزمونگر خودروهای بنزینی یا دیزلی	به ازای ظرفیت پذیرش توامان خودرو در هر خط معاینه یک نفر
۵	مسئول صدور برگ معاینه فنی	به ازای هر سه خط یک نفر
۶	آزمونگر موتورسیکلت	به ازای هر خط معاینه یک نفر
۷	آزمونگر دوره دیده با توانایی آزمون چشمی مخازن و متعلقات سیستم های گازسوز	حداقل به ازای هر دو خط معاینه یک نفر (طبق استانداردهای ملی ایران)

شرایط احراز نیروی انسانی مراکز معاینه فنی مجاز مطابق با بندهای یاد شده در ذیل می باشد:

مدیر مرکز

• سوابق تحصیلی و کاری

- دارای مدرک کارشناسی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری اطلاعات
- دارای سه سال سابقه کار مرتبط با مدیریت واحدهای خدماتی خودرو

• شرح وظایف

- نظارت بر کلیه فعالیتهای جاری در مرکز
- تأمین امکانات تجهیزاتی و وسایل و لوازم مورد نیاز جهت راهبری مرکز
- مدیریت منابع انسانی و تقسیم کار بین کلیه نیروی انسانی شاغل در مرکز معاینه فنی
- انجام بررسی و اقدامات لازم در امر پاسخگویی به نیاز مشتریان
- اقدامهای اصلاحی جهت رفع نواقص اجرایی
- پاسخگویی به ستاد معاینه فنی مربوط و کارگروه استانی مربوط
- مسئول حسن اجرای کلیه ضوابط و ابلاغیه های صادره از سوی ستاد و کارگروه استانی معاینه فنی و قوانین و مقررات مربوطه

کارشناس فنی مرکز

• سوابق تحصیلی

- طبق آئین نامه، کارشناس فنی مرکز باید دارای مدرک کارشناسی در رشته مکانیک یا رشته های مرتبط باشد.
- گذاراندن دوره های آموزشی (منطبق با جدول ۲ این پیوست)

• شرح وظایف

- ارائه مشاوره فنی و پاسخ به سئوالات مشتریان و تأیید یا عدم تأیید نتایج آزمون
- کنترل اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون
- مدیریت منابع انسانی و ارائه آموزش های لازم به نیروی انسانی مرکز

- انجام کنترل‌های لازم قبل از شروع کار خط معاینه و انجام نظارت بر عملیات تعمیرات و نگهداری و کالیبراسیون تجهیزات خطوط معاینه فنی
- دریافت اطلاعاتی‌های فنی، دستورالعمل‌های فراخوان و نظارت بر اجرای اطلاعاتی‌ها و دستورالعمل‌ها، نگهداری و طبقه‌بندی و آموزش آن به نیروی انسانی مراکز
- حفظ و نگهداری مستندات فنی در آرشیو فنی و بروز کردن آنها

مسئول پذیرش

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
- **دوره‌های آموزشی**
 - گذراندن دوره‌های آموزشی (ICDL)
- **شرح وظایف**
 - پذیرش مراجعین و تکمیل فرم‌های مربوطه
 - تطبیق اطلاعات خودرو با سند یا کارت شناسایی خودرو
 - ورود اطلاعات منظور شده در سامانه سیمفا

آزمونگر

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم فنی
- **شرح وظایف**
 - انجام آزمون معاینه فنی خودرو مطابق با دستورالعمل‌های اجرایی
 - بذل دقت در انجام آزمون‌های تعریف شده در مراکز
 - گذراندن دوره‌های آموزشی که حسب نیاز از طریق ستادهای معاینه فنی به مراکز اعلام می‌گردد.

مسئول صدور گواهی معاینه فنی

- **سوابق تحصیلی**
 - دارای حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
- **دوره‌های آموزشی**
 - گذراندن دوره‌های آموزشی (ICDL)
- **شرح وظایف**
 - ثبت برگه آزمون خودرو و صدور گواهی معاینه فنی از طریق سامانه سیمفا
 - کنترل مجدد اوراق نتایج آزمون به جهت صحت سلامت آزمون و بررسی تطبیق استانداردهای زیست محیطی و ایمنی و تطبیق کارت خودرو با اوراق ثبت نام و نتایج آزمون

ضوابط آموزش کاربران و کارشناسان مراکز معاینه فنی

کارکنان مراکز مکانیزه معاینه فنی باید قبل از شروع فعالیت رسمی خود در دوره‌های آموزش که سوی ستاد معاینه فنی همان شهرستان و یا سایر ستادهای معاینه فنی به صورت دوره‌ای برگزار می‌شود شرکت نموده و تاییدیه لازم را که از سوی ستاد معاینه فنی صادر می‌گردد، دریافت نمایند. شایان ذکر است متقاضیان می‌توانند دوره‌های آموزشی خود را حسب صلاحدید ستادهای معاینه فنی در مراکز و یا واحدهای آموزشی ذیصلاح نیز گذرانده و مدرک مربوط به تاییدیه گذراندن دوره را به ستاد معاینه فنی تحویل نمایند.

جدول (۲). مدیریت و نیروی انسانی

عنوان فعالیت شغلی در مراکز	سطح و نوع تحصیلات	عنوان دوره آموزشی	زمان
مدیر مرکز	حداقل مدرک کارشناسی	مدیریت راهبری مراکز معاینه فنی	۳۰ ساعت
مدیر فنی - کارشناس فنی	حداقل کارشناسی در رشته مهندسی مکانیک و یا رشته‌ای مرتبط	آزمون‌های مکانیزه و عیب یابی خودرو پیشرفته / اثر تصادفات بر ایمنی وسیله نقلیه‌ی مورد تأیید پلیس راهور	۳۰ ساعت
			۱۰ ساعت
تکنسین فنی - آزمونگر	حداقل دیپلم فنی	آشنایی با راهبری خطوط مکانیزه معاینه فنی	۳۰ ساعت
متصدی‌های پذیرش و صندوق	حداقل دیپلم	ICDL	مقدماتی و پیشرفته

محل اجرای دوره آموزشی - مفاد مستندات انواع دوره‌های آموزشی - حفظ و ذخیره سازی مدارک مربوط به تاییدیه گذراندن دوره‌های آموزشی از سوی ستادهای معاینه فنی اعلام می‌گردد.

ستادهای معاینه فنی موظفند مراتب مربوط به گذراندن دوره‌های آموزشی منظور شده برای نیروی انسانی راهبر مراکز معاینه فنی را به صورت مستمر به کارگروه استانی و هم چنین سازمان شهرداریها و دهیاریهای وزارت کشور جهت شناساندن مشخصات راهبران به سامانه سیمفا اعلام و منعکس نمایند.

پیوست ۶ (روش آزمون و قسمت هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند)

انجام معاینه فنی در مراکز معاینه فنی سنگین از دو بخش اصلی تشکیل گردیده است. بخش نخست آن مربوط به کنترل عیوب ظاهری قسمت‌هایی نظیر بازدید وضعیت دود خروجی- شیشه‌ها- برف پاک‌کن- شیشه شور- کمر بند ایمنی- بوق- تغییر شکل بدنه- وضعیت صدای اگزوز خودرو- وضعیت لاستیک‌ها- وضعیت بلوری چراغ‌های جلو- وضعیت طلق‌های چراغ‌های عقب- چراغ‌های جلو (نور بالا و نور پایین)- چراغ ترمز- چراغ دنده عقب- چراغ پلاک-، وضعیت متعلقات اضافی و تجهیزات ایمنی بوده که به صورت چشمی توسط کارشناس فنی مرکز انجام می‌گردد. بخش دیگر آن مربوط به آزمون‌های مکانیزه است که با استفاده از تجهیزات و ادوات ویژه آزمون صورت می‌پذیرد که مواردی چون آزمون سنجش آلاینده‌گی خروجی از اگزوز خودرو- آزمون آزمون نور چراغ‌های جلو از لحاظ شدت و جهت- آزمون صدا- آزمون لغزش جانبی محورهای جلو و عقب- آزمون ترمز جلو و عقب و ترمزدستی و توزین- آزمون لقی جلوبندی و فرمان- بازدید از قسمتهای تحتانی خودرو (شیلنگ‌های ترمز- لوله‌های سوخت رسانی- منبع اگزوز- پوسیدگی کف خودرو- وضعیت اکسل‌ها و جلوبندی نظیر سیبک‌ها و اهرم‌بندی و اتصالات مربوطه) از جمله عمده‌ترین آزمون‌های مکانیزه می‌باشند که در مورد وسایل نقلیه سنگین به مورد اجرا در می‌آیند. در این قسمت فهرست و مشخصات قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سنگین مورد معاینه قرار گیرند به همراه تشریح انواع آزمون‌های مکانیزه و نحوه انجام آنها مطابق آخرین نسخه استاندارد معاینه فنی ابلاغی از سوی سازمان ملی استاندارد به شماره ۹۱۸۱ (تجدید نظر اول)- با عنوان "خودرو- معاینه فنی- آزمون‌های مربوط به بازرسی صلاحیت تردد وسایل موتوری و تریلرهای آن‌ها" تعیین گردیده است. شایان ذکر است انطباق یکی از شاخص‌های مربوط به شماره شاسی و یا موتور با کارت مشخصات وسیله نقلیه به عنوان فرایند احراز اصالت خودرو محسوب نگردیده و در این باره مسئولیتی متوجه مرکز معاینه فنی نمی‌باشد.

کنترل عیوب ظاهری

کنترل تجهیزات و قطعات تأثیرگذار در ایمنی تردد و سطح انتشار آلاینده‌گی وسایل نقلیه سنگین باید در مراکز معاینه فنی سنگین و منطبق بر ضوابط و مشخصات یاد شده در ذیل توسط کاربران متخصص و آموزش دیده مرکز به مورد اجرا درآید به نحوی که پس از گذراندن و طی مراحل آزمون‌های یاد شده از صحت کارکرد مناسب و بدون نقص آن‌ها اطمینان حاصل گردد.

جدول (۱) فهرست بازدیدهای ظاهری وسیله نقلیه

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۱	پدال ترمز	با فشار دادن پدال ترمز عملکرد اجزاء سامانه ترمز کنترل و بررسی گردد یادآوری-وسایل نقلیه دارای سیستمهای ترمزگیری تقویت‌شده (بوستر خلائی) باید با موتور خاموش بازرسی شوند. در صورتی که خودرو روشن باشد خرابی بوستر می‌تواند بر روی عملکرد پدال تاثیر گذاشته و با این روش متصدی قادر به تشخیص ایراد پدال نخواهد بود.	محور و متعلقات پدال ترمز خیلی سفت است فرسایش یا لقی بیش از اندازه و غیر مجاز نبود، کمبود یا فرسایش قطعه ضد لغزش بر روی پدال ترمز (آج پدال ترمز)
۲	شرایط اهرم/ پدال ترمز دستی و موقعیت و دامنه حرکت اجزاء به هنگام عملکرد	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز دستی در حال عملکرد می‌باشد.	حرکت ناکافی یا بیش از اندازه اهرم و ضامن ترمز به درستی آزاد نمی‌کند.
۳	پمپ خلاء یا کمپرسور خلا و مخازن	بازرسی چشمی از اجزاء در حالت کارکرد تخلیه عادی زمان مورد نیاز برای ایجاد خلاء یا فشار هوا برای رسیدن به شرایط کاری ایمن و عملیاتی نمودن تجهیزات قطعه هشداردهنده، شیر محافظتی چند مداره و شیر تخلیه فشار.	۱- فشار/ خلا ناکافی به منظور تامین حداقل دو بار کاربرد ترمز بعد از اینکه قطعه هشدار دهنده عمل می‌کند (یا سنجه یک عدد غیر ایمن را نشان می‌دهد) ۲- زمان مورد نیاز برای ایجاد فشار هوا/ خلا به مقدار ایمن جهت عملکرد مطابق با الزامات نمی‌باشد ۳- عدم عملکرد شیر محافظتی چندمداره یا شیر تخلیه فشار ۴- نشت هوا باعث افت قابل توجه فشار یا شنیدن صدای نشت گردد ۵- آسیب خارجی بطوری که بنظر برسد بر عملکرد سیستم ترمز تاثیر می‌گذارد
۴	سنجه یا نمایشگر هشدار فشار پایین	کنترل عملکردی	عملکرد نادرست یا نقص در سنجه یا نمایشگر فشار هوا
۵	شیر کنترل عملکرد ترمز دستی	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می‌باشد.	۱- کنترل ترک خوردگی، صدمه دیدگی یا فرسایش شدید ۲- کنترل شل شدگی محور محرک شیر یا خود شیر ۳- اتصالات شل یا نشتی در سیستم ۴- عملکرد نامطلوب
۶	فعال کننده ترمز دستی، کنترل اهرم، قفل کن ترمز دستی، ترمز دستی الکترونیکی	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می‌باشد. فعال کننده ترمز دستی می‌تواند شامل ترمز دستی مکانیکی (اهرمی) و یا الکترومکانیکی باشد.	قفل کن به درستی قفل نمی‌نماید. ساییدگی شدید در محور اهرم یا در مکانیزم قفل کن. جابجایی بیش از حد در اهرم ترمز دستی که نشان دهنده تنظیم نادرست است. نبود، صدمه دیدگی یا غیر قابل استفاده بودن فعال کننده ترمز دستی یا اشکال در کارکرد نشانگر اخطار دهنده
۷	شیرهای ترمزگیری	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که	۱- خرابی شیر یا نشت زیاد هوا

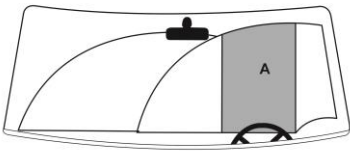
ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
	(شیرهای پای، تخلیه کننده ها، گاورنرها)	سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۲- خروج بیش از اندازه روغن از کمپرسور ۳- شل شدگی شیر یا نصب نامناسب ۴- تخلیه یا نشت سیال هیدرولیک
۸	کوپلینگ ترمزهای تریلر (الکتریکی یا پنوماتیکی)	بازکردن و اتصال مجدد کوپلینگ سیستم ترمزگیری بین کشنده و تریلر	۱- نقص شیرخود آب بند یا توپی ۲- شل شدگی یا نصب نامناسب شیر یا توپی ۳- نشتی های بیش از اندازه ۴- عدم عملکرد صحیح
۹	مخزن ذخیره اصلی مخزن فشار	بازرسی چشمی	۱- خرابی خوردگی یا نشتی مخزن ۲- وسیله تخلیه عمل نمی نماید ۳- شل شدگی بودن مخزن یا نصب نامناسب آن
۱۰	واحدهای کنترل فرمان بر ترمز، سیلندر اصلی و سیلندرها ترمز پشت چرخ (سیتمهای هیدرولیک)	بازرسی چشمی از اجزاء در هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۱- نقص یا نا موثر بودن سیلندر ترمز پشت چرخها ۲- نقص یا نشتی سیلندر اصلی ۳- شل شدگی سیلندر اصلی ۴- ناکافی بودن مایع ترمز ۵- نبودن درپوش منبع سیلندر اصلی ۶- روشن یا نقص چراغ هشدار مایع ترمز ۷- عملکرد نادرست قطعه هشدار دهنده سطح مایع ترمز
۱۱	لوله های انعطاف ناپذیر ترمز	بازرسی چشمی از لوله های انعطاف ناپذیرترمز هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد و در شرایطی که زیر خودرو قابل رویت باشد. در خودروهای وارداتی این لوله ها قابل رویت نبوده و داخل کاور می باشد.	احتمال وجود بریدگی یا ترک نشت از لوله ها یا اتصالات خرابی لوله ها یا خوردگی شدید جای گذاری اشتباه لوله‌ها
۱۲	شیلنگ های انعطاف پذیر ترمز	بازرسی چشمی از شیلنگ‌های انعطاف ناپذیرترمز هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد و در شرایطی که زیر خودرو قابل رویت باشد. معمولاً در خودروهای وارداتی این لوله ها قابل رویت نبوده و داخل کاور است.	احتمال وجود بریدگی یا شکستگی خرابی، سائیدگی، پیچش یا خیلی کوتاه بودن شیلنگ‌ها نشتی از شیلنگ‌ها یا اتصالات بادکردگی شیلنگ‌های تحت فشار وجود حفره و تخلخل در شیلنگ‌ها
۱۳	کاسه های ترمز، دیسک های ترمز	بازرسی چشمی	۱- سایش شدید، خطوط زیاد، ترک، شل شدگی یا شکستگی کاسه یا دیسک ۲- کثیف بودن کاسه یا دیسک (توسط روغن، گریس و غیره) ۳- نبودن کاسه یا دیسک ۴- شل شدگی صفحه محافظ پشتی
۱۴	کابل ها، میله ها، اهرم ها، مجموعه اتصالات ترمز	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سیستم ترمز در حال عملکرد می باشد.	۱- خرابی یا گره خوردن کابل ۲- خوردگی یا پوسیدگی شدید اجزاء ۳- شل شدگی اتصال کابل یا میله

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			۴- معیوب بودن غلاف کابل ۵- وجود مانع در مقابل حرکت آزاد سیستم ترمزگیری ۶- جابجایی غیرعادی اهرمها/ میله ها/ مجموعه اتصالات که نشان دهنده عدم تنظیم یا سایش شدید می باشد.
۱۵	عملکرد خودکار ترمزهای تریلر	اتصال ترمز بین کشنده و تریلر را قطع نمایید	هنگامی که اتصال قطع باشد، ترمزهای تریلرها به صورت خودکار عمل نمی کنند.
۱۶	عملکرد ریتارد یا ترمز اگزوز	بازرسی چشمی و در صورت امکان عملکردهای سیستم ها نیز مورد آزمون قرار گیرند.	۱- بدون تغییر تدریجی در کارایی (غیر قابل کاربرد برای سیستمهای ترمز اگزوز) ۲- سیستم عمل نمی کند
۱۷	سیستم ترمز ضد قفل (ABS) - سیستم ترمز الکترونیکی (EBS)	بازرسی چشمی وضعیت وسیله هشدار دهنده (پشت داشبورد) در صورتی که مرکز معاینه فنی مجهز به تجهیزات عیب یاب دیاگ باشد، کنترل دقیق این سامانه های ترمز امکان پذیر خواهد بود.	عدم کارایی وسیله هشدار دهنده هشدار دهنده، عملکرد ناکارای سیستم را نشان دهد
۱۸	وضعیت جعبه فرمان و متعلقات محفظه آن	در حالی که خودرو روی چال سرویس قرار گرفته و در شرایطی که چرخ ها بالاتر از سطح جاده بوده یا بر روی صفحه گردان قرار دارند (در صورت وجود) غربیلک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید ، سپس بازرسی چشمی از عملکرد جعبه فرمان صورت گیرد. بازرسی چشمی از متعلقات محفظه جعبه فرمان نسبت به شاسی صورت گیرد. نکته: در صورت عدم امکان قراردادن چرخها بالاتر از سطح جاده تنها موارد مربوط به علل مردودی ۴ تا ۸ قابل کنترل خواهد بود.	سفتی در عملکرد جعبه دنده سایش شدید در محور تاج خروسی (ایجاد صدای ناهنجار) پیچش یا جابجایی شدید محور تاج خروسی نشستی مشهود و قابل ملاحظه روغن محفظه جعبه فرمان به صورت مناسب متصل نشده است. افزایش لقی بین سوراخهای تثبیت کننده در شاسی شکستگی یا نبود پیچ های تثبیت کننده شکستگی محفظه جعبه فرمان
۱۹	وضعیت مجموعه اتصالات فرمان	در حالی که خودرو روی چال قرار گرفته، غربیلک/ دسته فرمان را در جهت عقربه های ساعت و خلاف آن بچرخانید یا از یک آشکار ساز لقی چرخ استفاده شود. بازرسی چشمی از اجزاء فرمان برای فرسایش، شکستگی و ایمنی صورت گیرد.	جابجایی بین اجزائی که باید نسبت به هم ثابت باشند فرسایش شدید در اتصالات شکستگی و تغییر شکل در هر قطعه نبود قطعات قفل کن در یک راستا نبودن اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا نبودن گردگیر، شروع خرابی یا تشدید آن

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۲۰	عملکرد مجموعه اتصالات فرمان	خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است را تحت کارکرد موتور (فرمان هیدرولیک)، غربیلک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید. بازرسی چشمی جابجایی مجموعه اتصالات صورت گیرد.	اثرگذاری بخشهای ثابت شاسی در حرکت آزاد اهرم بندیه‌های فرمان. متوقف کننده های فرمان عمل نمی کنند یا وجود ندارند.
۲۱	فرمان با سیستم هیدرولیک	سیستم فرمان خودرویی را که روی چال سرویس قرار گرفته است را از لحاظ نشستی و سطح مخزن سیال هیدرولیک (اگر قابل رؤیت باشد) کنترل نمایید که سیستم فرمان هیدرولیک کار کند.	نشت روغن هیدرولیک ناکافی بودن روغن هیدرولیک عدم عملکرد مکانیزم شکستگی یا شل شدگی مکانیزم عدم تنظیم یا گرفتگی اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا ۷- خرابی، پوسیدگی شدید کابل‌ها/ شیلنگ ها
۲۲	وضعیت غربیلک فرمان/دسته فرمان	در شرایطی که چرخ ها بر روی سطح جاده بوده، غربیلک فرمان را در زوایای صحیح نسبت به ستون، از سمتی به سمت دیگر حرکت داده و فشار رو به بالا و پایین را اعمال کنید. بازرسی چشمی از لقی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) نسبی بین غربیلک فرمان و ستون، که نشانگر لقی است. نبود قطعه نگهدارنده بر تویی غربیلک فرمان شکستگی یا لقی تویی، زهواره یا پره غربیلک فرمان
۲۳	ستون/ چهار شاخه و دوشاخه فرمان	غربیلک فرمان وسیله نقلیه‌ای که بر روی یک چال سرویس قرار گرفته است را در امتداد ستون هل داده و بکشید، غربیلک فرمان/ دسته فرمان را در جهات مختلف در زوایای صحیح نسبت به ستون/ دوشاخه ها هل دهید. بازرسی چشمی از لقی، و شرایط اتصالات انعطاف‌پذیر یا اتصالات کلی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) زیاد مرکز غربیلک فرمان به بالا و پایین جابجایی (لقی) شدید بالای ستون فرمان بصورت شعاعی از محور ستون فرمان شروع خرابی یا بدتر شدن اتصالات انعطاف پذیر نقص متعلقات تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا
۲۴	فرمان با سیستم پمپ الکترونیکی (EPS)	بازرسی چشمی و کنترل هماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها در حالت موتور روشن/خاموش.	عملکرد نادرست چراغ نمایشگر خرابی (MIL) فرمان یا سیستم پمپ الکترونیکی، هر نوع نقص فنی سیستم را نشان می‌دهد. ناهماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها عدم عملکرد سیستم پمپ الکترونیکی
۲۵	شرایط شیشه	بازرسی چشمی ♦ با مراجعه به شکل زیر وضعیت ناحیه مشخص شده در شیشه جلو را کنترل نموده و دید راننده را از این	شکستگی یا رنگ پریدگی شیشه یا صفحه شفاف (مثل برچسب‌های رنگی در صورتی که نصب آن مجاز باشد) شیشه یا صفحه شفاف در شرایط غیرقابل قبول - در منطقه A: آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از دایره ای

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
		منطقه بررسی نمایید: منطقه A عبارت است از: - در منطقه جاروب برف پاکن ها - به عرض ۲۹۰ mm - با خط مرکزی منطبق بر مرکز فرمان برچسبهای نصب شده بر روی شیشه در صورتی که دید راننده را به وضوح دچار مشکل نماید بایستی کنده شود. شرایط اعلامی تنها در مورد شیشه های جلو کاربرد داشته و برای شیشه های عقب در صورتی که ترک موجب ایجاد اختلال دید از عقب و نالیمن شدن خودرو نگردد بلامانع می باشد.	به قطر ۱۰ mm بزرگتر می باشد. بخشی از برچسب های نصب شده به طول بیشتر از ۱۵ mm در منطقه یاد شده ادامه یافته باشد. خرابی ها و عیوب متعددی که دید راننده را مختل نماید. - در دیگر مناطق: (جاروب برف پاکن) آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از قطر ۲۰ cm بیشتر می باشد. - برچسب یا مانع دیگری به قطر بیش از ۲۰ cm در آن منطقه وجود داشته باشد.
۲۶	آینه ها و تجهیزات دید عقب	بازرسی چشمی	نبود یا عدم نصب آینه یا قطعه مطابق با الزامات غیر کاربردی بودن، خرابی، شل بودن یا غیر مطمئن بودن آینه یا قطعه
۲۷	برف پاک کن شیشه جلو	بازرسی چشمی	نبود یا عدم کارکرد برف پاک کن نبود یا نقص آشکار تیغه برف پاک کن خرابی یا فقدان کلید برف پاک کن و یا قرارگیری در منطقه ای دور از دسترس راننده عدم کارکرد مستمر برف پاک کن به صورت اتوماتیک به هنگام روشن بودن آن
۲۸	شیشه شوی جلو	بازرسی چشمی	شیشه شوی بطور مناسب کار نمی کند خرابی یا فقدان شیشه شوی و یا قرارگیری کلید راه اندازی آن در منطقه ای دور از دسترس راننده
۲۹	شرایط و عملکرد چراغهای جلو	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد راننده با راهنمایی آزمونگر در خصوص روشن و خاموش کردن نور چراغ های جلو اقدام می نماید	نقص یا نبود چراغ/ منبع روشنایی (لامپ) نقص یا نبود سیستم پرتوافکن (رفلکتور یا لنز) نصب نا مطمئن چراغ. شکستگی طلق ها کدر بودن طلق و بازتابنده چراغ ها استفاده از انواع لامپ های رنگی غیر مجاز و نور خیره کننده سفید و یا زنون های غیر معمول با توان بالا که خارج از

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			تجهیزات استاندارد تولید کننده خودرو بروی کاسه چراغ خودرو نصب میشوند. استفاده از هرگونه سامانه روشنایی و متعلقات غیر مجاز رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد. عدم سازگاری بین نوع لامپ و چراغ.
۳۰	چراغهای موقعیت جلو و عقب، چراغهای نشانگر جانبی و چراغهای منتهی الیه	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	۱- نقص منبع روشنایی (لامپ) ۲- نقص لنز ۳- نصب نامطمئن چراغ ۴- کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند ۵- نقص در عملکرد وسیله کنترل . ۶- رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست ۷- روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد.
۳۱	چراغ ترمز	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند نقص در عملکرد وسیله کنترل . رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست.
۳۲	چراغ راهنما و اعلام خطر	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ. کلید مطابق با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست دفعات چشمک زنی مطابق با الزامات نیست
۳۳	چراغهای مه شکن جلو و عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نامطمئن چراغ کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست.

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۳۴	چراغ دنده عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز چراغ بطور مطمئن نصب نشده است. رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست. سیستم مطابق با الزامات عمل نمی کند. کلید روشن و خاموش مطابق با الزامات عمل نمی کند.
۳۵	چراغ پلاک عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	چراغ نور را مستقیم به عقب خودرو می تاباند نقص منبع روشنایی نصب نامطمئن چراغ. ۴- نصب هرگونه LED و چراغ اضافی روی سطح پلاک ۵- روشن و خاموش شدن چراغ پلاک عقب به صورت مستقل از چراغ های موقعیت، نور بالا و پایین، مه شکن
۳۶	شب نماها، علامتهای انعکاسی (شب نما) و صفحات علامت دهنده نصب شده در عقب خودرو	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص یا خرابی در تجهیزات انعکاسی نصب نامطمئن رفلکتور بازتابش نامنتطبق با الزامات از نظر رنگ یا موقعیت
۳۷	اتصالات الکتریکی بین وسیله نقلیه، کشنده و تریلر یا نیمه تریلر	بازرسی چشمی: در صورت امکان برقراری اتصال الکتریکی را بررسی کنید.	۱- نصب نامطمئن اجزای ثابت ۲- مشاهده عایق خراب یا صدمه دیده ۳- اتصالات الکتریکی تریلر یا وسیله نقلیه کشنده درست عمل نمی کند
۳۸	سیم کشی الکتریکی (دسته سیم)	بازرسی چشمی خودرو در حالی که بر روی یک چال سرویس قرار دارد (شامل محفظه موتور حسب مورد)	۱- مشاهده سیم کشی نا ایمن یا بدون ایمنی کافی ۲- مشاهده سیم کشی آسیب دیده ۳- مشاهده عایق خراب یا صدمه دیده
۳۹	باتری ها	بازرسی چشمی	۱- شل شدگی ۲- نشتی ۳- کلید معیوب (اگر ضرورت داشته باشد) ۴- فیوزهای معیوب (اگر ضرورت داشته باشد) ۵- تهویه نامناسب (اگر ضرورت داشته باشد)
۴۰	کمر بند ایمنی	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	۱- نقطه تکیه گاه کمر بند خراب است. ۲- تکیه گاه شل است. ۳- فقدان کمر بند های اجباری و عدم اتصال مناسب آنها. ۴- کمر بند ایمنی آسیب دیده است. ۵- کمر بند ایمنی مطابق با الزامات نیست. ۶- غلاف نگهدارنده کمر بند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی کند.

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			۷- پیش‌کننده کمر بند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی‌کند.
۴۱	آتش خاموش کن	بازرسی چشمی	۱- فقدان آن ۲- مطابق با الزامات نمی‌باشد.
۴۲	مثلث هشدار دهنده (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	۱- مفقود شده یا کامل نمی‌باشد. ۲- مطابق با الزامات نمی‌باشد.
۴۳	جعبه کمک‌های اولیه (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	۱- مفقود شده یا کامل نمی‌باشد. ۲- مطابق با الزامات نمی‌باشد.
۴۴	مانع چرخ (گوه) (در صورت نیاز)	بازرسی چشمی	گم شده یا اینکه در شرایط خوبی نیست.
۴۵	دستگاه هشدار دهنده صوتی (بوق)	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	۱- کار نمی‌کند ۲- غیر مطمئن بودن ۳- مطابق با الزامات نیست.
۴۶	سرعت سنج	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد در حین انجام آزمون جاده از طریق وسایل الکترونیکی	۱- مطابق با الزامات نصب نشده است. ۲- غیر قابل استفاده است. ۳- قابل روشن شدن نیست.
۴۷	تاخوگراف یا ثبت کننده نمودار سرعت (اگر نصب شده / مورد نیاز باشد)	بازرسی چشمی	۱- مطابق با الزامات نصب نشده است. ۲- فعال نیست ۳- مهر و موم معیوب یا ناقص ۴- پلاک کالیبراسیون ناقص، ناخوانا یا منقضی شده است. ۵- به وضوح دستکاری شده است. ۶- اندازه‌ی تایرها منطبق با مقادیر کالیبره شده نیست.
۴۸	کنترل الکترونیکی پایداری (ESC) اگر نصب شده / مورد نیاز باشد)	بازرسی چشمی	۱- حسگرهای سرعت چرخ آسیب دیده اند. ۲- سیم کشی‌ها آسیب دیده اند. ۳- اجزای دیگر آسیب دیده اند. ۴- سوئیچ مربوطه آسیب دیده یا به درستی کار نمی‌کند. ۵- MIL مربوط به ESC نوعی از خرابی را نشان می‌دهد.
۴۹	شاسی یا فریم و اتصالات آن	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است.	۱- ترک برداشتن یا تغییر شکل هر کدام از متعلقات شاسی ۲- غیرایمن بودن صفحات تقویت کننده یا جفت و بست‌ها ۳- خوردگی بیش از حد که بر صلبیت قرارگیری قطعات اثرگذار باشد.
۵۰	باک سوخت و لوله‌ها (شامل گرم کن باک سوخت و لوله)	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال قرار گرفته است.	۱- شل شدگی باک یا لوله‌ها ۲- نشست سوخت، فقدان یا غیر اثربخش بودن درب باک ۳- لوله‌های آسیب دیده یا پوسیده ۴- شيرقطع كن جريان سوخت (اگر نیاز باشد) به درستی کار نمی‌کند. ۵- خطر وقوع آتش‌سوزی در اثر:

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			نشت سوخت باک سوخت یا لوله اگزوز به درستی پوشیده نشده است. شرایط محفظه موتور
۵۱	سپرها، محفظه های جانبی و متعلقات حفاظتی عقب	بازرسی چشمی	۱- جدا شدن، آسیب دیدگی یا خراشیدگی مشابه حالتی که سپرها دچار برخورد شده باشند. ۲- تجهیزات به وضوح مطابق با الزامات نمی باشد.
۵۲	زاپاس بند چرخ (اگر نصب شده باشد)	بازرسی چشمی	۱- زاپاس بند در شرایط مناسب نیست. ۲- زاپاس بند ترک برداشته یا غیر ایمن است. ۳- چرخ زاپاس تحت شرایط ایمن در زاپاس بند جا نخورده و احتمال افتادن آن وجود دارد.
۵۳	مکانیزم اتصال و الزامات یدک کشیدن	بازرسی چشمی برای کنترل سایش و عملکرد صحیح با توجه به مقادیر اندازه گیری شده به کمک تجهیزات خاص ایمنی	۱- اجزاء آسیب دیده، ناقص یا شکسته اند. ۲- سایش بیش از حد اجزا. ۳- وجود نقص در اتصالات. ۴- فقدان یا کارکرد نادرست دستگاه ایمنی هیچگونه آشکارسازی کار نمی کند. ۵- مسدود شدن پلاک یا هر کدام از لامپ ها (وقتی استفاده نمی شوند). ۶- تعمیر و یا تغییر نامناسب.
۵۴	درها و نگه دارنده های در	بازرسی چشمی	۱- یک در به درستی باز و بسته نمی شود. ۲- یک در به سهولت باز نشده یا اینکه بخوبی بسته باقی نماند. ۳- در، لولا، نگه دارنده ها، دستگیره ها و ستون در شل یا خراب است.
۵۵	خروجی های اضطراری	بازرسی چشمی و در صورت مقتضی از طریق عملکرد	۱- عملکرد معیوب ۲- نشانه های خروجی اضطراری ناقص یا ناخوانا است. ۳- عدم وجود چکش برای شکستن شیشه ۴- مطابق با الزامات نمی باشد.
۵۵	صندلی راننده	بازرسی چشمی	۱- صندلی شل یا با اسکلت معیوب ۲- مکانیزم تنظیم به درستی کار نمی کند.
۵۶	صندلی های دیگر	بازرسی چشمی	۱- صندلی ها در شرایط معیوب یا غیر ایمن هستند ۲- صندلی ها مطابق با الزامات نصب نشده اند. ۳- صندلی های تاشو (اگر مجاز باشند) بطور خودکار کار نمی کنند.
۵۷	گلگیر (زائده های گلگیر یا بچه گلگیرها)، حفاظهای پاشش (شل گیر)	بازرسی چشمی	۱- شل شدن، جدا شدن یا خوردگی شدید ۲- خلاصی نامناسب گلگیر تا چرخ ۳- عدم مطابقت با الزامات

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۵۸	شرایط کابین و پوسیدگی بدنه	بازرسی چشمی وضعیت بدنه خودرو را از لحاظ پوسیدگی، تغییر شکل و عدم وجود نقاط تیز و برنده کنترل نمایید.	داشبورد شل شده یا آسیب دیده یا موارد مشابه آن که باعث صدمه به سرنشینان می‌شود. ستون بدنه غیر ایمن است. ورودی غیر مجاز موتور یا دود اگزوز تعمیر یا تغییر نامناسب وجود پوسیدگی و دفرمگی شدید قطعات بدنه که باعث مشکلات ذیل گردد: - ایجاد ظاهر نامناسب - عدم استحکام اتصال بدنه به ستون‌ها - ایجاد نقاط تیز و برنده
۵۹	وضعیت صدای اگزوز خودرو	ارزیابی حسی	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است. هر کدام از قسمت‌های سامانه جلوگیری از بروز سر و صدا شل شده، بیفتد، آسیب ببیند، ناقص شود و یا آشکارا دستکاری شده به گونه ای که بر سطوح صدا اثر بگذارد.
۶۰	تجهیزات کنترل آلایندگی خروجی از اگزوز	بازرسی چشمی	۱- تجهیزات کنترل آلایندگی بدون نظارت سازنده، نصب، تغییر و یا معیوب شده اند. ۲- وجود نشتی که بتواند بر اندازه گیری آلایندگی اثر بگذارد.
۶۱	تویی چرخ (محور اصلی)	بازرسی چشمی	۱- شل یا گم شدن مهره ها یا پیچ های چرخ ۲- ساییده شدن یا آسیب دیدن تویی چرخ
۶۲	چرخ ها و رینگ	بازرسی چشمی چرخ های خودرو از دو طرف که روی چال سرویس قرار گرفته باشد.	۱- هرگونه عیب جوش کاری یا ترک برداشتن ۲- تایر به درستی روی رینگ جا نخورده است. ۳- چرخ کج شده و تایرها ساییده شده است. ۴- اندازه و نوع چرخ مطابق با الزامات نبوده و بر ایمنی اثرگذار است. ۵- رینگ استاندارد که توسط خودروساز توصیه نشده باشد.
۶۳	وضعیت لاستیکها	بازرسی چشمی قسمت خارجی و داخلی لاستیکها هم از طریق چرخاندن فرمان و هم از طریق جلو و عقب بردن خودرو روی زمین براساس استاندارد جهت مشاهده تمام قسمتها، چرخاندن فرمان هنگامی که خودرو روی زمین نبوده و روی چال سرویس انجام می شود. در سنجش میزان ضخامت لاستیک از دستگاه ضخامت سنج استفاده می شود.	اندازه، ظرفیت تحمل بار و علامت مصوب تایر مطابق با الزامات اثر گذار بر ایمنی حرکت در جاده نمی باشد. تایرهایی با اندازه متفاوت بر روی همان محور یا همان چرخ تایر هایی با کارکرد متفاوت بر روی همان محور (رادیال یا cross-ply) ۴- هرگونه آسیب یا بریدگی جدی تایر ۵- عمق آج سطحتماس تایر مطابق با الزامات نمیباشد. ۶- سایش تایر به سبب درگیر شدن با سایر اجزا ۷- تایر هایی که مجددا شیار زده شده‌اند مطابق با الزامات نیستند. ۸- سامانه نمایش فشار هوا بد عمل کرده یا به وضوح غیرقابل استفاده است.

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
			۹- هر گونه تورم و کندگی از دور یا آج‌های تایر و یا در معرض دید قرار گرفتن الیاف مربوطه ۱۰- عمق آج ها از شاخص پایین تر می‌باشد. ۱۱- رینگ و تایر استاندارد که توسط خودرو ساز توصیه نشده باشد.
۶۴	اتصالات تعلیق	بازرسی چشمی خودرویی که روی چال سرویس قرار گرفته است. می توان از آشکارسازهای لقی چرخ استفاده نمود و توصیه می شود برای خودروهایی که بیش از ۳/۵ تن جرم خالص دارند، از آنها استفاده شود.	۱- سایش بیش از حد در اتصال گردان (یا شاه پین) و یا بوش ها یا محل اتصالات سیستم تعلیق ۲- نبود گردگیر یا خراب شدن آن
۶۵	تعلیق بادی	بازرسی چشمی	۱- غیر قابل استفاده بودن سیستم ۲- هر گونه آسیب، تغییر و یا خرابی اجزا به گونه‌ای که به صورت جدی بر عملکرد سیستم اثر بگذارد. ۳- نشت قابل شنیدن سیستم.
۶۶	نشتی های سیال	بازرسی چشمی	هر گونه نشتی بیش از اندازه سیال که برای محیط زیست مضر بوده و برای سایرین در جاده از نظر ایمنی ایجاد خطر نماید.
۶۷	نصب مهار دوردور خودروهای حمل بار	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	عدم نصب مهار دوردور خودروهای حمل بار

منطبق بر مفاد آیین نامه راهنمایی و رانندگی و استانداردهای ملی، نصب هر گونه تجهیزات اضافی بر روی بدنه خودرو که بنا بر تشخیص کارشناسان مراکز معاینه فنی موجب تشدید شدت تصادف و بروز خسارات و تهدید در ایمنی تردد گردد، موجب مردودی خودرو از دریافت گواهی معاینه فنی می‌گردد.

ستاد معاینه فنی سنگین مستند بر جداول فوق نسبت به تهیه کاربرگ کامل و عملیاتی نمودن آن در مراکز معاینه فنی تحت پوشش خود اقدام می‌نماید. کاربرگ یاد شده به عنوان یکی از مستندات اجباری باید به صورت کپی و یا نرم‌افزاری ضمیمه پرونده آزمون خودرو باشد.

آزمون‌های معاینه فنی

آزمون‌های معاینه فنی خودرو توسط تجهیزات و ادوات ویژه آزمون (خط معاینه فنی) خودرو، از طریق کاربرهای آموزش دیده صورت می‌پذیرند. تجهیزات خطوط معاینه فنی باید دارای خصوصیات و مشخصات ویژه اعلام شده در این دستورالعمل بوده و حداقل سطوح تبیین شده در آن را از منظر کیفی و دقت قرائت پارامترهای مورد نظر در آزمون لحاظ نماید. نتایج انجام آزمون‌های فنی باید به صورت خودکار و مکانیزه از تجهیزات استخراج و اعلام شده و بر سامانه سیمفا قابلیت ذخیره سازی و خودکار ارسال بر خط را داشته باشد.

آزمون سنجش قدرت ترمزگیری

آزمون ترمز (از مهمترین آزمونهای خط معاینه فنی)، با اندازه گیری قدرت ترمزهای چرخهای سمت چپ و راست در محورهای جلو، عقب و ترمز دستی، مقادیر حاصله با مقادیر مجاز مقایسه می شود. تجهیزات مورد استفاده در این آزمون دو زوج استوانه ای فلزی (با پوشش جوشکاری شده یا روکش پلاستیک یا روکش اپوکسی) که هر زوج توسط یک موتور الکتریکی حرکت می کنند، چرخ های سمت راست و چپ یک محور خودرو را به دوران وا داشته و پس از شروع ترمزگیری توسط راننده نیروی اعمالی ترمزها به مجموعه غلتکها و موتور الکتریکی توسط یک سیستم الکتریکی اندازه گیری می شود.

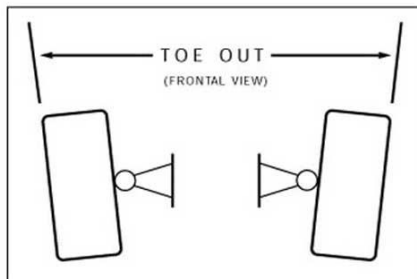
نتایج حاصل از قدرت ترمزگیری کلیه چرخها و مجموع ترمزهای خودرو پس از پردازش با مقادیر مجاز مقایسه می گردد. این تجهیزات باید قابلیت اندازه گیری وزن خودرو را نیز داشته باشند (اندازه گیری وزن خودرو آزمون محسوب نمی گردد، ولی جهت انجام محاسبات مورد نیاز، وزن هر محور به کمک باسکول یا Axle Load Scales اندازه گیری می شود).

جدول (۲) روش انجام آزمون ترمز

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
۱	عملکرد و کارآیی سامانه ترمزگیری	چرخ های خودرو را بر روی غلطک های آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلطکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر به پدال ترمز تقریباً نصف نیروی حداکثر، اعمال نیرو می نماید پس از آن راهبر پدال را با همان نیرو به صورت ثابت چند ثانیه نگه داشته تا میزان تاب کاسه چرخها مشخص گردد و بعد از آن راهبر به آهستگی حداکثر نیرو را اعمال می نماید. وسایل نقلیه یا یک تریلر با حداکثر بار مجاز بیش از ۳۵۰۰ kg باید تحت استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۲۸۹-۲ یا روشهای معادل مورد بازرسی قرار گیرند.	۱- عدم توازن بیش از ۳۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در هر محور ۲- حداقل نسبت ترمزگیری مطابق مقادیر ذیل حاصل نمی شود. حداکثر کارآیی وسایل نقلیه ثبت شده وارداتی مدل ۲۰۱۲ به بالا بعد از اجباری شدن این استاندارد: گروه نوع N۱: ۴۵٪ گروه نوع M۱ و M۲ و M۳: ۵۰٪ گروه نوع N۲ و N۳: ۴۳٪ گروه نوع O۲ و O۳ و O۴: ۴۰٪ ۳- عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) ۴- نوسان شدید نیروی ترمز در اثر اعوجاج دیسک و یا بیضی شدن کاسه چرخ
۲	عملکرد و کارآیی سامانه ترمز دستی	چرخ های خودرو را بر روی غلطک های آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلطکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر جهت آزمون ترمز دستی اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد. توجه داشته باشید از اعمال نیروی زیاد به اهرم ترمز دستی جداً خودداری فرمایید. جهت آزمون ترمز دستی، اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.	شتاب نسبی ترمز دستی برای کلیه وسایل نقلیه در حالت بدون بار حداقل معادل ۱۲٪ باشد.

آزمون هم راستایی چرخها (لغزش جانبی چرخهای جلو)

در این آزمون به کمک یک صفحه متحرک که قابلیت حرکت در جهات عرضی (به سمت چپ و راست) را دارد با عبور چرخها از روی آن، میزان انحراف چرخها بر حسب میزان انحراف (به متر) در هر ۱۰۰۰ متر پیمایش خودرو اندازه‌گیری می‌شود. با انجام این آزمون در سریع ترین زمان ممکن و بدون نیاز به باز و بسته نمودن قطعات مشخص می‌گردد که آیا زوایای مربوط به جلوبندی خودرو در وضعیت مناسب قرار گرفته‌اند و این که برهم خوردن این زوایا موجب برهم خوردن بالانس دینامیکی خودرو شده و خودرو فاقد فرمان پذیری لازم در حرکت می‌گردد یا خیر.

جدول (۳) آزمون لغزش جانبی چرخهای جلو

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
تنظیم فرمان	امتداد چرخ های فرمان را با تجهیزات مناسب کنترل نمایید. (این بخش اولین قسمت از آزمون های آزمون ۲ گانه می‌باشد. در این مرحله خودرو با سرعت ۵ کیلومتر در ساعت از صفحه لغزان آزمون ناهمراستایی چرخها بدون توقف عبور می نماید).	همراستایی، مطابق با اطلاعات سازنده وسیله نقلیه یا الزامات نباشد. در حالت عمومی در صورت موجود نبودن اطلاعات سازنده بنا بر دستورالعملهای سایر کشورها، مقدار ثبت شده نبایستی بیشتر از ۱۲+ و ۱۲- باشد.

آزمون سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز موتورهای دیزلی

در این آزمون میزان کدری دود خروجی از اگزوز خودروهای دیزلی بوسیله دستگاه سنجش آلاینده‌گی اندازه‌گیری می‌شود. مطابق این دستورالعمل که منبث از ابلاغیه‌های سازمان حفاظت از محیط زیست می‌باشد و حدود مجاز انتشار آلاینده‌های موتورهای دیزلی توسط آن سازمان به صورت دوره ای جهت ملاک عمل قراردادن در مراکز معاینه فنی سنگین اعلام می‌گردد. انجام این آزمون در شرایط کارکرد موتور در دور آرام صورت می‌پذیرد و در صورتی که اندازه‌گیری‌های به عمل آمده از مقادیر مجاز بالاتر باشد انجام تنظیمات یا تعمیرات بر روی موتور خودرو ضروری می‌گردد.

جدول (۴) آزمون سنجش آلاینده‌های خروجی از اگزوز

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
کدری حاصل از دوده	۱- کدری گاز خروجی از اگزوز در حالت بدون شتاب (بدون بار از حالت خلاص تا حداکثر دور موتور) با دنده‌ی خلاص و در حالت کلاچ درگیر محاسبه می‌شود. ۲- آماده سازی خودرو:	۱- برای خودروهای پلاک شده یا خودروهایی که برای اولین بار پس از تاریخ مشخص شده در الزامات استفاده می
	۱-۲- خودروها را می‌توان بدون آماده سازی شرایط اولیه مورد آزمون قرار داد؛ اگرچه برای اطمینان از نتایج، آزمون ها باید در حالتی باشد که موتور گرم شده و در شرایط مکانیکی رضایت بخشی باشد.	

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
	۲-۲- الزامات پیش شرط: - موتور باید کاملاً گرم باشد، برای اندازه‌گیری دمای طبیعی کارکرد موتور می‌توان از روش‌های مختلفی همچون اندازه‌گیری دمای روغن موتور بوسیله میله مدرج درون لوله عمق سنج سطح روغن (گیج روغن) که باید حداقل ۸۰C باشد، استفاده نمود. چنانچه به سبب شکل و ساختار بدنه موتور امکان این گونه اندازه‌گیری‌ها میسر نباشد، می‌توان با تثبیت دمای عملکرد عادی موتور به روشهای دیگر به عنوان مثال از طریق راه اندازی فن خنک کن موتور بهره گرفت. - باید سیستم اگزوز به وسیله حداقل ۳ سیکل بدون شتاب یا از یک روش مشابه تخلیه گردد. ۳- روش آزمون :	شوند، میزان از میزان سطح ثبت شده بر روی جدول سازنده خودرو بیشتر است. ۲- در مواردی که این اطلاعات در دسترس نبوده و یا الزامات اجازه استفاده از مقادیر مرجع را نمی‌دهند:
	۳-۱- برای موتورهای دیزل سنگین قبل از شروع انجام آزمون باید به مدت ۱۰ ثانیه از وارد نمودن فشار به پدال گاز اجتناب نمود (این کار به منظور غیرفعال باقی ماندن موتور توربو شارژ و وارد نشدن بار به موتور صورت می‌گیرد). ۳-۲- برای شروع هر دوره آزمون، به منظور دستیابی به حداکثر توان حاصل از پمپ انژکتور، پدال گاز باید به سرعت و پیوسته به طور کامل اما نه شدید و محکم پایین آورده شود (در کمتر از یک ثانیه). ۳-۳- در طی هر آزمون، موتور باید به حداکثر دور موتور برسد. خودروهایی که به سیستم انتقال قدرت اتوماتیک مجهزند باید به سرعت مشخص شده توسط سازنده برسند و اگر اطلاعات سازنده در دسترس نبود، قبل از قطع شدن گاز به دو سوم حداکثر دور موتور برسد. این امر می‌تواند با تنظیم سرعت موتور و یا با گذشت زمان کافی بین باز و بسته شدن دریچه گاز کنترل شود. این زمان برای خودروهای گروه ۱ و ۲ باید حداقل دو ثانیه باشد. ۳-۴- تنها زمانی خودرو باید رد شود که محاسبات میانگین حداقل آخرین سه آزمون، از مقدار مورد نظر بیشتر باشد. این محاسبه را می‌توان از طریق رد کردن هر اندازه‌گیری که از مقدار میانگین منحرف شده یا نتیجه هر محاسبه آمار ی دیگری که از میانگین فاصله بگیرد، انجام داد. مرجع ذی صلاح می‌تواند تعداد دوره‌های آزمون را محدود نماید. ۳-۵- به منظور اجتناب از انجام آزمون غیرضروری مرجع قانونی ذی صلاح می‌تواند، خودروهایی را که با فرآیند سه بار گاز دادن متوجه تخلیه دود و حجم بسیار بالای کدری در آنها می‌گردد، بدون انجام آزمون مردود نماید.	- برای موتورهای با تخلیه و مکش طبیعی (بدون توربو شارژ) : ۱- m ۵/۲ - برای موتورهای توربو شارژر : ۱- m ۳/۰

آزمون اندازه‌گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام

این دستگاه جهت اندازه‌گیری صوت ناشی از عملکرد موتور، خروج محصولات احتراق از اگزوز، بلندی صدای بوق و استفاده می‌شود. در این آزمون میزان سر و صدای ایجاد شده توسط موتور در اطراف بدنه و اگزوز خودرو اندازه‌گیری شده و با مقادیر مجاز مقایسه می‌گردد. این دستگاه قادر است شدت صوت را بر حسب db اندازه‌گیری نماید. روش اندازه‌گیری اصوات یاد شده برای هر یک از موارد فوق متفاوت است. اندازه‌گیری صدا توسط این دستگاه باید در محیط باز بدون بازگشت صدا و انعکاس و محیط با حداقل اصوات پس زمینه باشد. استفاده از مکانیزمی جهت حذف صدای باد نیز در این خصوص از اهمیت برخوردار است.

جدول (۵) آزمون اندازه گیری شدت صوت

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
آزمون سیستم جلوگیری از بروز سر و صدا	جهت ارزیابی سطح صدا از یک آزمون صدای ایستا با به کارگیری یک صدا سنج استفاده می گردد.	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است.

آزمون نور چراغهای جلو

یکی از مهمترین مکانیزم های تامین کننده ایمنی خودروها سامانه روشنایی آن می باشد. یک سامانه روشنایی کارآمد باید به نحوی عمل نماید که ضمن تامین نور و وضوح مناسب برای راننده موجبات کوری موقت راننده خودرویی که از مسیر روبرو در حال حرکت است را به وجود نیاورد.

بهره مندی از کاسه چراغهای استاندارد که بتواند شعاع پروتوهای نور را با زاویه مناسب انتشار دهد، مسأله پراهمیتی می باشد. تجهیزات بکار گرفته شده در خطوط مکانیزه معاینه فنی به شکل خودکار شدت میزان نور ساطع شده از هریک از کاسه چراغهای جلویی خودرو را در وضعیت نور پایین و نور بالا اندازه گیری نموده و علاوه بر آن مشخص می سازد آیا نور ساطع شده از کاسه چراغهای جلوی خودرو دارای زاویه مناسب می باشد. در این آزمون صرفاً شدت نور ساطع شده از چراغها توسط دستگاه اندازه گیری شده و رنگ نور، نوع لامپ، سلامت کاسه چراغها، لقی کاسه چراغها و نقصان چراغها به صورت ظاهری و توسط متصدی بررسی خواهد شد. همچنین جهت و میزان پیچش نور چراغهای جلو (در حالت نور پایین، نور بالا و نور پروژکتورهای مه شکن) مورد بررسی قرار می گیرد.

جدول (۶) آزمون نور چراغهای جلو

موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی
آزمون تنظیم نور چراغها	تعیین شدت و جهت نور بالا و پایین و مه شکن هر یک از چراغهای جلو در راستای افق با استفاده از دستگاه تنظیم گر نور ^۱ چراغ جلو یا پرده آزمون.	شدت نور چراغ جلو در محدوده مشخص شده در الزامات نیست.

آزمون لقی جلوبندی و فرمان

در این آزمون پس از قرارگیری چرخهای جلو بر روی صفحات فلزی، توسط یک سیستم هیدرولیک حرکتی عرضی رفت و برگشتی به صفحات فلزی داده شده که این عمل باعث گردش چرخهای جلو به سمت چپ و راست شده و لذا با مشاهده اجزاء سیستم جلوبندی توسط کارشناس مربوطه در زیر خودرو، خرابیهای احتمالی، لقیها، پوسیدگیهای اهرمها و روغن زدگی سیستم جلوبندی مشخص می گردد. استفاده از تجهیزات مزبور در صورت استفاده از چاله سرویس ممکن خواهد بود.

آزمون کیلومتر شمار

در این آزمون با کمک غلطکهای آزاد (Free Rollers) و قرارگیری محور محرک خودرو بر روی غلطکها و اندازه گیری سرعت حرکت چرخها و با محاسبه مسافت طی شده، از صحت عملکرد کیلومترشمار خودروها اطمینان حاصل می شود.

چیدمان تجهیزات

در یک خط معاینه فنی، ترتیب آزمون‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد و مسایلی نظیر انتقال داده‌ها، انجام مجدد یک یا چند آزمون، زمان مورد نیاز برای انجام آزمون‌ها در یک خط، فاصله و طول مورد نیاز میان تجهیزات و در نظر گرفتن سایر مسایل فنی می‌تواند به طور محسوسی موجب افزایش بازدهی در یک خط معاینه فنی گردد.

ترتیب آزمون‌ها در یک خط معاینه فنی سنگین

با توجه به آنکه طول و تعداد محورهای خودروهای سنگین با یکدیگر متفاوت بوده و گستره وسیعی را شامل می‌گردد، لذا همزمانی انجام معاینات فنی برای دو یا سه خودرو توصیه نمی‌گردد و چیدمان تجهیزات برای انجام معاینه فنی یک خودروی سنگین به شکل زیر پیشنهاد می‌گردد:

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان انجام آزمون
۱	ورود و ثبت اطلاعات اولیه خودرو و تطبیق مدارک	۱ دقیقه
۲	آزمون ظاهری اطراف بدنه	۵ دقیقه
۳	سنجش گازهای خروجی از اگزوز (میزان کدری دود)	۳ دقیقه
۴	آزمون کیلومتر شمار	۱ دقیقه
۵	آزمون غلتکی ترمزها* + توزین خودرو	۴ دقیقه تا ۹ دقیقه
۶	آزمون لقی جلوبندی و فرمان	۲ دقیقه
۷	آزمون لغزش جانبی چرخهای جلو	۱ دقیقه
۸	آزمون صدا	۱ دقیقه
۹	آزمون نور چراغهای جلو	۲ دقیقه
۱۰	مدت زمان لازم برای انتقال و حرکت در طول سالن معاینه	۲ دقیقه
جمع کل		حداقل ۲۴ و حداکثر ۳۰ دقیقه

* برای هر خودرو حداکثر تا ۶ محور و با امکان بارگذاری بر روی محورها و توزین همزمان از این طریق

ردیفهای ۴ تا ۷ جدول فوق با آرایش زیر نیز قابل انجام است:

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان انجام آزمون
۴	آزمون لغزش جانبی چرخهای جلو	۱ دقیقه
۵	توزین خودرو + آزمون غلتکی ترمزها*	۴ دقیقه تا ۹ دقیقه
۶	آزمون لقی جلوبندی و فرمان	۲ دقیقه
۷	آزمون کیلومتر شمار	۱ دقیقه

پیوست ۷ (روش آزمون و قسمت‌هایی که باید در وسایل نقلیه سبک مورد معاینه قرار گیرند)

انجام معاینه فنی در مراکز مکانیزه خودروهای سبک از دو بخش اصلی تشکیل گردیده است. بخش نخست معاینه مربوط به کنترل عیوب ظاهری بخش‌هایی همچون، بازدید از وضعیت دود مرئی خروجی- شیشه‌ها- برف پاک‌کن- شیشه شور- کمر بند ایمنی- بوق- دفرمگی بدنه- وضعیت صدای اگزوز خودرو- وضعیت لاستیک‌ها- وضعیت بلوری چراغ‌های جلو- وضعیت طلق‌های چراغ‌های عقب- چراغ‌های جلو (نور بالا و نور پایین)- چراغ ترمز- چراغ دنده عقب- شماره شاسی یا موتور یا اتاق- چراغ پلاک- وضعیت متعلقات اضافی و غیره بوده که به صورت چشمی توسط کارشناسان متخصص انجام می‌گردد. بخش دوم معاینه مربوط به آزمون‌های مکانیزه است که با استفاده از تجهیزات و ادوات ویژه آزمون صورت می‌پذیرد مواردی چون سنجش آلایندگی خروجی از اگزوز خودرو- بخش نور چراغ‌های جلو از لحاظ شدت و جهت- سنجش صدا- سنجش لغزش جانبی محورهای جلو و عقب- آزمون کمک فنرها- آزمون ترمز جلو و عقب و ترمزدستی- آزمون لقی اهرم بندی و فرمان- بازدید از قسمت‌های تحتانی خودرو (شلنگ‌های ترمز- لوله‌های سوخت رسانی- منبع اگزوز- پوسیدگی شاسی/ کف خودرو- وضعیت محورها و جلوبندی نظیر سیبک‌ها، اهرم بندی و اتصالات مربوطه) از جمله عمده ترین آزمون‌های مکانیزه می‌باشند که در مورد خودروهای سبک به مورد اجرا در می‌آیند.

تذکر: کنترل تجهیزات و قطعات تاثیرگذار در ایمنی تردد و سطح انتشار آلایندگی خودرو باید در مراکز مکانیزه معاینه فنی و منطبق بر ضوابط دستورالعمل یاد شده در ذیل توسط کاربران متخصص و آموزش دیده به مورد اجرا درآیند. به نحوی که پس از گذراندن و طی مراحل آزمون‌های یاد شده از صحت کارکرد مناسب و بدون نقص آنان اطمینان حاصل گردد. ملاک صحت گذاری بر عملکرد و سلامت تجهیزات در بخش کنترل عیوب ظاهری خودرو آزمون‌ها و اظهار نظر صورت پذیرفته توسط کاربر متخصص می‌باشد. در صورت بروز نقص و یا نواقص فنی بعد از تایید سلامت و صدور برگ معاینه فنی، اظهار نظر در اینباره باید توسط کارشناسان خبره و ذیصلاح صورت پذیرد. تبصره ۲: انطباق یکی از شاخص‌های مربوط به شماره شاسی و یا موتور با کارت مشخصات وسیله نقلیه به عنوان فرایند احراز اصالت خودرو محسوب نگردیده و در این‌باره مسئولیتی متوجه مرکز معاینه فنی نمی‌باشد.

نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک

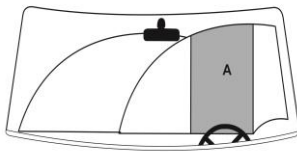
با استناد به رویه قید شده در جدول (۱) و توسط کاربر/ کاربران آموزش دیده به مورد اجرا در می‌آید.

جدول (۱). نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی	اطلاعات
۱	پدال ترمز	با فشار دادن پدال ترمز عملکرد اجزای سامانه ترمز کنترل و بررسی گردد	محور و متعلقات پدال ترمز خیلی سفت است فرسایش یا لق‌ی بیش از اندازه و غیر مجاز نبود، کمبود یا فرسایش قطعه ضد لغزش بر روی پدال ترمز (آج پدال ترمز)	تذکر: وسایل نقلیه دارای سامانه ترمزگیری تقویت‌شده (بوستر خلائی) باید با موتور خاموش بازرسی شوند. شایان ذکر است در صورتی که خودرو روشن باشد خرابی بوستر می‌تواند بر روی عملکرد پدال تاثیر گذاشته و با این روش متصدی قادر به تشخیص ایراد پدال نخواهد بود.
۲	شرایط اهرم / پدال ترمز دستی و موقعیت و دامنه حرکت اجزاء به هنگام عملکرد	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سامانه ترمز دستی در حال عملکرد می‌باشد.	حرکت ناکافی یا بیش از اندازه اهرم و ضامن ترمز به درستی آزاد نمی‌کند.	در بعضی از خودروها ترمز دستی به صورت پدالی می‌باشد.
۳	فعال کننده ترمز دستی، کنترل اهرم، قفل کن ترمز دستی، ترمز الکترونیکی	بازرسی چشمی از اجزاء، هنگامی که سامانه ترمز در حال عملکرد می‌باشد.	قفل کن به درستی قفل نمی‌نماید. ساییدگی شدید در محور اهرم یا در مکانیزم قفل کن. جابجایی بیش از حد در اهرم ترمز دستی که نشان دهنده تنظیم نادرست است. نبود، صدمه دیدگی یا غیر قابل استفاده بودن فعال کننده ترمز دستی یا اشکال در کارکرد نشانگر اخطار دهنده	فعال کننده ترمز دستی می‌تواند شامل ترمز دستی مکانیکی (اهرمی) و یا الکترومکانیکی نیز باشد.
۴	کنترل لوله‌های انعطاف ناپذیر ترمز	بازرسی چشمی از لوله‌های انعطاف ناپذیر ترمز هنگامی که زیر خودرو قابل رویت می‌باشد.	احتمال وجود بریدگی یا ترک نشستن از لوله‌ها یا اتصالات خرابی لوله‌ها یا خوردگی شدید.	معمولاً در خودروهای وارداتی این لوله‌ها قابل رویت نبوده و داخل پوشش می‌باشد.
۵	شیلنگ‌های انعطاف پذیر ترمز	بازرسی چشمی از شیلنگ‌های انعطاف پذیر ترمز هنگامی که زیر خودرو قابل رویت می‌باشد.	احتمال وجود بریدگی یا شکستگی خرابی، سائیدگی، پیچش یا خیلی کوتاه بودن شیلنگ‌ها نشستی از شیلنگ‌ها یا اتصالات بادکردگی شیلنگ‌های تحت فشار وجود حفره و تخلخل در شیلنگ‌ها	معمولاً در خودروهای وارداتی این لوله‌ها قابل رویت نبوده و داخل پوشش می‌باشد.
۶	سامانه ترمز ضد قفل (ABS) - سامانه ترمز الکترونیکی	بازرسی چشمی وضعیت وسیله هشدار دهنده (پشت داشبورد)	عدم کارآیی وسیله هشدار دهنده هشدار دهنده، عملکرد ناکارای سامانه را نشان دهد.	با تجهیزات عیب یاب دیاگ باشد، کنترل دقیق این سامانه‌های ترمز امکان پذیر است.

(EBS)			
۷	وضعیت جعبه فرمان و متعلقات محفظه آن	در حالی که خودرو بالای یک بالابر قرار گرفته و چرخ‌ها بالاتر از سطح زمین بوده یا بر روی صفحه گردان قرار دارند غریبک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید، سپس بازرسی چشمی از عملکرد جعبه فرمان صورت گیرد.	سفتی در عملکرد جعبه دنده سایش شدید در محور تاج خروسی (ایجاد صدای ناهنجار) جابجایی شدید محور تاج خروسی نشستی مشهود و قابل ملاحظه روغن محفظه جعبه فرمان به صورت مناسب متصل نشده است. افزایش لقی بین سوراخهای تثبیت کننده در شاسی شکستگی یا نبود پیچ‌های تثبیت کننده شکستگی محفظه جعبه فرمان
۸	وضعیت مجموعه اتصالات فرمان	در حالی که خودرو بالای یک بالابر قرار گرفته، غریبک فرمان/دسته فرمان را در جهت عقربه‌های ساعت و خلاف آن بچرخانید یا از یک آشکار ساز لقی چرخ استفاده شود.	جابجایی بین اجزائی که باید نسبت به هم ثابت باشند فرسایش شدید در اتصالات شکستگی و تغییر شکل در هر قطعه نبود قطعات قفل کن در یک راستا نبودن اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا نبودن گردگیر، شروع خرابی یا تشدید آن
۹	عملکرد مجموعه اتصالات فرمان	خودرویی که روی بالابر قرار گرفته را تحت کارکرد موتور (فرمان هیدرولیک)، غریبک فرمان را از حالت قفل به قفل بچرخانید. بازرسی چشمی جابجایی مجموعه اتصالات صورت گیرد.	اثر گذاری بخشهای ثابت شاسی در حرکت آزاد اهرم بندیه‌های فرمان. متوقف کننده‌های فرمان عمل نمی‌کنند یا وجود ندارند.
۱۰	فرمان با سامانه هیدرولیک	سامانه فرمان خودرویی را که روی یک بالابر قرار گرفته است را از لحاظ نشتی و سطح مخزن سیال هیدرولیک (اگر قابل رویت باشد) کنترل نمایید که سامانه فرمان هیدرولیک کار کند.	نشت روغن هیدرولیک ناکافی بودن روغن هیدرولیک عدم عملکرد مکانیزم شکستگی یا شل شدگی مکانیزم عدم تنظیم یا گرفتگی اجزاء تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا خرابی، پوسیدگی شدید کابل ها/ شیلنگها
۱۱	وضعیت غریبک فرمان/دسته فرمان	در شرایطی که چرخ‌ها بر روی سطح راه بوده، غریبک فرمان را در زوایای صحیح نسبت به ستون، از سمتی به سمت دیگر حرکت داده و فشار رو به بالا و پایین را اعمال کنید. بازرسی چشمی از لقی صورت گیرد.	جابجایی (لقی) نسبی بین غریبک فرمان و ستون، که نشانگر لقی است. نبود قطعه نگهدارنده بر تویی غریبک فرمان شکستگی یا لقی تویی، زهواره یا پره غریبک فرمان
۱۲	ستون/چهار شاخه و دوشاخه فرمان	غریبک فرمان خودرویی که روی یک بالابر قرار گرفته را در امتداد ستون هل داده و بکشید، غریبک	جابجایی (لقی) زیاد مرکز غریبک فرمان به بالا و پایین جابجایی (لقی) شدید بالای ستون فرمان بصورت

		فرمان/دسته فرمان رادر جهات مختلف در زوایای صحیح نسبت به ستون/ دوشاخه ها هل دهید. بازرسی چشمی از لقی، و شرایط اتصالات انعطاف پذیر یا اتصالات کلی صورت گیرد.	شعاعی از محور ستون فرمان شروع خرابی یا بدتر شدن اتصالات انعطاف پذیر نقص متعلقات تعمیر نامناسب یا تغییرات نابجا	
۱۳	فرمان با سامانه پمپ الکترونیکی (EPS)	بازرسی چشمی و کنترل هماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها در حالت موتور روشن/خاموش.	عملکرد نادرست چراغ نمایشگر خرابی (MIL) فرمان یا سامانه پمپ الکترونیکی، هر نوع نقص فنی سامانه را نشان می دهد. ناهماهنگی بین زاویه غربیلک فرمان و زاویه چرخ ها عدم عملکرد سامانه پمپ الکترونیکی	
۱۴	شرایط شیشه	بازرسی چشمی ♦ با مراجعه به شکل زیر وضعیت ناحیه مشخص شده در شیشه جلو را کنترل نموده و دید راننده را از این منطقه بررسی نمایید: منطقه A عبارت است از: - در منطقه جاروب برف پاکن ها - به عرض ۲۹۰ mm - با خط مرکزی منطبق بر مرکز فرمان	شکستگی یا رنگ پریدگی شیشه شیشه یا صفحه شفاف در شرایط غیر قابل قبول - در منطقه A: آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از دایره ای به قطر ۱۰mm بزرگتر می باشد. بخشی از برچسب های نصب شده به طول بیشتر از ۱۵mm در منطقه یاد شده ادامه یافته باشد. خرابی ها و عیوب متعددی که دید راننده را مختل نماید. - در دیگر مناطق: (جاروب برف پاکن) آسیب دیدگی یا ترک خوردگی از قطر ۲۰cm بیشتر می باشد. - برچسب یا مانع دیگری به قطر بیش از ۲۰cm در آن منطقه وجود داشته باشد.	برچسب های نصب شده بر روی شیشه در صورتی که دید راننده را به وضوح دچار مشکل نماید باید کنده شود. یا میزان کدری آن به گونه ای باشد که از فاصله ۳۰ متری از هر سو امکان رویت حضور سرنشینان میسر گردد.
۱۵	آینه ها و تجهیزات دید عقب	بازرسی چشمی	عدم وجود و یا نصب آینه مطابق با الزامات غیر کاربردی بودن، خرابی، شل بودن یا غیر مطمئن بودن آینه یا قطعه	
۱۶	برف پاک کن شیشه جلو و عقب و شیشه شوی	بازرسی چشمی	نبود یا عدم کارکرد برف پاک کن نبود یا نقص آشکار تیغه برف پاک کن خرابی یا فقدان کلید برف پاک کن و یا قرارگیری در منطقه ای دور از دسترس راننده عدم کارکرد مستمر برف پاک کن به صورت خودکار به هنگام روشن بودن	
۱۷	شیشه شوی جلو و عقب	بازرسی چشمی	شیشه شوی بطور مناسب کار نمی کند خرابی یا فقدان شیشه شوی و یا قرارگیری کلید راه اندازی در منطقه ای دور از دسترس راننده و یا معیوب بودن	
۱۸	شرایط و عملکرد	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد زاویه و شدت مناسب نور	نقص یا نبود چراغ/ منبع روشنایی (لامپ) نقص یا نبود سامانه پرتوفاکن (رفلکتور یا لنز)	

		چراغهای جلو ♦ راننده با راهنمایی آزمونگر در خصوص روشن و خاموش کردن نور چراغهای جلو اقدام می‌نماید	نصب نا مطمئن چراغ. شکستگی طلق‌ها کدر بودن طلق و بازتابنده چراغ‌ها استفاده از انواع لامپ‌های رنگی غیر مجاز و نور خیره کننده سفید و یا زنون‌های غیر معمول با توان بالا که خارج از تجهیزات استاندارد تولید کننده خودرو بروی کاسه چراغ خودرو نصب میشوند. استفاده از هرگونه سامانه روشنایی و متعلقات غیر مجاز رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می‌دهد. عدم سازگاری بین نوع لامپ و چراغ. انحراف و زاویه نامناسب نور بالا و پایین.
۱۹	چراغ ترمز	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نا مطمئن چراغ. کلید روشن و خاموش کردن با الزامات عمل نمی‌کند. نقص در عملکرد وسیله کنترل . رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست.
۲۰	چراغ دنده عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز چراغ بطور مطمئن نصب نشده‌است. رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست. سامانه مطابق با الزامات عمل نمی‌کند. کلید روشن و خاموش مطابق با الزامات عمل نمی‌کند.
۲۱	چراغ راهنما	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی نقص لنز نصب نا مطمئن چراغ. کلید مطابق با الزامات عمل نمی‌کند رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست

۲۲	چراغهای عقب	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	نقص منبع روشنایی (لامپ) نقص لنز نصب نامطمئن چراغ. کلید مطابق با الزامات عمل نمی کند. نقص در عملکرد وسیله کنترل. رنگ، موقعیت یا شدت نور منتشر شده از چراغ مطابق با الزامات نیست (روی لنز یا منبع روشنایی عوارضی است که آشکارا شدت نور را کاهش یا رنگ منتشر شده را تغییر می دهد).
۲۳	چراغ پلاک	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	چراغ نور را مستقیم به عقب خودرو می تاباند نقص منبع روشنایی نصب نامطمئن چراغ. نصب هرگونه LED و چراغ اضافی روی سطح پلاک روشن و خاموش شدن چراغ پلاک عقب به صورت مستقل از چراغهای موقعیت، نور بالا و پایین، مه شکن
۲۴	کمربند ایمنی	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	فقدان کمربندهای اجباری و عدم اتصال مناسب آنها کمربند ایمنی آسیب دیده است. کمربند ایمنی مطابق با الزامات نیست. غلاف نگهدارنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی کند. پیش کشنده کمربند ایمنی آسیب دیده یا به درستی کار نمی کند.
۲۵	بوق	بازرسی چشمی و از طریق عملکرد	کار نمی کند. غیر مطمئن و یا غیر استاندارد است. صدای بسیار بلند و بیش از حد مجاز دارد. صدای غیر متعارف و آزاردهنده یا هواس پرت کن دارد.
۲۶	تغییر شکل و پوسیدگی بدنه/کف اتاق	بازرسی چشمی وضعیت بدنه خودرو را از لحاظ پوسیدگی، تغییر شکل و نبود نقاط تیز و برنده کنترل نمایید.	متعلقات کابین اتاق مانند داشبورد شل شده ی، آسیب دیده یا موارد مشابه آن که باعث صدمه به سرنشینان می شود. ستون بدنه غیر ایمن است. ورودی غیر معمول دود آگزوز به اتاق تعمیر یا تغییر نامناسب اتاق خودرو وجود پوسیدگی و دفرمگی شدید قطعات بدنه/کف اتاق که باعث مشکلات ذیل گردد: - ایجاد ظاهر نامناسب در بدنه - عدم استحکام اتصال بدنه به ستون ها - شرایطی که عملکرد صحیح اجزا اتاق را با مشکل مواجه سازد. - ایجاد نقاط تیز و برنده در بدنه

۲۷	وضعیت صدای اگزوز خودرو	ارزیابی حسی	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات است. ۲- هر کدام از قسمت های سامانه جلوگیری از بروز صدا شل شده، بیفتد، آسیب ببیند یا ناقص شود و یا آشکارا دستکاری شده باشد به گونه ای که بر سطوح صدا اثر بگذارد.	الزامات و مقادیر مجاز صدا از سوی شورای عالی محیط زیست اعلام می گردد.
۲۸	وضعیت لاستیکها، باد و میزان آج	بازرسی چشمی قسمت خارجی و داخلی لاستیکها هم از طریق چرخاندن فرمان و هم از طریق جلو و عقب بردن خودرو روی زمین. براساس استاندارد جهت مشاهده تمام قسمت ها، چرخاندن فرمان هنگامی که خودرو روی زمین نبوده و روی بالابر است توصیه گردیده است.	ظرفیت تحمل بار و علامت مصوب تایر مطابق با الزامات ایمنی حرکت در جاده نمی باشد. تایرهایی با اندازه متفاوت بر روی یک محور تایر هایی با کارکرد متفاوت بر روی یک محور هر گونه آسیب یا بریدگی جدی تایر عمق آج سطح تماس تایر مطابق با الزامات نیست. و یا سایز رینگ ها خارج از استاندارد است سایش تایر به سبب درگیر شدن با سایر اجزا تایر هایی که مجدداً شیار زده شده اند و مطابق با الزامات نیستند. سامانه نمایش فشار باد تایر بد عمل کرده یا به وضوح غیر قابل استفاده است. هر گونه تورم و کندگی از دور یا آج های تایر و یا در معرض دید قرار گرفتن الیاف مربوطه	الزامات مربوط به مشخصات لاستیک توسط شرکت سازنده خودرو و نوع استفاده که موجب اختلال در حرکت ایمن خودرو نگردد. الزامات مربوط به آج تایر بر سطح تماس لاستیک بر جاده توسط شاخص های ویژه مشخص است. باید آج اندازه گیری شود
۲۹	دود مشهود خروجی از اگزوز	پس از کنترل و اطمینان از گرم بودن کافی موتور وجود یا عدم دود مشهود ناشی از روغن سوزی یا خرابی سامانه سوخت رسانی یا قطعات متحرک موتور را با استفاده از همکار خود کنترل نمایید.	۱- رویت دود آبی مایل به خاکستری (به سبب روغن سوزی) و وجود و استمرار آن در زمان افزایش دور موتور یا در دور آرام کارکرد در مدت ۵ ثانیه ۲- رویت دود مشهود (خاکی و یا سیاه) در زمان افزایش دور موتور و یا در دور آرام کارکرد در مدت ۵ ثانیه ۳- خروج بخارات روغن موتور از مسیر غیر از مسیر خروجی اگزوز ۴- وجود نشی در سامانه اگزوز	در صورت قطع حالت خروج دود مشهود در زمان افزایش دور موتور، موضوع موجب مردودی خودرو از این آزمون نمی گردد. ملاک دور موتور بالا جهت کنترل دود محسوس بنا بر نوع خودرو بین ۲۵۰۰-۳۵۰۰ rpm است.
۳۰	نصب تجهیزات اضافی	خودرو را از لحاظ نصب تجهیزات اضافی و خارج از کنترل نمایید.	نصب هر گونه تجهیزات اضافی غیر استاندارد بروی خودرو نظیر گارد جلو، کاب های جانبی، پرژکتور،... که موجب اختلال در رانندگی راکب و یا سایر رانندگان مقابل گردد. تجهیزات بکار گرفته شده در زمان بروز تصادف موجب افزایش شدت تصادف گردد. به صورت ذاتی برای راکب یا سایر رانندگان و عابران مخاطره آفرین باشد.	تعیین وضعیت صرفاً با استناد بر نظر کاربر آموزش دیده و متخصص انجام عیوب ظاهری استوار می باشد.
۳۱	الزام به دارابودن خاموش کننده	کنترل کلیه خودروها، درخصوص تجهیز به خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰ (الزامات نصب کپسول آتش نشانی)	عدم تجهیز خودروهای مراجعه کننده، به خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰	باید کلیه تجهیزات خاموش کننده مطابق استاندارد ۹۱۹۰ دارای گواهی شارژ معتبر باشند.

۳۲	علامت‌های انعکاسی (شب نما و شبرنگ) و صفحات علامت دهنده نصب شده در عقب خودروی عمومی، وانت بار و موتورسیکلت	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد در بدنه خودروهای ناوگان حمل و نقل عمومی، وانت بارها و موتورسیکلت‌ها و کلاه کاست راکبین	نقص یا خرابی در تجهیزات انعکاسی و شبرنگ، نصب نامطمئن رفلکتور بازتابش نامنطبق با الزامات از نظر رنگ یا موقعیت
۳۳	نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار سبک	بازرسی چشمی و بررسی عملکرد	عدم نصب مهار دورادور خودروهای حمل بار (وانت بارها)

- منطبق بر مفاد آیین نامه راهنمایی و رانندگی و استانداردهای ملی، نصب هرگونه تجهیزات اضافی روی بدنه خودرو که بنا بر تشخیص کارشناسان مراکز معاینه فنی موجب تشدید بروز تصادف و خسارات یا تهدید در ایمنی تردد گردد، موجب مردودی خودرو از دریافت گواهی معاینه فنی می‌گردد.
- ستادهای معاینه فنی موظفند بر اساس جدول ۱ (نحوه انجام آزمون‌های مربوط به عیوب ظاهری خودروهای سبک) و دستورالعمل‌های مصوب نسبت به تهیه کاربرگ (چک لیست) کامل و عملیاتی نمودن آن در مراکز مکانیزه معاینه فنی تحت پوشش خود اقدام نمایند. کاربرگ یاد شده به عنوان یکی از مستندات اجباری به صورت مجازی یا نرم افزاری ضمیمه پرونده آزمون خودرو باشد.
- آزمون‌های مکانیزه معاینه فنی خودروهای سبک توسط تجهیزات و ادوات ویژه (خط مکانیزه معاینه فنی خودرو)، از طریق آزمونگران آموزش دیده صورت می‌پذیرد. تجهیزات خطوط مکانیزه معاینه فنی باید دارای خصوصیات و مشخصات ویژه اعلام شده از سوی ستادهای معاینه فنی بوده و حداقل سطوح تبیین شده را از منظر کیفی و دقت قرائت پارامترهای مورد نظر در آزمون لحاظ نماید. نتایج حاصل از انجام آزمون‌های فنی باید به صورت خودکار و مکانیزه از تجهیزات استخراج شده و بر سامانه سیمفا قابلیت ذخیره سازی بر خط و خودکار را داشته باشد.

جزئیات آزمون ها در وسایل نقلیه سبک

۱-۱ آزمون سنجش قدرت ترمز گیری

برای سنجش قدرت ترمز گیری می باید مطابق جدول (۲) اقدام گردد.

جدول (۲). سنجش قدرت ترمز گیری

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی	اطلاعات
۱	عملکرد و کارایی سامانه ترمز گیری	چرخهای خودرو را بر روی غلتکها آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلتکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر به پدال ترمز تقریباً "نصف نیروی حداکثر، اعمال نیرو می نماید پس از آن راهبر پدال را با همان نیرو به صورت ثابت چند ثانیه نگه داشته تا میزان تاب کاسه چرخها مشخص گردد و بعد از آن راهبر به آهستگی حداکثر نیرو را اعمال می نماید	- عدم توازن بیش از ۴۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در هر محور. - حداقل نسبت ترمز گیری مطابق مقادیر مجاز حاصل نمی شود. - حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه سبک سواری تولید داخل با سن کمتر از ۱۰ سال و وارداتی مدل ۲۰۱۲ به بالا بعد از ابلاغ این دستورالعمل: ۵۰٪ - حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه تولید داخل (با سن بیش از ۱۰ سال) و وارداتی (قبل ۲۰۱۲): ۴۰٪ - عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) - حداکثر کارایی (شتاب ترمز گیری) وسایل نقلیه تولید داخل (با سن بیش از ۱۰ سال) و وارداتی (قبل ۲۰۱۲): ۴۰٪ - عدم ثبت نتایج برای هر یک از ترمزها (ترمز چرخهای جلو یا عقب و ترمز دستی) - نوسان شدید نیروی ترمز در اثر تاب دیسک و یا بیضی شدن کاسه چرخ	
۲	عملکرد و کارایی سامانه ترمز دستی	چرخهای خودرو را بر روی غلتکها آزمون ترمز قرارداده و پس از حرکت غلتکها (با سرعت حدود ۵ کیلومتر در ساعت) راهبر جهت آزمون ترمز دستی اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.	- شتاب نسبی ترمز دستی برای کلیه وسایل نقلیه در حالت بدون بار حداقل معادل ۱۲٪ باشد. - عدم توازن بیش از ۵۰٪ بین نیروهای ترمز چرخهای سمت چپ و راست در محور	توجه: از اعمال نیروی زیاد به اهرم ترمز دستی جدا "خوداری فرمایید. جهت آزمون ترمز دستی، اهرم دستی را به آهستگی به سمت بالا کشیده تا به حداکثر مقدار خود برسد.

۱-۲ آزمون هم راستایی چرخها

در این آزمون باید به کمک یک صفحه متحرک که قابلیت حرکت در جهات عرضی (به سمت چپ و راست) را دارد با عبور چرخها از روی آن، میزان انحراف چرخها بر حسب میزان انحراف (به متر) در هر ۱۰۰۰ متر پیمایش خودرو اندازه گیری شود. با انجام این آزمون در سریع ترین زمان ممکن و بدون نیاز به باز و بسته نمودن قطعات مشخص می گردد که آیا زوایای مربوط به جلو بندی خودرو در وضعیت مناسب قرار گرفته اند. چنانچه برهم خوردن این زوایا موجب برهم خوردن تعادل دینامیکی خودرو شده و خودرو فاقد فرمان پذیری لازم در حرکت می گردد.

جدول (۳). آزمون هم راستایی چرخها

ردیف	موارد کنترلی	روش انجام آزمون	علل مردودی	اطلاعات
۱	آزمون هم راستایی چرخها	کنترل امتداد چرخهای فرمان با تجهیزات مناسب. (که اولین قسمت از آزمونهای سه گانه می باشد. در این مرحله خودرو با سرعت ۵ کیلومتر در ساعت از صفحه لغزان آزمون ناهم راستایی چرخها بدون توقف عبور می نماید.)	هم راستایی، مطابق با اطلاعات سازنده وسیله نقلیه یا الزامات نباشد.	در حالت عمومی در صورت نبود اطلاعات سازنده بنا بر دستورالعملهای سایر کشورها، مقدار ثبت شده نباید بیشتر از ۱۰+ و کمتر از ۱۰- باشد.

۱-۳ آزمون سنجش گازهای خروجی از اگزوز

ماده ۵۵: در این آزمون گازهای خروجی از اگزوز خودروهای بنزینی شامل هیدروکربنهای نسوخته (HC)، منوکسید کربن (CO)، دی اکسید کربن (CO₂)، اکسیژن (O₂)، بوسيله دستگاه سنجش گازهای خروجی از اگزوز اندازه گیری می شود. اساس انجام این آزمون بر پایه رویه ها و حدود مجاز انتشار آلاینده هایی است که از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست به صورت دوره ای تهیه و ابلاغ می گردد.

جدول (۴). فرآیند انجام آزمون گازهای خروجی.

رویه انجام کار	دلایل مردودی
اندازه گیری با استفاده از یک آنالیزور گاز خروجی از اگزوز مطابق با الزامات انجام می گیرد. (برای خودروهایی که به سامانه های عیب یاب خارجی OBD II یا EOBD مجهز هستند، عملکرد مناسب سامانه آلاینده را می توان از طریق خواندن کدهای خروجی دستگاه OBD به همراه اندازه گیری آلاینده ها در حالت موتور خلاص یا fast idel، مطابق با شرایط پیشنهاد شده توسط سازنده یا مطابق با دیگر الزامات بررسی نمود.)	۱- سطح آلاینده های گازی بیشتر از سطوح مشخص شده توسط سازنده است. ۲- مقدار آلاینده های بیشتر از حدود مجاز اعلامی در الزامات ابلاغ شده از سوی شورای عالی محیط زیست باشد. ۳- نمایش اطلاعات از دستگاه OBD نشانگر عملکرد معیوب حس گر ها و عملگرهای سامانه جرقه و سوخت خودرو باشد.

۱-۴ آزمون سامانه تعلیق و کمک فنر

کمک فنر به عنوان یکی از مهمترین قطعات خودرو در تامین پایداری حرکت با سامانه تعلیق کارآمد، ضمن فراهم آمدن شرایط مناسب و راحت و نرم (بدون نوسان و ضربه لرزش) برای سرنشینان وضعیت مناسبی برای چسبندگی خودرو در مسیرهای پیچ دار و کاهش طول زمان ترمزگیری فراهم می آورد. تجهیزات بکار برده شده در آزمون تعیین وضعیت سلامت سامانه تعلیق یا کمک فنرها، از قرائت شاخص هایی مانند "درصد کیفیت" که نشان دهنده میزان سفتی (و یا نرمی کمک فنر) در مقابل ارتعاشات وارده " شاخص میرایی " که بیانگر توانایی میرا نمودن نوسانات وارده و در نهایت شاخص " نسبت چسبندگی به جاده " بهر مند می باشند.

جدول (۵). آزمون سامانه تعلیق و کمک فنر

رویه انجام کار	دلایل مردودی
استفاده از تجهیزات خاص (مکانیزه) و مقایسه کردن اختلاف مقادیر شاخص های اندازه گیری شده مربوط به کیفیت کمک فنرهای چپ/راست یک محور یا مقادیر مطلق داده شده توسط سازنده.	• وجود اختلاف معنا دار بین شاخص های کیفی اندازه گیری شده توسط دستگاه در کمک فنرها (سامانه تعلیق) یک محور یا خروج یکی از مقادیر مربوط به سنجش کیفیت کمک فنر (سامانه تعلیق) از محدوده مجاز • وجود اختلاف ۵۰٪ بین شاخص قرائت شده چرخهای چپ و راست یک محور

۱-۵ آزمون اندازه گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام و تند:

این دستگاه جهت اندازه گیری صوت ناشی از عملکرد موتور، صدای از اگزوز، بلندی صدای بوق و... استفاده می‌شود. این دستگاه قادر است شدت صوت را بر حسب db اندازه گیری نماید. روش اندازه گیری اصوات یاد شده برای هر یک از موارد فوق متفاوت است. اندازه گیری صدا توسط این دستگاه باید منطبق بر ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی سازمان حفاظت از محیط زیست صورت پذیرد. ملاک مردودی و قبولی خودروها در این آزمون حدود مجازی است که از سوی سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و ابلاغ می‌گردد.

جدول (۶). آزمون اندازه گیری شدت صوت تولیدی از اگزوز خودرو در دور آرام

رویه انجام کار	دلایل مردودی
ارزیابی سطح صدا با آزمون صدای ایستا و صدا سنج انجام می‌گردد.	سطح صدا بیشتر از مقادیر مجاز در الزامات (که توسط شورای عالی محیط زیست یا هیأت محترم وزیران اعلام می‌گردد).

۱-۶ آزمون نور چراغهای جلو

سامانه روشنایی ایمن و کارآمد باید به نحوی عمل نماید که ضمن تامین نور و وضوح مناسب برای راننده موجب کوری موقت راننده، خودروی در حال حرکت از مسیر روبرو را به وجود نیاورد. کاسه چراغ‌های استاندارد باید بتواند شعاع پرتوهای نور را با زاویه مناسب انتشار دهد، تجهیزات بکار گرفته شده در خطوط مکانیزه معاینه فنی به شکل خودکار شدت میزان نور ساطع شده از هر یک از کاسه چراغهای جلویی خودرو را در وضعیت نور پایین و نور بالا اندازه‌گیری نموده و علاوه بر آن مشخص می‌سازد آیا نور ساطع شده از کاسه چراغهای جلوی خودرو در سو بالا و سو پایین و مه‌شکن دارای زاویه مناسب می‌باشد. در این آزمون صرفاً شدت و زاویه نور ساطع شده از چراغها توسط دستگاه اندازه‌گیری شده و رنگ نور- نوع لامپ- سلامت کاسه چراغها- لقی کاسه چراغها و نقصان چراغها نیز به صورت ظاهری و توسط متصدی بررسی خواهد شد.

جدول (۷). آزمون نور چراغهای جلو

رویه انجام کار	دلایل مردودی
تعیین شدت نور بالا و پایین و مه شکن تعیین زاویه و جهت نور بالا و پایین و مه‌شکن (هر یک از چراغهای جلو در راستای افق با استفاده از دستگاه تنظیم‌گر نور چراغ جلو).	شدت نور چراغ جلو در محدوده مشخص شده در الزامات نباشد.

انجام آزمون و اجزای مورد معاینه در موتورسیکلت‌ها

آزمون سطح ایمنی و آلاینده‌گی موتورسیکلت‌های چهارزمانه و انژکتوری در مراکز معاینه فنی طبق رویه تعریف شده در ذیل صورت می‌پذیرد:

- ۱- آزمون غلتکی ترمزها (با امکان اندازه گیری وزن وارده بر هر محور).
- ۲- سنجش گازهای خروجی از اگزوز (CO بر حسب درصد حجمی و HC نسوخته بر حسب ppm و سایر گازها بر اساس ابلاغ شورای عالی محیط زیست)
- ۳- آزمون ظاهری اطراف بدنه و تجهیزات موتورسیکلت.
- ۴- آزمون صدا (خروجی از اگزوز و بوق).
- ۵- صدور نتایج معاینه فنی.

حدود مجاز سنجش گازهای خروجی از اگزوز و شدت صوت مربوط به اگزوز موتورسیکلت و رویه آزمون آن بر حسب مستندات ابلاغی شورای عالی محیط زیست خواهد بود). سایر آزمون‌ها به صورت بصری صورت پذیرفته و در حین انجام آن باید موارد قید شده در جدول (۸) از لحاظ وجود و صحت عملکرد مورد بازدید قرار گیرند.

جدول (۸). آزمون و اجزای مورد معاینه در موتورسیکلت‌ها

ردیف	تجهیزاتی که باید مورد آزمون قرار گیرند
۱	سامانه روشنایی جلو- سلامت کاسه چراغ-وجود لامپ استاندارد-کلید روشن و خاموش نمودن چراغ
۲	سامانه راهنما در جلو و عقب- وجود کلید-عملکرد صحیح
۳	سامانه روشنایی مربوط به چراغ خطر عقب و ترمز
۴	عملکرد صحیح به هنگام ترمز گیری
۵	آیینیه‌های جانبی
۵	بوق با شدت صوت استاندارد و صدای متعارف
۶	وجود گارد محافظ استاندارد در جلوی موتورسیکلت
۷	نصب صحیح زین در محل
۸	عدم نصب تجهیزات غیر استاندارد اضافی بر موتور سیکلت
۹	کنترل عملکرد صحیح سامانه برق رسانی و باتری
۱۰	عدم وجود دود مشهود و یا روغن سوزی در کارکرد دور آرام و تند (Fast Idle)
۱۱	سلامت باک سوخت و درب آن
۱۲	هم راستا بودن چرخهای محور جلو عقب
۱۳	اتصالات شاسی-فرمان ومحوورها
۱۴	سلامت زنجیر و متعلقات انتقال قدرت
۱۵	سلامت جک

- با در نظر گرفتن ابعاد و اختصار نوع آزمون‌های معاینه فنی موتورسیکلت‌ها، امکان تعریف محوطه آزمون در فضایی با حداکثر ابعاد ۴×۴ متر (بین ۱۵ تا ۲۰ متر مربع) وجود دارد. تجهیزات مربوط به معاینه فنی موتورسیکلت‌ها باید شرایط استقرار و بهره برداری در مراکز معاینه فنی خودروهای سبک را دارا باشند.
- ضوابط قید شده برای گازهای آلاینده در این دستورالعمل، ویژه آزمون معاینه فنی موتورسیکلت‌های ۴زمانه و انژکتوری بوده و درخصوص سنجش آلاینده‌های موتورسیکلت‌های برقی کاربردی ندارد. لذا در این نوع موتورسیکلت‌ها خروجی اگزوز آزموده نمی‌شود.
- باتوجه به کم بودن تعداد آزمون‌های لازم برای معاینه فنی موتورسیکلت‌ها، همزمانی انجام معاینات فنی برای چند موتورسیکلت بر روی خط مجاز نیست. چیدمان تجهیزات برای انجام معاینه فنی یک موتور سیکلت به صورت جدول (۹) باید باشد.

جدول (۹). زمان بندی آزمون موتورسیکلت

ردیف	نوع آزمون	مدت زمان (دقیقه)
۱	ورود و ثبت اطلاعات اولیه موتورسیکلت و تطبیق مدارک	۲
۲	سنجش گازهای خروجی از اگزوز	۲
۳	آزمون صدا	۲
۴	آزمون غلتکی ترمزها	۲
۵	آزمون شدت و زاویه نور چراغ جلو	۲
۶	آزمون ظاهری تجهیزات	۲
جمع		۱۲

حدود مجاز مربوط به انتشار آلاینده ها و شدت صوت مطابق آخرین مصوبه هیئت محترم وزیران و یا مصوبه شورای عالی محیط زیست خواهد بود.

پیوست ۸ (روش بازرسی و آزمون چشمی سامانه گازسوز خودروهای سبک و سنگین)

بازرسی و آزمون ادواری سامانه گازسوز خودروها

• بازرسی چشمی

- مرکز معاینه فنی فقط امکان و توانایی انجام بازرسی چشمی خودروهای با سوخت گاز طبیعی فشرده (CNG) مطابق با استانداردهای ملی ۹۷۴۷ و ۹۴۲۶ را دارا می باشد.
- ناظر شرکت بازرسی مورد تایید که به صورت رسمی از سوی سازمان ملی استاندارد ایران به ستاد معاینه فنی معرفی می گردد پس از هماهنگی با ستاد معاینه فنی باید جهت نظارت بر حسن اجرای فرآیندهای مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات CNG در مراکز معاینه فنی حاضر گردد.

• شرایط محیطی مرکز معاینه فنی

- محل بازرسی چشمی نباید با هر محیط دارای منبع ایجاد جرقه هم جوار باشد و باید از هواکش‌های ضد جرقه استفاده شود.
- شکل هندسی و طرح محل بازرسی چشمی باید به گونه‌ای باشد که در مواقع وقوع خطر و یا حادثه، امکان ترک سریع محل برای کارکنان وجود داشته باشد.
- مساحت محل بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی حداقل ۷۵ متر مربع می‌باشد.
- پنجره‌های محل بازرسی چشمی باید از پلاستیک‌های شفاف و یا اجسام غیر شکننده باشد.
- کف محل بازرسی چشمی در بخش سرپوشیده باید صاف، یکنواخت، عاری از هر گونه سنگ‌ریزه، مستحکم و با کیفیت باشد.
- شدت روشنایی محل بازرسی چشمی باید حداقل ۲۵۰ لوکس باشد.
- سامانه روشنایی و تاسیسات برقی باید ضد جرقه باشند.
- هواکش‌های نصب شده باید از نوع ضد جرقه باشند.
- سامانه تهویه محل بازرسی چشمی باید با ظرفیت ۵۰۰ لیتر در ثانیه به ازاء هر خودرو مجهز شده باشد. (به دلیل سبک بودن گاز طبیعی، پیشنهاد می‌شود تهویه روی سقف نصب شود.) در ضمن خروجی هواکش و کانال کشی مرتبط باید به گونه‌ای باشد که انتشار آلودگی و خطر را به حداقل برساند و نباید خروجی هواکش به سمت اماکن عمومی و مسکونی باشد.
- محل بازرسی چشمی باید به ازای هر خودرو دارای حداقل یک کپسول ۸ تا ۱۰ کیلوپی از نوع ۳ (ABC) باشد. در ضمن این کپسول‌ها باید در ارتفاع ۱۵۰ سانتی متری از سطح زمین و در دسترس باشند.
- مرکز معاینه فنی باید دارای سه عدد سطل ماسه با پایه مناسب برای اطفاء حریق باشد.
- تمامی تجهیزات مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات خودروهای گازسوز مورد کاربری در مرکز معاینه فنی باید بطور سالیانه توسط آزمایشگاه‌های معتبر کالیبره شوند و نظارت بر کالیبراسیون آنها بر عهده شرکت بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد است که از سوی ستاد معاینه فنی جهت انجام این امر انتخاب می گردد. در طول مدت استفاده قبل از یک سال نیز باید بصورت دوره ای توسط شرکت بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد کنترل و در صورت خارج شدن از کالیبره تعویض گردند.
- کارشناس CNG مرکز معاینه فنی باید مطابق با الزامات استانداردهای ملی ایران به شماره ۹۷۴۷ و ۹۴۲۶ در شرکت‌های آموزشی مورد تایید سازمان ملی استاندارد ایران دوره آموزشی گذرانده و گواهینامه تایید صلاحیت دریافت نماید. برنامه مربوط به بازآموزی و کارآموزی کارشناسان مربوط به کنترل چشمی مخازن و متعلقات گازسوز خود توسط کمیته راهبری صنعت CNG، تدوین و از طریق سازمان شهرداری‌ها جهت اجرا به کارگروه استانی و متعاقباً ستاد های معاینه فنی شهرداری‌ها ابلاغ می‌گردد.
- مرکز معاینه فنی باید فضای آزمون مربوط به بازدید چشمی خودروهای گازسوز را تحت پوشش بیمه‌های آتش سوزی، مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان و مسئولیت مدنی در قبال اشخاص ثالث قرار دهد.

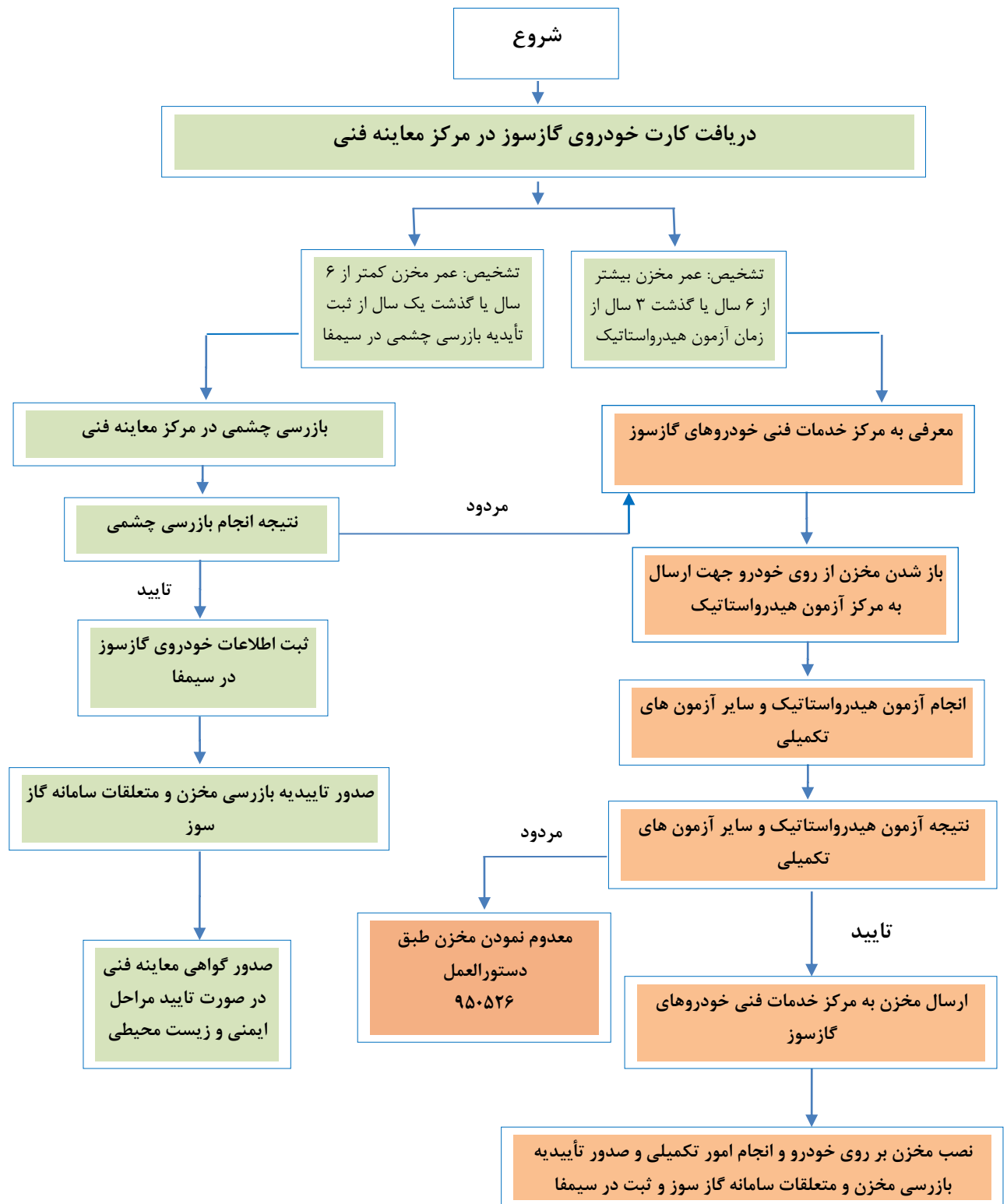
- مرکز معاینه فنی موظف است مسئولیت مدنی در رابطه با خسارت جانی و مالی ناشی از عملیات بازرسی چشمی را در قبال استفاده کننده و اشخاص ثالث، تحت پوشش بیمه قرار دهد.
- تاکید می‌گردد مراکز معاینه فنی مجاز به بازکردن مخزن از روی خودرو و تخلیه مخزن نمی‌باشند.
- گزارش تخلف مراکز معاینه فنی که توسط ناظران شرکت‌های بازرسی تهیه می‌شود، از طریق سازمان ملی استاندارد به کمیته راهبری صنعت CNG اعلام می‌گردد و گزارش تکمیلی نیز توسط کمیته یاد شده به سازمان شهرداری‌ها اعلام می‌شود تا برابر جدول تخلفات مندرج در این دستورالعمل با مراکز معاینه فنی متخلف برخورد گردد.

• **مراحل انجام بازرسی چشمی خودروهای گازسوز مطابق با استاندارد ملی ۹۷۴۷ و مخازن آنها مطابق با استاندارد ملی ۹۴۲۶ بصورت زیر می‌باشد:**

- ارایه کارت خودرو در پذیرش مرکز معاینه فنی
- کنترل خودرو و تشخیص تک سوز یا دوگانه سوز بودن آن
- اگر عمر مخزن خودرو بالای ۶ سال باشد یا ۳ سال از زمان آزمون هیدرواستاتیک مخزن گذشته باشد، مرکز معاینه فنی موظف است بدون اخذ وجه نسبت به معرفی خودرو به مراکز خدمات فنی خودروهای گازسوز جهت انجام آزمون هیدرواستاتیک و سایر آزمون‌های تکمیلی اقدام نماید.
- اگر عمر مخزن خودرو زیر ۶ سال باشد یا یک‌سال از زمان بازرسی چشمی سامانه گازسوز خودرو گذشته باشد، مراحل بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی انجام می‌گیرد.
- صدور فرم پذیرش خودرو
- دریافت اطلاعات مورد نیاز از مالک خودرو، مطابق با فرم سازمان ملی استاندارد ایران
- در صورت تایید وضعیت سلامت و سن مخزن و سایر متعلقات گازسوز خودرو در بازرسی چشمی، مرکز معاینه فنی موظف است اطلاعات خودرو گازسوز را مطابق با فرم مربوطه در سیمفا ثبت نماید.
- ناظر مستقر در مرکز معاینه فنی باید نسبت به صدور تاییدیه بازرسی چشمی مخزن و متعلقات سامانه گازسوز خودرو اقدام نماید.
- در صورت عدم تایید خودرو در مرحله بازرسی چشمی، مرکز معاینه فنی موظف است نسبت به معرفی خودرو به مراکز خدمات فنی خودروهای گازسوز به منظور باز شدن مخزن خودرو جهت ارسال به مرکز آزمون هیدرواستاتیک، اقدام نماید.
- خودروهای گازسوز قبل از انجام معاینه فنی خودرو (آزمون زیست محیطی و آزمون‌های ایمنی)، باید دارای تاییدیه بازرسی چشمی مخزن و متعلقات سامانه گازسوز باشند.
- مراکز معاینه فنی موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده ۶ آیین‌نامه بوده و در صورت احراز تخلف از سوی ستاد معاینه فنی مشمول جرائم مندرج در جدول تخلفات این دستورالعمل خواهند بود.
- سامانه گازسوز خودرو (به جز مخزن) باید هر سال مطابق با استاندارد ملی ۹۷۴۷ مورد بازرسی چشمی در مرکز معاینه فنی قرار گیرد.
- مطابق با استاندارد ملی ۹۴۲۶ باید مخزن خودرو پس از انجام اولین آزمون هیدرواستاتیک، هر ۳ سال یکبار در معرض انجام این آزمون و سایر آزمون‌های تکمیلی قرار گیرد.
- در صورت انقضای تاریخ تولید مخزن بایستی خودرو به مراکز خدمات فنی معرفی شده تا مخزن از روی خودرو باز شده و مطابق دستورالعمل مربوطه امحاء شود.

- بازرسی و آزمون ادواری سامانه گازسوز اتوبوس‌های گازسوز شهری
 - به دلیل حساسیت موضوع اتوبوس‌های گازسوز شهری، بازرسی و آزمون ادواری این اتوبوس‌ها توسط سازمان‌های اتوبوسرانی هر شهر، در پایانه‌های اتوبوسرانی آن شهر و از طریق واگذاری به شرکت‌های بازرسی مورد تایید سازمان ملی استاندارد در این زمینه، انجام خواهد شد.
- رعایت دستورالعمل ۹۴۰۵۲۶ جهت معدوم سازی مخازن مردود شده در آزمون‌های هیدرواستاتیک، جزو الزامات می باشد.

رنگ سبز به معنای فرآیندهای جاری در مراکز معاینه فنی می باشد.
رنگ نارنجی به معنای فرآیندهای جاری در مراکز خدمات فنی خودروهای گازسوز تحت پوشش و مورد تایید سازمان ملی استاندارد ایران می باشد.